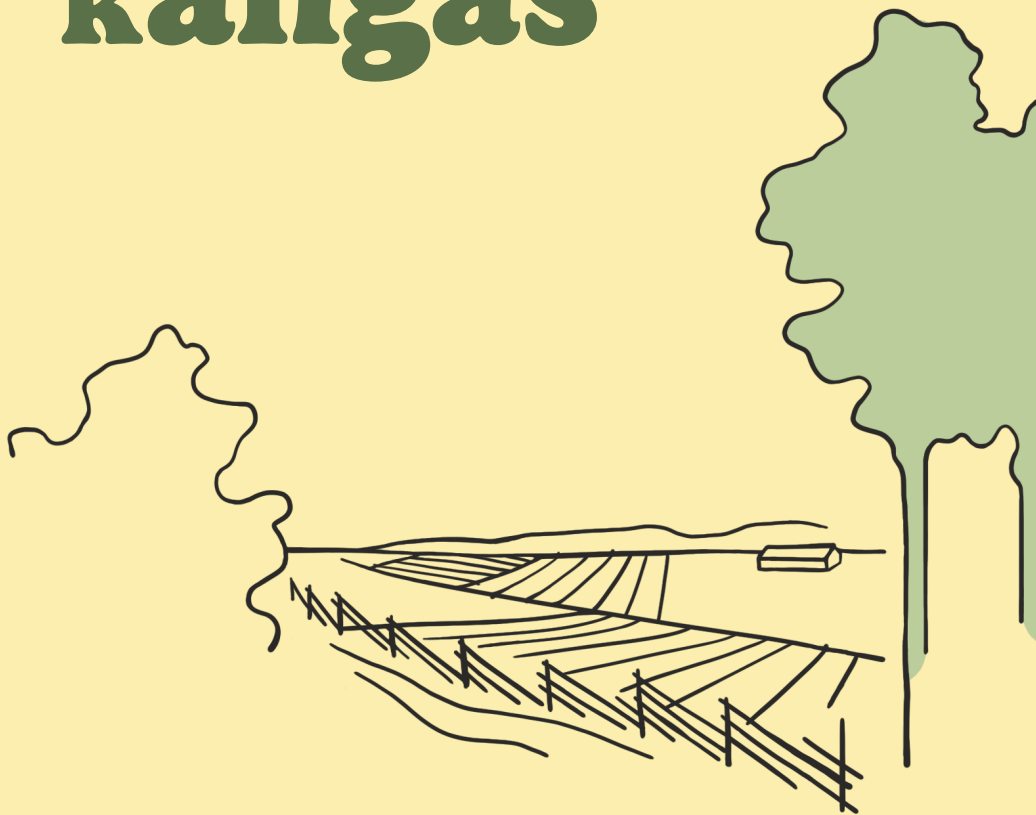

Sievin **Niemelän-** **kangas**

**Maankäyttösuunnitelma
maaseutumaisemaan**

Krista Rautaoja

Sievin Niemelänkangas

Maankäyttösuunnitelma maaseutumaisemaan

Tekijä:

Krista Hannele Rautaoja

Päivämäärä:

30.4.2025

Pääohjaaja:

Helka-Liisa Hentilä

Tilaaaja:

Sievin kunta, Tekninen toimi

Koulutusohjelma:

Arkkitehdin tutkinto
Oulun yliopisto, arkkitehtuurin yksikkö

Opintosuunta:

Yhdyskuntasuunnittelu

Työn laji:

Diplomityö

Sivumäärä

132

Kaikki valokuvat, kaaviot ja piirrokset tekijän, ellei toisin mainittu.

OULUN
YLIOPISTO

SIEVI

SIEVIN KUNTA

TIIVISTELMÄ

Diplomityön tarkoituksena on tutkia Sievin kirkonkylässä sijaitsevan Niemelänkankaan alueen maankäyttöä, sen haasteita ja mahdollisuuksia, sekä tuottaa havaintojen perusteella aluesuunnitelma ja kaavakarttaluonnos, joita voidaan hyödyntää alueen virallisessa kaavoitusprosessissa. Diplomityö on tehty toimeksiantona Sievin kunnalle, ja se on suunnitelmapäinnotteinen. Työtä taustoitetaan Sievin ja suunnittelualueen esittelyllä sekä tavoitteiden asettamisella. Kantavana teemana on maankäytön suunnittelu maaseutunäkökulmasta. Alueen huolellisen analysoinnin pohjalta tutkitaan mahdollisuuksia Niemelänkankaan täydennysrakentamiseen ja hienovaraiseen tiestön uudistamiseen. Suunnittelualueesta esitetään kolme viitesuunnitelmavaihtoehtoa, joista jokainen painottaa erilaisia asioita: Ensimmäinen harkittua, ympäristön arvoja tähdentävää suunnittelua sekä alueen ominaispiirteiden säilymistä, toinen hieman rohkeampaa suunnitteluotetta ja uudistusta, kolmas reittejä sekä viihtyisyyttä ja virkistyskäytön mahdollisuuksia. Diplomityö on sisältänyt myös vuorovaikutusta; arvioita eri viitesuunnitelmavaihtoehtoista ja niiden vaikutuksista on tiedusteltu

kiinteistönomistajilta ja muilta asiasta kiinnostuneilta palautekyselyn muodossa. Kyselyn tulosten sekä selkiytyneiden suunnittelunäkemyksien pohjalta muodotetaan synteesisuunnitelma, joka yhdistää vaihtoehtojen parhaita ja toimivimmiksi arvioituja yksityiskohtia. Sen tueksi on tehty havainnollistavaa aineistoa. Synteesisuunnitelman perusteella kootaan maankäyttösuunnitelman teknisempi osio, asemakaavakartan luonnos. Siihen kuuluvat kaavakartan lisäksi kaavamääräykset ja rakentamistapaohjeet.

ABSTRACT

The purpose of this diploma thesis is to study the land use, its challenges and possibilities in Niemelänkangas, Sievi, and as a conclusion, to execute a master plan and a draft of the rezoning plan, which can contribute to the official zoning process of the region. The diploma thesis is commissioned by the municipality of Sievi and is design-oriented. To provide context for the thesis, Sievi and the planning area are introduced and the goals for the diploma thesis are contemplated on. The leading theme of the thesis is land use from a rural-oriented perspective. After analyzing the planning area thoroughly, the possibilities of infilling construction development and subtle road reorganizations in the Niemelänkangas are explored, followed by the presentation of three differently emphasized reference plans. The first plan focuses on deliberate, delicate planning that highlights environmental values and conservation of regional qualities, the second one on slightly bolder design solutions and reform and the third one on routes, attractiveness and the possibilities for recreational use in the area. The process of this diploma thesis has also involved interaction; property owners

and other participants have been asked to evaluate and give feedback on the different reference plan options and their impacts through a feedback survey. The conclusion is a synthesized master plan that combines the best and most applicable aspects of the different reference plan options. It also includes illustrative design material. Based on the synthesized master plan, a draft-type proposal for the detailed zoning plan of the area is constructed. It exemplifies a more technical part of the land use plan, and consists of a zoning plan map, zoning regulations and instructions of construction methods.

Sisältö

1. Johdanto	8
2. Taustoitus	12
2.1 Sievi	14
2.2 Suunnittelualue	18
2.3 Maankäytön suunnittelusta maaseutualueella	20
2.4 Diplomityön tavoitteet	25
3. Suunnittelun lähtökohdat	26
3.1 Kaavoitustilanne	28
3.1.1 Maakuntakaava	28
3.1.2 Yleiskaava	30
3.1.3 Asemakaava	33
3.1.4 Kaavojen toteutuneisuus	35
3.2 Ominaispiirteet	37
3.2.1 Rakennuskanta	38
3.2.2 Näkymät	38
3.2.3 Topografia	42
3.2.4 Viherrakenne ja kasvillisuus	43
3.2.5 Maaperä	45
3.2.6 Ilmasto	49
3.2.7 Vesi	49
3.3 Maanomistus	51
3.4 Infrastrukturi	53
3.5 Katuverkosto ja joukkoliikenne	53
3.6 Ulkoilureitit	56
3.7 Suunnitteluhistoria	56
3.8 Kulttuuriympäristö	61

3.9 Palvelurakenne	62
3.10 Toimijat ja yritykset	64
3.11 Väestörakenne	65
3.12 Asuminen ja asuntomarkkinat	66
4. Suunnitelmat	68
4.1 Keskeisimmät haasteet	70
4.2 Suunnittelun tavoitteet	70
4.3 Suunnitelmavaihtoehdot ja niiden tavoitteet	73
4.3.1 Vaihtoehto 1	75
4.3.2 Vaihtoehto 2	77
4.3.3 Vaihtoehto 3	80
4.4 Palautekysely	82
4.4.1 Tulokset	82
4.5 Suunnitelmavaihtoehtojen vaikutusten arviointi	92
4.6 Yhteenveto ja synteesisuunnitelman tavoitteet	96
5. Syntetisoitu suunnitelma	100
5.1 Viitesuunnitelma ja suunnitteluratkaisut	102
5.2 Kaavakartta	108
5.2.2 Merkintöjen selitykset	111
5.3 Rakentamistapaohjeita	111
5.4 Synteesisuunnitelman mitoitustaulukko ja vaikutusten arviointi	114
5.5 Suunnitelman jatkokehitys	116
6. Pohdinta	118
6.1 Vuorovaikutus suunnitteluprosessissa	120
6.2 Itsereflektio	121
6.3 Lopuksi	123
7. Lähdeluettelo	124
Liitteet	133

1.

JOHDANTO

1. Johdanto

Diplomityövaiheen tullessa ajankohtaiseksi minulle alkoi olla selvää, että haluaisin tehdä yhdyskuntasuunnitteluaiheisen työn. Koska opintojen monipuolisuus on itselleni tärkeää, tuntui laajempaan mittakaavaan vaihtaminen luonnolliselta rakennussuunnittelun ja korjausrakentamisen opintokokonaisuuksien jälkeen. Ilokseni sain Sievin kunnalta suunnittelutehtäväksi maaseutualueen, joka on sekä historiallisesti merkittävä maatilojen naapurusto että potentiaalisesti uudistuva asuinalue aivan keskustan vieressä. Koska maaseudulla asumisen arvot, hyvät puolet sekä haasteet ovat itselleni välillisesti, osittain myös henkilökohtaisesti tuttuja, tuntui suunnittelualue heti merkitykselliseltä. Pienellä paikkakunnalla kasvaneena myös asukkaan roolin omaksuminen tuo diplomityöhön ruohonjuuritason näkökulmaa.

Diplomityön rakenne koostuu taustoituksesta, suunnittelun lähtökohdista, erilaisista viitesuunnitelmavaihtoehdoista sekä syntetisoidusta suunnitelmasta ja siitä johdetusta asemakaavakartan luonnoksesta. Diplomityötä taustoitetaan ensin Sievin kunnan perustiedoilla, historialla ja maantieteellä sekä elinkeinoelämän yleispiirteiden avulla. Tämän jälkeen esitellään lyhyesti suunnittelualue, jota seuraa työn pääteeman, maaseutukuntien maankäytön

suunnittelun tarkastelu. Taustoitusosio päättyy diplomityön tavoitteiden, sekä Sievin kunnan että omieni läpikäyntiin. Suunnittelun lähtökohdissa tarkastellaan suunnittelualuetta sekä koko Sieviä niin kaavoituksen, maiseman, luonnonolojen kuin teknisten kysymysten ja kulttuurihistoriankin näkökulmista. Suunnitelmaosiossa esitellään kolme eri tavoin painotettua, analyysien pohjalta työstettyä, vaikutusten arvioinnin sisältävää viitesuunnitelmaa Niemelänkankaan alueelle. Näistä muodostetaan vuorovaikutuksen ja kunnan sekä suunnittelijan näkemysten kautta yksi, syntetisoitu suunnitelma, joka kokoaa yhteen kolmen viitesuunnitelmavaihtoehdon parhaat puolet. Sen pohjalta kootaan asemakaavakartan luonnos sekä siihen liittyvät kaavamerkinnät ja rakentamistapaohjeet. Viimeisessä luvussa, pohdintaosiossa, käydään läpi diplomityöhön liittyviä onnistumisia ja haasteita, analysoidaan vuorovaikutusta osana suunnitteluprosessia sekä reflektoidaan omaa suoriutumista suhteessa toimeksiantoon ja suunnittelutehtävään.

Toimeksianto

Lähestyin syksyllä 2024 Sievin kuntaa, tarkemmin kunnan teknistä toimea, ja kysyin mahdollisista arkkitehtiopiskelijalle sopivista diplomityöaiheista. Ajoitus oli hyvä, sillä Niemelänkankaan asema-

kaavan uudistaminen on ollut kunnan työtehtävälisellä pidemmän aikaa, mutta resursseihin liittyvien syiden vuoksi sitä on jouduttu lykkäämään. Sievin kirkonkylään kuuluva Niemelänkankaan alue on läntiseltä laidaltaan kaavoittamatonta, mutta suureksi osaksi voimassa on vuonna 1988 hyväksytty asemakaava. Tämä kaava on hieman pirstaleinen, ja muodostettu silloisten tonttirajojen ja maankäytön mukaisesti.¹ Alue sijaitsee niin kutsutun kirkonmäen laidalla, ja se on luonteeltaan hyvin maaseutumainen huolimatta vain reilun kilometrin päässä sijaitsevasta kirkonkylän palvelukeskittymästä. Suunnittelualue rajautuu peltoihin, ja se onkin ennen ollut viljelykäyttöön myöhemmin kuivatetun Evijärven ranta-aluetta.

Toimeksiantona on laatia luonnos tulevaa asemakaavaa varten sekä tehdä sen vaatimat taustaselvitykset Niemelänkankaan alueesta. Aluetta tulee analysoida sillä tarkkuudella, mitä mahdollinen lisärakentaminen ja tieverkoston osittainen uudelleenjäsentely luonnostasolla vaativat. Kaavakartan luonnos selvityksineen toimii pohjana alueen varsinaisessa kaavoitusprosessissa myöhemmässä vaiheessa.

Näkymä suunnittelualueen liepeiltä.

¹ Puputti, Sami. Haastattelu 7.10.2024.

2.

TAUSTOITUS

2. Taustoitus

2.1 Sievi

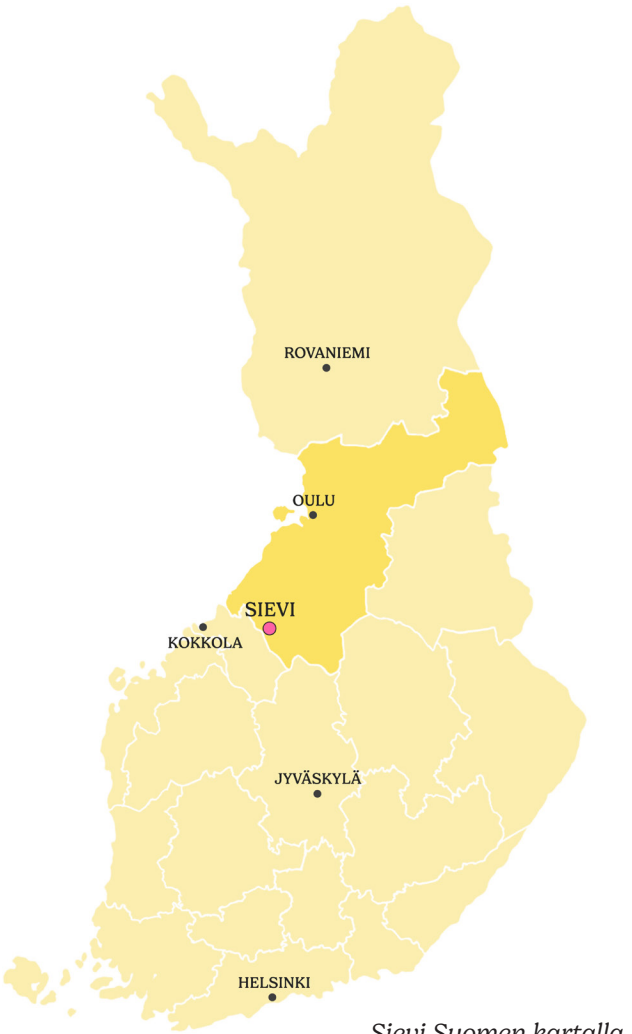
Sievin kirkkoherrakunta perustettiin 1862, jolloin vihittiin käyttöön myös juuri rakennettu Sievin kirkko. Sievin kunta on puolestaan virallisesti perustettu vuonna 1867.² Sitä ennen kunnasta käytettiin nimitystä Evijärvi. Evijärvi kuului Kalajoen seurakuntaan, joka oli erotettu laajasta Saloisten suurseurakunnasta 1520-luvulla.

Evijärven kylän ensimmäinen oma kirkko rakennettiin nykyisen Vanhankirkon alueelle vuonna 1654.³ Evijärven eli Sievin kappeliseurakunnan katsotaan perustetun vuonna 1650, jolloin lupa oman kirkon rakentamiseen saatiin.⁴

Sieivistä on löydetty merkkejä varhaisesta asutuksesta. Aivan diplomityön suunnittelualueen lähellä, Kiurunkankaalla, tehtiin syksyllä 2018 merkittäviä rautakaudelle ajoitettuja korulöytöjä. Tämän myötä

alueella käynnistettiin tarkemmat arkeologiset tutkimukset.⁵ Niiden johdosta Kiurunkankaan, joka on aikanaan ollut niemi Evijärven rannalla, on päätelty toimineen asuinpaikkana niin kivi-, varhaismetalli- kuin rautakaudellakin.⁶ Kiurunkangas on valittu valtakunnallisesti merkittäväksi arkeologiseksi kohteeksi.⁷ Metallisten korujen lisäksi alueelta on löydetty esihistoriallisen keramiikan kappaleita, kvartsisiesineitä, palaneita eläinten luita, tulisijan jäännöksiä ja kivistä työkaluja.⁸ Kiurunkankaalla tehtiin vuonna 2020 myös kuppikivilöytö⁹. Metallilöytöjen määrän ja laadun perusteella voidaan olettaa, että alueella on harjoitettu esimerkiksi pienimuotoista pajatoimintaa. Löydöt ovat merkittäviä Kalajokilaakson ja koko Pohjois-Suomen rautakauden ja varhaismetallikauden tutkimukselle.¹⁰

Sievi sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla, ja kunnan lounaispuolen raja on samalla Keski-Pohjanmaan maakunnan raja. Sievin naapurikuntia ovat Nivala, Ylivieska, Reisjärvi, Kalajoki, Haapajärvi, Kannus, Lestijärvi ja Toholampi. Kunnan sijainti on siis naapureihin nähden hyvin keskeinen. Lähimpään yli 15000 asukkaan keskuk-

Sievi Suomen kartalla.

seen, Ylivieskaan, tulee Sieivistä matkaa 23 kilometriä. Lähin suurempi kaupunki Kokkola sijaitsee sekin vain tunnin ajomat-

2 "Omaksi kunnaksi". (15.1.2025).
3 "Seurakunta ennen ja nyt." (15.1.2025).
4 "Sievin seurakunta ja sen kirkot", 2. (15.1.2025).

5 "Sievin muinaislöydöt". (15.1.2025).
6 Julin, Mirette Modarres 2021, 2.
7 Museovirasto, 2023.
8 Ibid., 19–22.
9 Ibid., 2021, 8.
10 Rieska-Leader. (15.1.2025).

kan päässä, ja Ouluun on 150 kilometriä.¹¹ Asukkaita Sievissä on noin 4700 ja asuntokuntia hieman yli 1800, joten sieviläiset perheet ovat melko suuria.¹² Asuminen keskittyy kirkonkylän lisäksi pienempiin kyläkeskuksiin, joita ovat Asemakylä eli Korhoskylä, Järvikylä, Jokikylä, Jyrinki, Huhtala, Kukonkylä, Saukonperä, Lahdenperä-Leppälä, Markkula, Koivuoja ja Kiiskilä-Karjula.¹³ Monet kunnan kylistä ovat vahvoja aluekeskuksia, eivät pelkästään keskustasta syrjässä olevia asuinalueita. Elinkeinorakenteeltaan kunta vertautuu koko Suomen lukuihin siten, että alkutuotannon ja jalostuksen työpaikkojen määrä on moninkertainen. Sievissä alkutuotannon osuus työpaikoista on 12% ja jalostuksen 54,4%, kun koko Suomen luvut ovat 2,5% ja 21%. Palvelujen työpaikkaosuus on sen sijaan reilusti Suomen lukua pienempi; Sievissä se on 32,7% ja koko Suomessa 75,3%.¹⁴ Sievillä on vahvat perinteet ja osaaminen teollisessa tuotantotoiminnassa. Esimerkiksi vuonna 2022 Sievi oli Suomen toiseksi teollistunein kunta. Kunnan suurimmat työllistäjäyritykset ovat Sievin Jalkine, Scanfil EMS, Sievitalo, NDI Finland Sievi ja Alutig. Lisäksi Sievissä on

paljon maa- ja metsätaloutta.¹⁵ Kunnan työpaikkaomavaraisuus on vuonna 2022 ollut 119 %, mikä tarkoittaa, että Sievissä on enemmän työpaikkoja kuin työssäkäyviä asukkaita. Sievi työllistää siis lähikuntien asukkaita voidakseen taata yritystensä työvoiman riittävyyden.¹⁶

Kunnan slogan on ”Sievi <3 kuin kotiin tulisi”. Sanonta on kunnan teknisen johtajan mukaan ”lähtenyt lentoon” kuntalaisten keskuudessa.¹⁷ Kuntastrategiaan kirjatut tärkeimmät arvot, joiden perustalle kunnan organisaatiot pohjaavat toimintansa, ovat ihmisläheisyys, avarakatseisuus, rohkeus ja positiivisuus. Kunnan visio eli tulevaisuuden päätavoite on olla *rohkeasti kehittyvä Sievi*. Strategiassa korostuvia teemoja ovat esimerkiksi hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden korostaminen kaikilla sektoreilla sekä yhteistyö erilaisten toimijoiden välillä.¹⁸

Kunta on teollisuuden ja eloisan kyläkulttuurin lisäksi tunnettu perinneruoostaan mutista. Sievissä järjestetään aina heinäkuussa Muttimarkkinat, jolloin kuntalaiset kokontuvat ohrajauhosta keitetyn, voissa

11 Google Maps. (15.1.2025).
 12 Tilastokeskus. Sievi. (15.1.2025).
 13 Pohjois-Pohjanmaan kylät. (15.1.2025).
 14 Tilastokeskus. Sievi - Suomi. (15.1.2025).
 15 Finder. (15.1.2025).
 16 Tilastokeskus. Sievi. (15.1.2025).
 17 Puputti, Sami. Haastattelu 8.11.2024.
 18 ”Kuntastrategia 2022–2025”, 2022.

Sievin kirkko 100-vuotisjuhlavuotenaan 1961. Museovirasto.

paistetun herkun äärelle ja samalla muiden perinteisten maalaismarkkina-aktiviteettien pariin Sievin torille.¹⁹ Myös erilaiset Sievin kylissä järjestettävät tapahtumat vetävät väkeä ja ovat tärkeä osa vuoden kiertoa kuntalaisille. Lisäksi Sievistä löytyy matkailun vetonauloja: Maasydänjärvi sekä Louekallio tarjoavat virkistys- ja harrastusmahdollisuuksia niin paikallisille kuin lähikuntien asukkaillekin.

2.2 Suunnittelualue

Suunnittelualue sijaitsee Sievin kirkonkylässä Niemelänkankaan alueella. Alueeseen kuuluvia paikannimiä ovat Ruuttila, Vahtola, Päivölä ja Niemelä, jotka juontuvat historiallisista tilojen nimistä. Maanviljelyä ja asumista on harjoitettu alueella jo vuosisatojen ajan. Niemelänkankaan tietävästi ensimmäinen talo on Vahtola, joka mainitaan autiotilana jo 1600-luvun henkikirjoissa.²⁰ Alueen löydöt viittaavat kuitenkin myös esihistorialliseen asumiseen. Nykyisin Niemelänkankaalla on maatilojen lisäksi liiketoimintaa ja tavallista pientaloasumista.²¹ Suunnittelualue rajautuu luoteessa Vahtolantiestä jatkuvaan pelto-kanavaan, etelässä Kokkola-Kajaanintiehen, pohjoisessa Päivölantien varren kiinteistöihin ja nykyisen asemakaava-alueen

rajaan sekä idässä uudemman (2010) asemakaava-alueen laajaan viheralueeseen sekä alikululle varattuun pieneen tonttiin. Niemeläntie muuttuu pohjoiseen päin mentäessä päällystämättömäksi Kuusisaarentieksi, joka kulkee peltojen halki, ylittää Vääräjoen ja risteää Ylivieskantiehen (KT63). Suunnittelualueella on pihojen ja peltojen lisäksi paljon metsää.²²

Suunnittelualue on rajattu voimassa olevien asemakaavojen, teiden ja kiinteistörajojen mukaisesti. Aluerajaukseen on otettu mukaan alikululle varattu kortteli siltä varalta, että viitesuunnitelmien tekemisen yhteydessä alikulkuun liittyvien suunnitelmien kehittäminen tulee aiheelliseksi. Koska työn päätavoitteena on asemakaavan uudistamista pohjustava suunnitelma, on aluerajauksen tekeminen kaava-alueiden ja kiinteistöjen pohjalta perusteltua. Rajauksessa on huomioitu myös ajantasa-asemakaavan nykyisellään hyvin jäsentyneet ja selkeät kohdat, jotka on jätetty suunnittelualueen ulkopuolelle.

Suunnittelualueen sijainti Sievin kirkonkylällä.

19 ”Tervetuloa Muttimarkkinoille 19.7.2025”. (15.1.2025).
 20 Huurre, Matti; Virrankoski, Pentti; Vilksa, Kustaa, 1988, 116.
 21 Karttapalvelu Sievi. Asemakaavat. (20.11.2024).
 22 Karttapalvelu Sievi. Asemakaavat, ilmakuva. (20.11.2024).

2.3 Maankäytön suunnittelusta maaseutualueella

Maaseutu näyttäytyy tämän päivän suomalaisille yhä tuttuna, ainakin välillisesti, ja se koetaan miellyttäväksi ja arvokkaaksi ympäristöksi. Se herättää ihmisissä pääosin positiivisia ajatuksia. Nekin suomalaiset, jotka eivät asu maaseudulla, toivovat sen säilyvän elinvoimaisena. Keinoja maaseudun väestökadon hillitsemiseen etsitäänkin maassamme useilla eri tahoilla.²³ Mielikuvat maaseudusta vaihtelevat yksilötasolla ja muuttuvat ajassa.²⁴ Moni suomalainen voisi kuvitella asuvansa maaseudulla tai jopa toivoo sitä. Tästä huolimatta yhä useampi kasvaa kaukana maaseudesta, eikä koe sen kuuluvan omaan elinpiiriinsä.²⁵ Maaseutu voidaan jaotella asumuodon perusteella asuinmaaseudeksi, elinkeinomaaseudeksi ja matkailun maaseudeksi. Näistä Sievissä ovat edustettuina elinkeinomaaseutu ja asuinmaaseutu, sillä matkailulla tai kesämökkikulttuurilla ei siellä ole suurta merkitystä väestömäärän kannalta.²⁶ Monipaikkaisuus ja pendelöinti²⁷ ovat tekijöitä, jotka monipuolistavat

maaseudun asumismuotoja ja alueiden käyttöä esimerkiksi palveluiden näkökulmasta.²⁸

Maaseudun määrittely on haastavaa, ja perinteisesti se onkin tapahtunut suhteessa kaupunkiin. Rajanveto kaupungin ja maaseudun välille voi sekin olla vaikeaa, etenkin suurten keskuksen läheisyyteen sijoittuvalla maaseudulla.²⁹ Syvään juurtuneesta maaseutu-kaupunki-jaottelusta olisikin hyvä pyrkiä eroon, ja sen sijaan käsitellä alueita niiden omista lähtökohdista.³⁰ Maaseututyypiltään Sievin kirkonkylä ja Niemelänkangas kuuluvat ydinmaaseutuun. Jotkin Sievin kylät sen sijaan luokitellaan harvaan asutuksi maaseudeksi. Sievi ei sijaitse minkään suuren kaupungin lähietäisyydellä, mutta kunnalla on tarjota asukkailleen peruspalvelut omasta takaa.³¹

Maankäyttöä ohjaavia tahoja ja tasoja on useita. Maaseudulla ne painottuvat kuitenkin eri tavalla kuin kaupunkiympäristöissä. Pohjimmaisena tasona maaseudun maankäytön ohjauksessa voidaan pitää EU:ta. Lainsäädännön lisäksi EU tarjoaa

Suunnittelualueetta viistoilmakuvassa Kokkolantien toiselta puolelta kuvattuna. Sievin kunta.

taloudellista tukea maataloudelle esimerkiksi erilaisten rahastojen kautta. Vaikapa Leader-ryhmät, joiden tavoitteena on tukea maaseudun paikallistoimijoita, ovat osittain EU:n rahoittamia.³² Kansallisella tasolla maaseudun maankäyttöön vaikuttavat lainsäädännön näkökulmasta suurimpana alueidenkäyttölaki sekä siihen kytkeytyvät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Ohjaavana tahona toimii myös maaseutupolitiikka, johon liittyy erilaisia ohjelmia ja strategioita, joista merkittävimpänä voi mainita maaseutupoliittisen kokonaisuohjelman. Kansallisella tasolla on

olemassa elinkeinoihin liittyviä lakeja, jotka omalta osaltaan ohjaavat maa- ja metsätalouteen liittyvää maankäyttöä. Maakuntatasolla maaseudun aluesuunnittelua puolestaan ohjaa etenkin maakuntakaava, joka toimii yksityiskohtaisempien kaavatasojen perustana.³³ Monet lait, jotka eivät varsinaisesti liity maankäyttöön vaikuttavat kuitenkin sen ohjaamiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaismuistolaki ja luonnonsuojelulaki. Kuntatasolla ohjaamisen keinot ovat monipuolisempia tiiviimmän mittakaavan vuoksi. Ohjaamisvälineitä ovat yleis- ja asemakaavat, kunnan

23 Aho Seppo; Ilola, Heli, 2004, 7–9.
24 Ympäristöministeriö, 2012, 16.
25 Aho, Ilola, 2004, 18–22.
26 Ibid., 114.
27 Pendelöinnillä tarkoitetaan työssäkäymistä oman asuinalueen ulkopuolella.
28 Aho, Ilola, 2004, 110–114.
29 Ibid., 15.
30 Aarrevaara, Eeva, 2015, 154.
31 ”Kaupunki-maaseutuluokitus 2018”.

32 Rönkkö, Emilia; Hentilä, Helka-Liisa; Illikainen, Helena, 2012, 11–15.
33 Ibid., 16–19.

rakennusjärjestys sekä strategiset maankäytön suunnitelmat, kuten vaikkapa kehityskuvat. Menetelmät voivat olla juridisten keinojen lisäksi myös vapaaehtoisia; esimerkiksi erilaiset kylätason suunnitelmat sekä edellä mainittu alueellinen kehityskuva ovat tällaisia.³⁴ Maaseutua tarkastellessa näiden vapaaehtoisten ohjausmenetelmien merkitys saattaa joissain tapauksissa olla korostunut. Haja-asutusalueilla ja muilla kaavoittamattomilla alueilla maankäyttöä ohjaa etenkin lupajärjestelmä sekä kunnan rakennusjärjestys.³⁵ Maankäytön ohjauksen keinokenttä on siis laaja ja monitahoinen. Eniten se vaikuttanee nimenomaan elinkeinonharjoittajiin lakien ja EU-politiikan vuoksi.

Merkittävimmät maatalouteen liittyvät haasteet, joihin voidaan vaikuttaa maankäytön suunnittelun keinoin, ovat maatalousalueiden pirstoutuminen, tuotantoyksikköjen laajentuminen, maatalouden kilpailukyvyn ylläpitäminen sekä ympäristölupien hakemusprosessit.³⁶ Väestöltään taantuvalla maaseutualueella on hyödyllistä ohjata rakentamista niin, että se sijoittuu kuntatalouden kannalta järkevästi ja samalla tukee palveluiden säilymistä. Mikäli rakennuspaikkoja järjestetään taajamiin

ja kyliin, vähentää se painetta rakentaa harvaan asutuille alueille kauas palveluista yhdyskuntarakennetta hajauttaen. Tämä antaa samalla mahdollisuuksia yhteisessä käytössä olevan infrastruktuurin ja palveluverkon kehittämiseen. Suoraan rakennuslupien myöntämiseen oikeuttava kaavoitus on tasapuolista maanomistajien näkökulmasta ja samalla se yksinkertaistaa lupamenettelyjä.³⁷ Monipuolinen tonttitarjonta ja maltilliset hinnat taajamissa edistävät palveluiden ääreen rakentamista.³⁸ Kunnan ei kuitenkaan välttämättä ole järkevää ostaa yksityisomisteista maata kaavoituksen tarpeisiin. Se sysää alueen ylläpito- ja toteutusvastuun kunnalle.³⁹ Vuorovaikutus suunnittelun yhteydessä korostuu maaseudulla. Kun vaikutusalueella asuu vain vähän ihmisiä, yksittäisten mielipiteiden merkitys kasvaa. Maaseudun voimavarat ja resurssit ovat usein niukat ja hajanaiset, mutta samalla vajaassa käytössä. Tämä tähdentää kykyä toimia erilaisissa ryhmissä ja verkostoissa.⁴⁰ Maalla asuvat ihmiset ovat siis tottuneet ottamaan vastuuta ja huolehtimaan ympäristöstään sekä henkilökohtaisesti että esimerkiksi kyläyhdistysten tai tieosuuskuntien toiminnan kautta. Näin ollen asukaslähtöisyys on yleensä hyvä kulmakivi

maaseudun maankäytön suunnittelussa.⁴¹ Kyläkulttuuriin ja maaseutuun liittyy usein perinteitä mukaileva rakentaminen. Se tukee rakennuskannan typologian säilymistä eheänä.⁴²

Tila, paikka, luonto ja maisema sekä niiden kehitys ja muutos ajan saatossa ovat merkittäviä asioita maaseudun asukkaiden identiteetille, ja siksi ne on syytä huomioida erityisen hyvin maaseudun maankäytön suunnittelussa.⁴³ Ympäristöarvojen vaaliminen ja ympäristöhaittojen ehkäiseminen kuuluvat maankäytön suunnittelun oikeusperusteisiin tavoitteisiin. Luonto ja ympäristö ovat suuria tekijöitä myös maaseudun elinvoimaisuuden näkökulmasta; ne houkuttelevat muuttajia pienempiinkin kuntiin sekä esimerkiksi paluumuuttajia takaisin kotiseuduilleen.⁴⁴

Elinkeinojen ja etenkin niiden säilymisen tukeminen maankäytön keinoin on yksi merkittävimmistä erityispiirteistä maaseudun rakentamisen ohjaamisessa. Kaavoitusta olisi hyvä kehittää siihen suuntaan, että maatalous on tasa-arvoinen

maankäyttömuoto muiden joukossa.⁴⁵ Maatalouden yksiköiden tulee olla mahdollista laajentua tarpeen mukaan. Lisäksi tilayksiköt tarvitsevat ympärilleen toimintaan liittyvän infrastruktuurin.⁴⁶ Kaavoituksen on huomioitava myös maaseudun peltorakenteen eheyden säilyminen. Pirstoutuneet pellot aiheuttavat ongelmia esimerkiksi eläinyksikköjen sijoittelussa.⁴⁷ Maatalous aiheuttaa luonnollisesti hajuja lähiympäristöön. Hajujen syntymistä ja leviämistä voidaan estää suojavyöhykkeillä sekä uudistuvilla maatalousteknologian keinoilla.⁴⁸ Jokirannat sopivat useimmiten hyvin maanviljelyyn ja ovat siksi historiallisia tilojen ja talojen rakennuspaikkoja. Vesistön lähelle rakentamiseen ja maanviljelyyn liittyy kuitenkin ympäristöseikkoja ja kaavoitukseen sekä tonttien lohkomisiin liittyviä tekijöitä, jotka ovat hankaloittaneet maankäyttöä ja rakentamista jokivarilla.⁴⁹ Uuden rakentamislain myötä tähän on kuitenkin tullut helpotusta.

Pienet kunnat, joista monet kuuluvat maaseutualueisiin, ovat murrosvaiheessa muuttotappion ja vahvistuneen erilaistu-

34 Ibid., 23–27.
35 Ympäristöministeriö, 2012, 33–35.
36 Seinäjoen seudun elinkeinokeskus, 2012, 7–8.
37 Ympäristöministeriö, 2012, 10.
38 Seinäjoen seudun elinkeinokeskus, 2012, 20.
39 Ibid., 34.
40 Aho, Ilola, 2004, 38.

41 Ympäristöministeriö, 2012, 16.
42 Seinäjoen seudun elinkeinokeskus, 2012, 22.
43 Ympäristöministeriö, 2012, 16.
44 Aho, Ilola, 2004, 28.
45 Seinäjoen seudun elinkeinokeskus, 2012, 12.
46 Ibid., 2.
47 Ibid., 36.
48 Ibid., 2012, 2,10.
49 Ibid., 2012, 38–43.

miskehityksen vuoksi. Aluetieteessä on jo pitkään pyritty ymmärtämään, miksi osa alueista taantuu ja jotkut menestyvät.⁵⁰ On huomattu, että kansallisesti johdettu kuntakentän uudistustyö, joka ei huomioi kuntia yksilöinä, ei palvele läheskään kaikkien alueiden kehitystä. Asiantuntijuutta tarkastellessa on taas havaittu, että kunta-laisten kokemustiedon hyödyntäminen on asiantuntijuuden ohella merkittävä tietolähde kuntien uudistusprosesseissa. Ruohonjuuritason kokemustieto tulisi ottaa mukaan uudistuksiin ihan alusta lähtien. Tähänkin liittyy kuitenkin problematiikkaa, kuten tiedon pätevyyden määrittely ja systemaattisten rakenteiden puute. On silti hyvä pohtia, miten kokemustietoa voitaisiin hyödyntää entistä paremmin maaseudun maankäytön suunnittelussa. Onnistuneissa kuntauudistuksissa voidaan myös tunnistaa kunnan kyky aktivoida erilaisia toimijoita mukaan kehitystyöhön.⁵¹

Sieviä voidaan maaseudun elinvoimaisuuden kannalta pitää onnistuneena kuntana. Etenkin 2000-luvun alussa kunnan väkiluku oli reippaassa kasvussa, ja kunnan työllistäjäyritykset nousukiidossa. Tuolloin Sieviä pidettiin jopa Pohjois-Pohjanmaan ihmekuntana, sillä muualla maaseudun väestökato oli jo aistittavissa. Sievin me-

nestykseen ovat vaikuttaneet todennäköisesti yksimielisyys päätöksenteossa, kunnan yhteisöllinen luonne, yrittäjähenkisyys sekä sieviläisten sisäsyntyinen ahkeruus.⁵² Sittemmin väkiluku on kuitenkin kääntynyt laskuun, mutta kunnalla on varmasti yhä hallussaan omat menestystekijänsä. Maankäytön suunnittelun näkökulmasta nimenomaan yksimielisyys sekä tietysti kyky nopeampaan päätöksentekoon ovat pienen maaseutukunnan etuja. Haasteita puolestaan lienevät kaukana Sievistä tehtävät päätökset, kuten vaikkapa kansallinen maanviljelyn ja metsätalouden lainsäädäntö, maakunnan päätöksenteko, ja EU:n maatalouspolitiikka. Sievin kylät ovat vahvoja yksiköitä, ja vuorovaikutustaidot sekä kyky ja halu toimia esimerkiksi kyläyhdistyksissä ovat takuulla Sievin valttikortteja maankäytön suunnitteluun liittyvissä toimissa ja projekteissa. Suunnittelualueen ja kuntatalouden kannalta katsottuna täydennysrakentaminen voisi elävöittää keskustan aluetta, tiivistää sen rakennetta sekä siten parantaa tai hyödyntää olevaa infrastruktuuria. Täydennysrakentaminen tulee kuitenkin suunnitella maaseutumaiseman ehdoilla.

2.4 Diplomityön tavoitteet

Diplomityön päätavoitteena on laatia realistinen asemakaavakartan luonnos Niemelänkankaan kaava-alueesta. Diplomityöprosessin aikana työstetään viite-suunnitelmia sekä pohjatyönä analyysyjä suunnittelualueesta. Sievin kunnan tavoitteena on tarkastella nykyistä maankäyttöä Niemelänkankaalla ja kartoittaa ne keskeiset haasteet, joita maankäyttö asettaa tulevalle kaavasunnittelulle. Kunta toivoo tarkasteltavaksi etenkin ajoliikenneyhteyksiä, kevyttä liikennettä, kiinteistöihin ja tieväyliin liittyviä omistajuussuhteita sekä asumista ja pientalovaltaisen täydennysrakentamisen mahdollisuuksia alueella. Tavoitteena on tehdä kattavat taustaselvitykset, joiden sisältö ja tematiikka tukevat juuri Niemelänkankaan alueen suunnittelua, sekä rakentaa niiden pohjalta kolme erilaista viitesuunnitelmavaihtoehtoa, joista poimitaan parhaat puolet, karsitaan huonot ideat ja minimoidaan haittapuolet vuorovaikutuksessa alueen maanomistajien ja käyttäjien kanssa. Vuorovaikutus järjestetään osallistamalla niin, että jokaisella asukkaalla ja maanomistajalla on mahdollisuus saada äänensä kuuluviin. Osallistamisen tulosten sekä vahvistuneiden suunnittelunäkemyksen perusteella tehdään synteesisuunnitelma, jonka pohjalta kootaan varsinainen kaavakarttaluonnos.

Omana tavoitteenani on tarkastella aluetta etenkin maiseman erityispiirteiden, kulttuurihistorian sekä taajama-asumisen näkökulmasta. Haluan, että diplomityön lopputulos on realistinen myös infrastruktuurin ja luonnon asettamien haasteiden ja reunaehtojen kannalta, ja että se noudattaa harkitusti ylempiä kaavatasoja. Kantavana teemana kaikessa tarkastelussa ja suunnittelutyössä toimivat maaseutu ympäristön asettamat edellytykset. Toivon, että pystyn huomioimaan vuorovaikutusprosessin kautta alueen asukkaiden, maanomistajien ja aluetta muutoin käyttävien näkemykset ja toiveet mahdollisimman hyvin niin, että he voivat olla tyytyväisiä työn lopputulokseen. Ennen kaikkea tavoitteenani on saada tehtyä monipuolinen diplomityö tästä sievän yksinkertaisesta alueesta siten, että kunta hyötyy samalla työpanoksestani.

50 Jurmu, Liisa. 2021, 13–15.

51 Ibid., 79–83.

52 Aho, Ilola, 2004, 94–97.

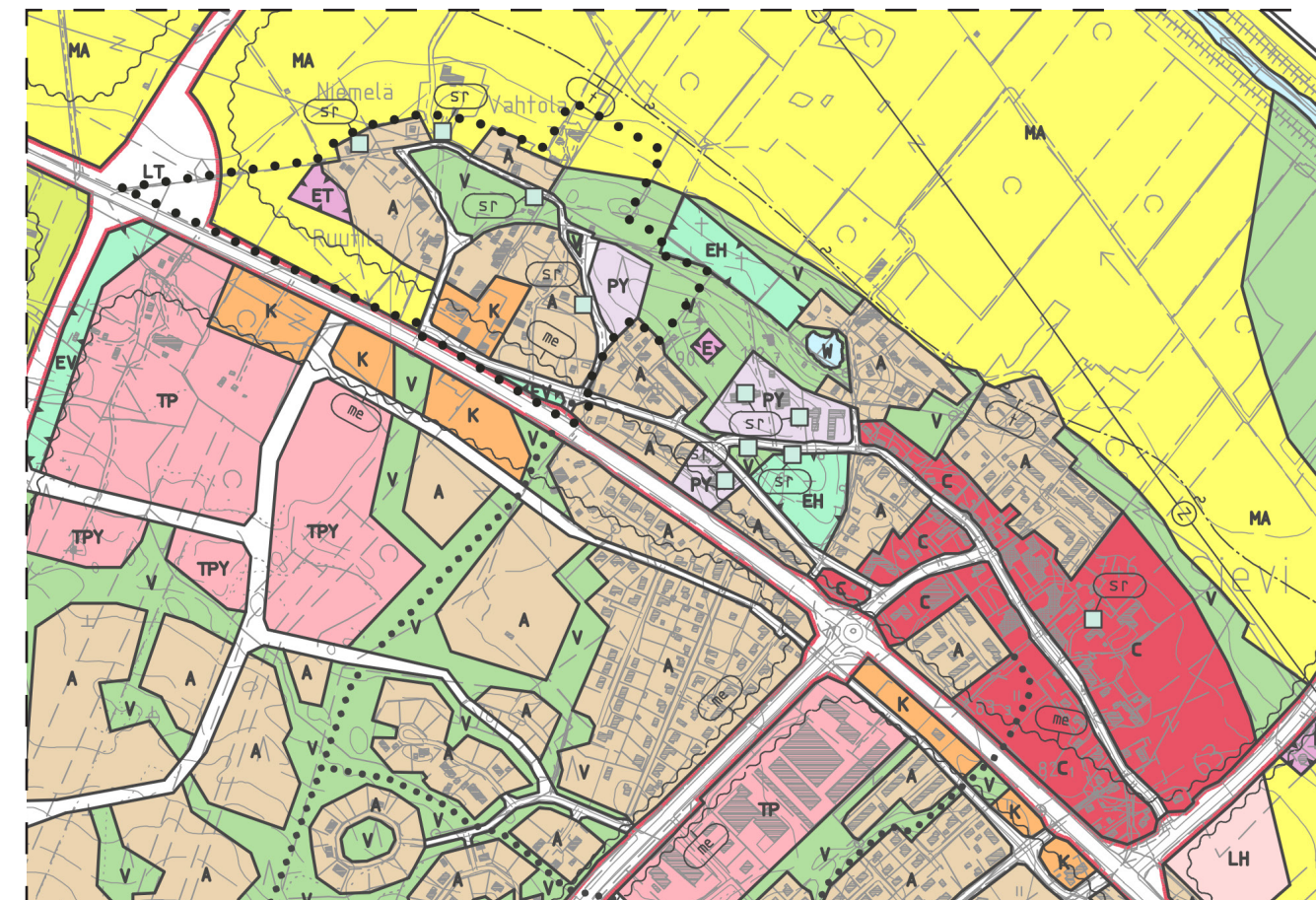
3.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Tuulivoimaloiden vaikutukset luontoon, lähialueiden asumiseen ja virkistyskäyttöön sekä maisemaan ovat merkittäviä. Sievissäkin tärkeän metsätalouselinkeinoon kannalta niillä on vaikutusta, sillä voimalinjat vaativat käytettävän metsäpinta-alan vähentämistä. Pohjois-Pohjanmaan lakeudet tarjoavat otolliset olot tuulivoiman hyödyntämiselle, mutta samalla voimalat näkyvät ja kuuluvatkin melko kauas. Etenkin avoimilta tai korkeilta alueilta tarkasteltuna tuulivoimapuistot voivat näkyä kymmenten kilometrienkin päästä. Sievisäkin on suuria näkymäalueita, sillä rakennettuja tai suunniteltuja tuulivoimaloita on kaikissa ilmansuunnissa.⁵⁷

Sieivissä on Kirkonkylän osayleiskaavan lisäksi voimassa neljä osayleiskaavaa (voidaan lyhentää OYK): Maasydän ja Syyry, Sievinkylä, sekä tuulivoimaosayleiskaavat Jakostenkalliot ja Puutikankangas. Näistä muodostuu kunnan voimassa oleva yleiskaavataso. Kirkonkylän osayleiskaava 2020 on tullut voimaan vuonna 2002.⁵⁸ Voimassa olevien kaavojen lisäksi kunnassa on vireillä kolme energiantuotantoon liittyvää yleiskaavaa, Malakakankaan tuuli- ja aurinkopuiston OYK, Kenkäkankaan tuuli- ja aurinkopuiston OYK sekä Vääräjoen tuuli- ja aurinkopuiston OYK.⁵⁹ Sievin tuulivoimaohjelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa keväällä 2024, ja se toimii yhdessä maakuntakaavan kanssa pohjana tuulivoimaosayleiskaavojen laadinnalle ja hankkeiden toteuttamiskelpoisuuden arvioinnille.⁶⁰

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, Energia- ja ilmastovaihe- ja ilmastovaihemakuntakaavan ehdotusvaihe. (1.11.2024).
Sievin tuulivoimaojelma, 2024, 54.
Kirkonkylän osayleiskaava 2020, 2002.
”Vireillä olevat kaavat”. (16.1.2025).
Sievin tuulivoimaojelma, 2024, 6.

Kirkonkylän osayleiskaava 2020, kaavaote. Sievin kunta 2024.

1:8000

A	asuntoalueet	ET	yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten alue
MA	maisemallisesti arvokas peltoalue	V	virkistysalue
K	liike- ja toimistorakennusten alue	EV	suojaviheralue
C	keskustatoimintojen alue	EH	hautausmaa
TP	työpaikka-alue	PY	julkisten palvelujen ja hallinnon alue

lähinnä luonnonmaisemiin ja järvenrantaan sijoittuvaa matkailurakentamista varten.⁶¹

Kirkonkylän osayleiskaava on toteutettu laatimishetkellä voimassa olleen, vuonna 1993 hyväksytyn OYK:n pohjalta, ja sitä on muutettu vain tarvittavilta osin.⁶² Muutoksia on tuolloin tehty etenkin työpaikka-alueisiin liittyen. Seutukaava on ollut pohjana vanhan yleiskaavan laadinnassa, mutta sen on jo 90-luvun lopulla todettu olevan vanhentunut Sievin osalta, ja uusi maakuntakaava onkin ollut tuolloin vireillä Pohjois-Pohjanmaan liitossa.⁶³ *Keskustatoimintojen alueita* on erityisesti Kokkola-Kajaanitien pohjoispuolella, kun taas *työpaikka-alueita* sen eteläpuolella. Myös *asuntoalueet* ovat painottuneet kaava-alueen eteläosaan. Työpaikka- ja asuntoalueita reunustavat ja lohkovat *virkestysalueet*. Valtatien varressa on myös muutamia *liike- ja toimistorakennusten alueita*. Vääräjoen ja keskustan väliin jää leveä kaistale *maisemallisesti arvokasta peltoaluetta*.⁶⁴

Suunnittelualueen osalta yleiskaavataso on monipuolinen. Alueen rajojen sisälle

mahtuu niin asuntoalueita, virkestysalueita kuin liike- ja toimistorakennusten alueita. Erityispiirteenä on *ET-alue*, eli *yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten alue*. Ala käsittää Sievin vesiosuuskunnan tontin. Kokkolantien läheisyydessä on kaistale *suojaviheraluetta*. Lisäksi suunnittelualueen poikki kulkee Valtatie 28:n suuntainen *liikennemelualue*. Sen sisäpuolella tulee rakentamisessa ja asemakaavoituksessa ottaa huomioon liikennemelun aiheuttamat suojaustarpeet. Suunnittelualueen nurkkaukseen on kaavoitettu laaja *LT-alue*, eli *yleinen tiealue*, joka yhdistyy valtatie risteykseen.⁶⁵ Tielinjaus johtaa suoraan teollisuusalueelta Evijärven läpi Ylivieskantielle, ja sitä suunniteltaessa tavoitteena on ollut helpottaa Ylivieskaan suuntautuvaa työmatkaliikennettä. Kaavan mukaisia liikennejärjestelyä ei ole kuitenkaan koskaan toteutettu, eikä vaikuta että niille olisi tulevaisuudessakaan tarvetta.⁶⁶ Merkittävässä osassa on maisemallisesti arvokas peltoalue, jota on sekä suunnittelualueen etelä- että pohjoisosassa. Merkinä osoittaa maisemallisesti ja maanviljelyn kannalta parhaat peltoalueet, jotka tulee kaavamääräysten mukaan varata pysyvästi maatalouskäyttöön. Mahdollisen raken-

tamisen pitää siis olla maaseudun erityispiirteisiin ja peltomaisemaan soveltuvaa ja huomioida kulttuuriympäristön arvot. Suunnittelualueen keskivaiheilta löytyy *K-alue*, eli *keskustatoimintojen alue*, jonka kiinteistöillä sijaitsee esimerkiksi autokorjaamo sekä rakennusliikkeen halli. Suunnittelualueella on neljä *sr*-merkinnällä varustettua pistettä, jotka tarkoittavat *kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi määritettyjä kohteita*. Näitä rakennuksia ei kaavamääräysten mukaan saa purkaa ilman pakottavaa syytä, eivätkä mahdolliset korjaustyöt saa vaikuttaa rakennusten arvoon.⁶⁷

3.1.3. Asemakaava

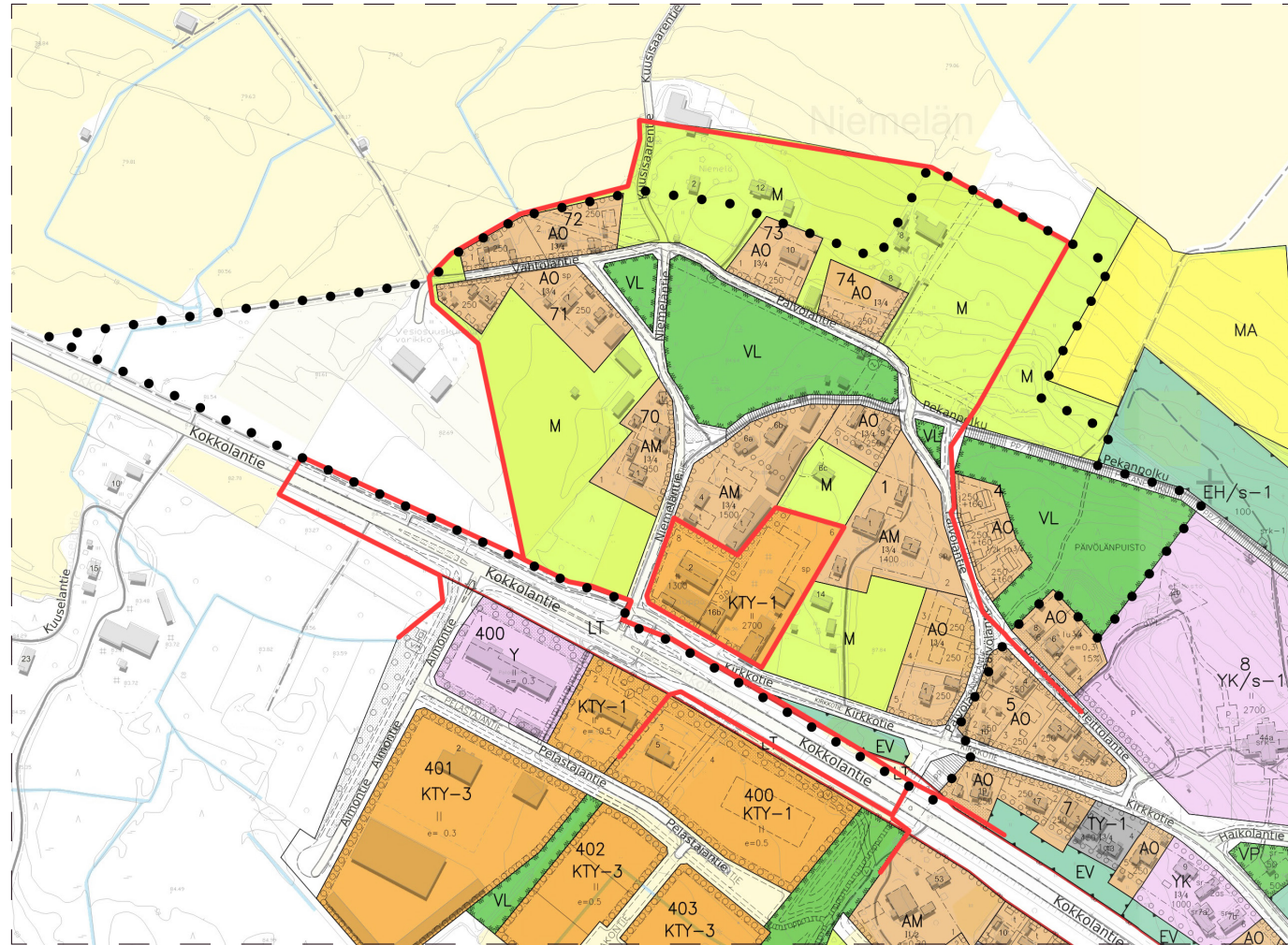
Asemakaavoituksesta vastaa Sievissä tekninen toimi. Vaikutuksiltaan vähäiset asemakaavan muutokset hyväksyy kunnanhallitus ja merkittävämmät asemakaavat sekä yleiskaavat kunnanvaltuusto.⁶⁸ Sievissä asemakaavoitettuja alueita on kirkonkylän lisäksi Asemakylällä. Lisäksi Maasydämelle on laadittu ranta-asemakaava.⁶⁹ Muilla alueilla rakentamista ohjaa suoraan yleiskaava, ja kaavoittamattomilla seuduilla kunnan rakennusjärjestys ja rakennusvalvonta. Kunnassa on voimassa

useita eri-ikäisiä asemakaavoja. Uusia asemakaavoja ja asemakaavan muutoksia on tehty paljon etenkin 1990- ja 2000-luvuilla. Vanhimmat kaava-alueet ovat vuodelta 1961, jolloin Sieviin tehtiin ensimmäinen rakennuskaava.⁷⁰ Kaavojen laatimisvastuu on ollut kunnilla vuodesta 1966. Sitä ennen se kuului lääninhallitukselle.⁷¹ Kunnat, jotka eivät olleet kaupunkeja, saivat ohjata taajamarakentamista yksinkertaisimmin rakennuskaavoin, eikä varsinainen asemakaava ollut pakollinen. Myöhemmin kaikki rakennuskaavat muutettiin asemakaavoiksi.⁷²

Suunnittelualueella on kolme voimassa olevaa asemakaavaa. Kirkonseudun Niemelänkankaan asemakaava (tuolloin rakennuskaava) on tullut voimaan 1988. Liike- ja toimistorakennusten kahden tontin laajuinen asemakaavan muutos keskellä suunnittelualuetta on puolestaan hyväksytty vuonna 1996. Alueen itäpuolen asemakaava on vuodelta 2010. Alueen länsiosat, mukaan lukien Vesiosuuskunnan varikko, ovat asemakaavoittamatonta aluetta. Niemelänkankaan asemakaavassa on *AO-kortteleita*, eli *erillispientalojen korttelialueita*, *AM-kortteleita*, eli *maatalojen*

61 Karttapalvelu Sievi. Voimassa olevat yleiskaavat. (1.11.2024).
62 Kirkonkylän osayleiskaava 2020, 2002.
63 Kirkonkylän osayleiskaava 2010, 1993, kaavaselostus.
64 Kirkonkylän osayleiskaava 2020, 2002.
65 Ibid.
66 Puputti, Sami. Haastattelu 10.12.2024.

67 Kirkonkylän osayleiskaava 2020, 2002.
68 ”Kaavoitus”. (16.1.2025).
69 Karttapalvelu Sievi. Voimassa olevat asemakaavat. (16.1.2025).
70 Ibid.
71 Talvitie, Juha, 2018, 16.
72 Tieteen termipankki. ”Rakennuskaava”. (16.1.2025).

Suunnittelualan asemakaavayhdistelmä.
1:6000, Sievin kunta, 2024.

Asemakaavojen merkintöjä

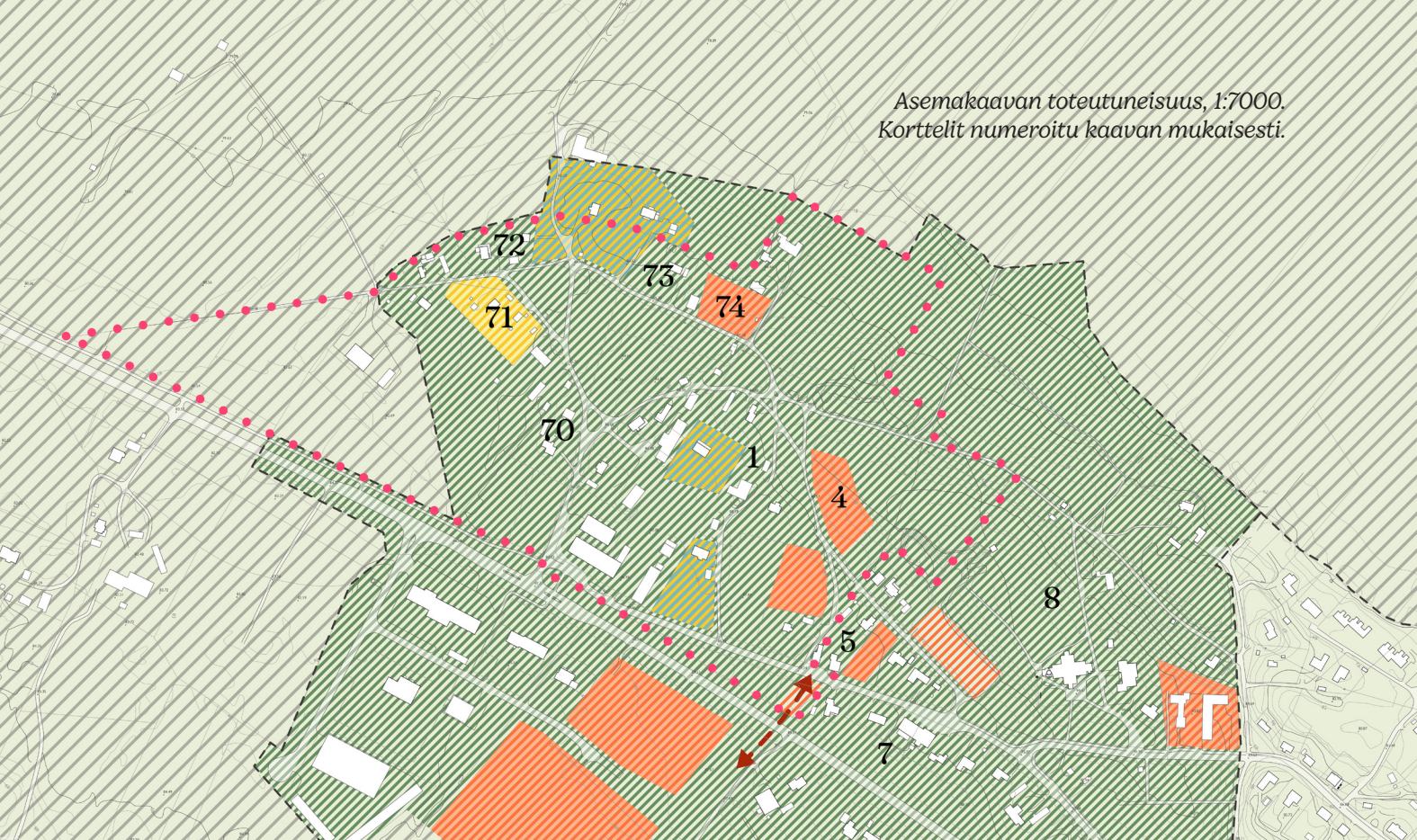
AO	erillispientalojen korttelialue	KTY-1	liike- ja toimistorakennusten alue, ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten alue
AM	maatilojen talouskeskustan korttelialue	VL	lähivirkistysalue
M	maa- ja metsätalousalue	EV	suojavaieralue

talouskeskustan korttelialueita sekä V- ja M-alueita eli lähivirkistysalueita sekä maa- ja metsätalousalueita. Kirkkotien ja Kokkolantien väliin jää *suojavaieralue*, eli *EV-alue*. Sen vieressä olevan liittymän yhteyteen on kaavoitettu alikulku, joka ei koskaan ole toteutunut. Koska suunnittelualan kaavoitus on toteutettu osittain aluerajojen ja rakennusten sijoittamisen jälkeen, on osa AO- ja AM-kortteleista yksittäisiä kiinteistöjä. Niemeläntien itäpuolella eri kaavamerkintöjen alueet ovat hieman yhtenäisemmät, mutta asuinalueiden keskelle jää silti pieniä laikkuja maa- ja metsätalousalueita.⁷³⁷⁴ Nykyisin kaavan koetaan olevan hajanainen ja vanhentunut, eikä se juuri anna mahdollisuuksia alueen täydennysrakentamiselle tai sen kehittämiseksi maankäytön keinoin. Asemakaavasta puuttuu yhtenäisyys ja jäsentyneisyys, sillä kaavoituksen pohjana ovat yksittäiset kiinteistöt, rakennukset ja rakennuslupahankkeet. Myös suunnittelualan liikennejärjestelyt pohjautuvat tilallisten tarpeisiin rakennetuihin ajoväyliin ja osin yksityisomistuksiin, päällystämättömiinkin teihin. Näihin syihin pohjaten kunta haluaa käynnistää Niemelänkankaan asemakaavan uudistusprosessin, jotta alueesta saataisiin yhtenäisempi ja saumattomampi osa Sievin kirkonkylää.⁷⁵

73 Asemakaava 5, 1988.
74 Asemakaava 17, 1996.
75 Puputti, Sami. Haastattelu 7.10.2024.

3.1.4 Kaavojen toteutuneisuus

Suunnittelualan asemakaavataso toteutuneisuuden voidaan katsoa olevan hyvä. Se johtuu suurelta osin siitä, että alue on kaavoitettu olevan rakennuskannan ja kiinteistöjaon perusteella. Lisäksi suunnittelualan rakennusalat ovat kiinteistökohtaisesti laajoja. Usealla rakennuspaikalla rakennusten sijainti poikkeaa kaavaan piirretystä ohjeellisesta paikasta, mikä ei kuitenkaan vaikuta toteutuneisuuteen. Vanhoja rakennuksia on osittain purettu kaavan valmistumisen jälkeen, ja uusia rakennuksia on sijoitettu eri paikoille. Vuonna 1993, viisi vuotta kaavan voimaantulon jälkeen, on esimerkiksi kortteleista 72, 71 ja 70 purettu rakennuksia osittain tai kokonaan ja uusia tehty tilalle. Osaa rakennuksista on myös mahdollisesti laajennettu. Korttelissa 1 on havaittavissa vastaavaa kehitystä. Sen itäosassa sijaitsevat omakotitalotontit 3 ja 4 eivät ole toteutuneet, ja kyseiset kiinteistöt kuuluvat yhä kunnalle. Vastakkaisella puolella Päivöläntietä eivät kaikki kaavoitetut AO-tontit ole myöskään toteutuneet, vaikka kyseessä on jo uudempi asemakaava. Korttelin 5 AO-tontit eivät nekkään ole kaikki kaavaan osoitetussa käytössä. Paikoittain rakennukset ulottuvat rakennusalan ulkopuolel-

Asemakaavan toteutuneisuus

	toteutuu		toteutumaton yhteys
	ei toteudu		kaavoittamaton alue
	ei välttämättä toteudu		tarkastelualueen raja
	rakentamaton/purettu		korttelin numero asemakaavassa
	rakentaminen ei täysin kaavan mukaista		
	mahdollisesti muuttunut käyttötarkoitus		

le. Kirkkotieltä Kokkolantien eteläpuolelle johtavaa alikulkua ei ole koskaan rakennettu.^{76 77} Asemakaavan toteutuneisuus perustuu suunnittelualueella kaavoitusajankohtajana sijainneisiin ja sen jälkeen purettuihin rakennuksiin, kiinteistöjen uudisrakennuksiin sekä rakentamatta jääneisiin AO-alueisiin, ei niinkään varsinaiseen uudisrakentamiseen.

Yleiskaavataso toteutuu suunnittelualueella pääosin hyvin, sillä se on tehty tuolloin voimassa ollutta rakennuskaavaa mukailleen. Ristiriitana yleiskaavan ja asemakaavan välillä ovat toteutumattomat omakotitalojen rakennuspaikat, jotka sijaitsevat yleiskaavassa julkisten palvelujen ja hallinnon alueella. Liikenneyhteydelle Ylivieskan suuntaan on varattu suunnittelualueesta suurehko osa, joka ei ole toteutunut eikä todennäköisimmin tulekaan toteutumaan. Yleiskaavaa tehtäessä Sievin kasvu on ollut nopeaa, minkä vuoksi liikenteelle on varattu paljon tilaa.⁷⁸

3.2. Ominaispiirteet

Suunnittelualue on pääosin siistiä, selkeäpiirteistä maaseutumaisemaa ja hoidettua, vaihtelevaa metsää. Taajamakuvallisesti alue on suhteellisen yhtenäinen ja hyvin

Näkymä Niemeläntieltä Kokkolantietä kohti. 2024.

jäsentynyt. Peltoaukiot, pihat ja metsiköt vuorottelevat maisemassa, joten avoin ja suljettu maisematila saavat molemmat jalansijaa alueella. Eri toimintoihin käytettävät alueet rajautuvat pääosin selkeästi. Joidenkin ajoväylien luonne jää kuitenkin hieman epäselväksi: yksityisen ja yleisen tien eroa voi olla hankala havaita. Maasto nousee loivasti kirkolle päin.

76 Maanmittauslaitos, 2024. Historialliset ilmakuvat.
77 Karttapalvelu Sievi. Voimassa olevat asemakaavat, kiinteistörajat. (16.1.2025).
78 Karttapalvelu Sievi. Voimassa olevat asemakaavat, voimassa olevat yleiskaavat. (16.1.2025).

Yleiskaavamerkinnän *MA-alueet* ovat *maisemallisesti arvokkaaksi määriteltä peltomaisemaa*. Näitä pelloja, tiloja ja niihin liittyviä maisemia on pidetty erityisinä ja arvokkaina jo vuosikymmenten ajan, minkä vuoksi niiden säilyminen on haluttu varmistaa yleiskaavankin keinoin. Alueen tulevaa käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon sen maisemalliset arvot ja siten pyrkiä säilyttämään kulttuurimaiseman erityispiirteet.⁷⁹

3.2.1 Rakennuskanta

Suunnittelualan rakennuskanta koostuu pääosin yksi- ja kaksikerroksista harjakattoisista omakotitaloista sekä talous- ja maatalousrakennuksista. Talot ja tilarakennukset ovat ulkoasultaan ja iältään vaihtelevia, kuitenkin kaikki perinteikkaita. Värityksessä toistuvat punamullan sävy, vaaleat perinnevärit sekä valkoiset ikkunanpuitteet, nurkkalaudat ja räystäät. Rakennukset on asemoitu tonteille pääosin koillis-kaakko-akselille, hiekkaharjun ja siten Kokkola-Kajaanitien suuntaisesti. Poikkeuksen käyttötarkoituksentään tekevät suunnittelualan keskiosan liikeraennukset sekä Vesiosuuskunnan varikko, joskin nekin ovat hahmoltaan pitkänomaisia ja harjakattoisia. Niissä on hyödynnetty peltisiä julkisivuja ja monipuolisempaa

värikenttää, minkä vuoksi ne erottuvat kuitenkin hyvin maalaistalotypologiasta. Suunnittelualan itärajan toisella puolella sijaitseva Sievin kirkko rakennettiin 1861 keskustan korkeimmalle kohdalle, Jussinpekanmäen huipulle, jotta sen tornit näkyisivät mahdollisimman kauas. Kirkko on uusgoottilainen ristikirkko, joka edustaa aikansa virastoarkkitehtuuria.⁸⁰

3.2.2 Näkymät

Tasainen maastonmuoto ja peltoaukeat luovat edellytykset sille, että suunnittelalueella on pitkiä ja laajoja näkymiä kilometrienkin päähän. Tällaiset Pohjois-Pohjanmaan seesteiset maaseutunäkymät ovat arvokkaita kulttuurimaisemia. Kontrastin peltoaukeiden näkymille muodostavat hoidetut mäntymetsät. Koska matalia oksia ja nuorempia lehtipuita ei kaikilla metsäalueilla ole, on joistain kohdin puuston välistä mahdollista nähdä pitkällekin viljelyaukeille. Suorat ja pitkät tiet mahdollistavat myös kylänraittimaiset näkymät. Maisemat suunnittelalueella ovat vaihtelevia ja kiinnostavia esimerkiksi kävelijän näkökulmasta. Osa alueen teistä on asfaltoitu lokakuussa 2024, mikä paikoin vaikuttaa näkymien autenttisuuteen. Asukkaiden ja tilallisten toimesta tämä on kuitenkin varmasti toivottu ratkaisu. Mer-

Maisemakuvakartan selitteet

	maisemallisesti arvokas peltoalue		merkittävä kohde, kulttuurihistoria
	suljettu maisematila		maisemaa rajaava alue
	avoin maisematila		jäsentymätön alue
	maiseman solmukohta		pitkä näkymä

79
80

Kirkonkylän osayleiskaava 2020, 2002.
"Sievin seurakunta ja sen kirkot", 3. (16.1.2025).

Maisemarakennekartan selitteet

- hyvä rakennettavuus
- kohtalainen rakennettavuus
- selänne/rinne
- maisemallisesti merkittävä puusto
- merkittävä puu
- oja

kittävimmän kiintopisteen ja maamerkin alueella muodostaa historiallinen makasiinirakennus, joka erottuu ympäristöstään ja muutoin melko tyypillisistä maaseutualueen omakotitaloista. Se sijaitsee kolmen ajoväylän risteyskohdassa, melko keskellä suunnittelualuetta, mikä tekee siitä monenkin eri näkymän kiintopisteen ja kohokohdan. Makasiini on pala historiaa alueella, jossa yhä kukoistava maatalous antaa rakennukselle oivan ympäristön. Toinen merkittävä maamerkki on suunnittelualueellekin näkyvä kirkon torni.

Tulevaisuudessa suunnittelualueen näkymiin tulevat vaikuttamaan lähiseutujen tuulivoimahankkeet. Rakennettuja ja luvitettuja voimaloita on Sievin kirkonkylältä tarkasteltuna lähes jokaisessa ilmansuunnassa. Jo toiminnassa olevia tuulivoimaloita ovat Jakostenkallioiden ja Puutikankankaan tuulivoimapuistot. Niiden lisäksi Tuppuranevalle on luvitettu yksi tuulivoimapuisto, ja kolme muuta tuulivoimahanketta on vireillä kunnassa.⁸¹ Myös naapurikuntien, kuten Ylivieskan, tuulivoimalat vaikuttavat Sievin maisemiin. Maakunnallisesti arvokkaat Vääräjo-kilaakson kulttuurimaisemat ovat monen voimalan osalta vaarassa muuttua tai jo muuttuneet. Sievin kirkonmäki rakennuksineen kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön. Se on myös rakennettujen ja suunnitteilla olevien tuulivoimaloiden näkyvyysalueella.^{82 83} Laakeilla alueilla tuulivoimaloiden vaikutus maisemaan korostuu.

Niemelänkangas sijaitsee maiseman perustekijöiden näkökulmasta tarkasteltuna rakentamiseen melko hyvin soveltuvalla alueella. Rakentamista ei tulisi sijoittaa näkyville selänteiden lakialueille, muttei myöskään maaperältään ja siten perusta-

misolosuhteiltaan ongelmallisiin laaksoihin. Suunnittelualue on kutakuinkin maisemarakenteen vaihtumisvyöhykkeellä, eli selänteen ja laakson väliin jäävällä rinnealueella. Toisaalta Niemelänkangas on myös laajan, arvokkaan viljelymaiseman reunavyöhykettä. Suunnittelualueelle on avoimia näkymiä monesta suunnasta, joten sinne sijoittuvan rakentamisen aseointi ja korkomaaailma tulee suunnitella erityisen hyvin. Viljelyslakeuksien maisemallisuuden kannalta niiden reunavyöhykkeet ovat erittäin merkityksellisiä, ja muuttuessaan ne voivat vaikuttaa koko maisematilaan. Solmukohtana suunnittelualueella voidaan pitää niitä paikkoja, jossa suljettu ja metsäinen maatilapihapiiri vaihtuu peltoaukeaan tai valtatiehen. Samalla pienipiirteinen pihapiirimaisema muuttuu suuripiirteiseksi laaksomaisemaksi.⁸⁴ Kylätyypiltään Sievin kirkonkylää voidaan pitää ehkäpä selänteen reunojen nauhakylänä, jossa erottuu kolme elementtiä järjestyksessä: selänteen reuna-alue rakennuksineen, viljelysalue ja joki. Muutamia pellosta eli vanhasta järvipohjasta nousevia kumpareita on myös hyödynnetty tilakeskusten rakentamiseen.⁸⁵

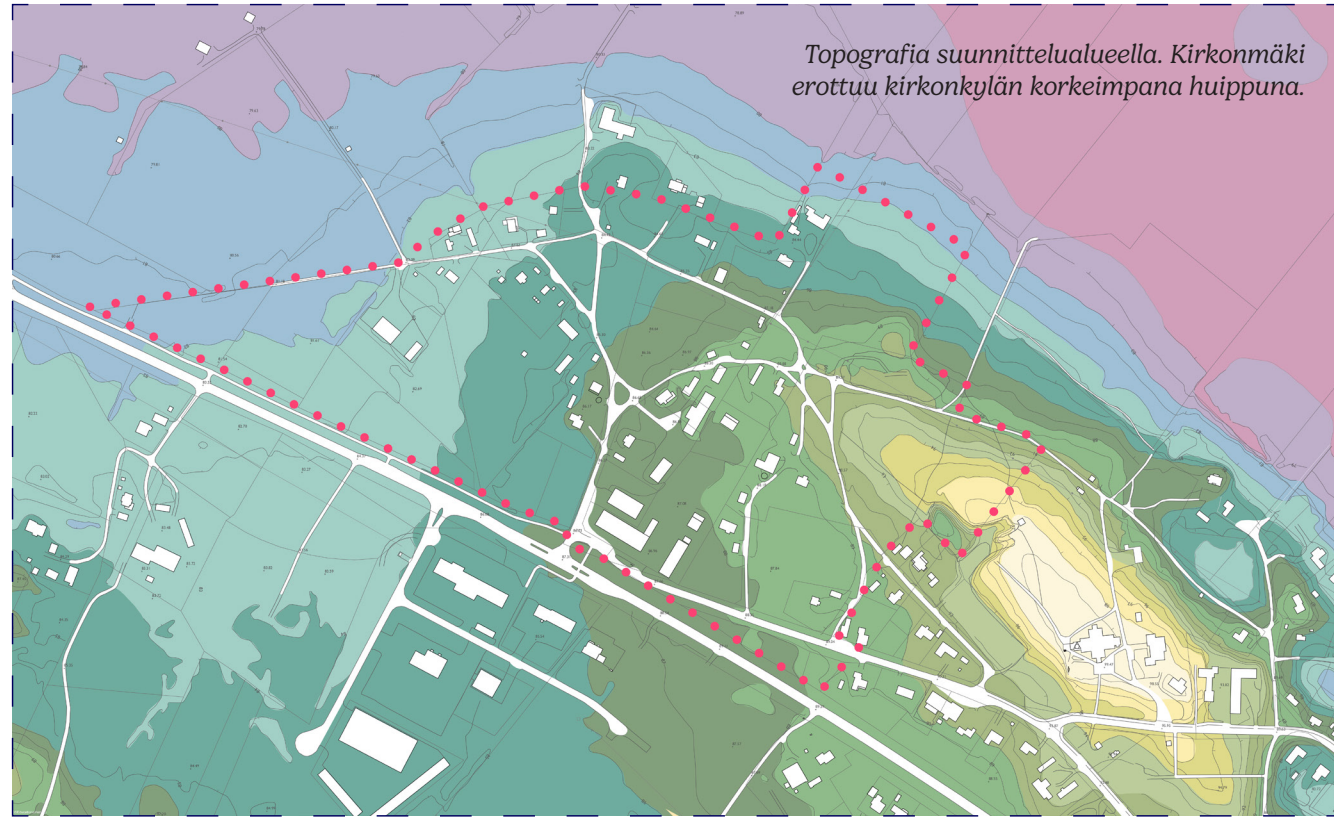
81 Sievin tuulivoimaohjelma, 2024, 30.

82 TUULI-hanke, 2023. Maisemaselvityksen näkyvyysaluekartat.

83 TUULI-hanke, 2023. Maisemaselvityksen kohdekortit.

84 Arki arvokkaalla maisema-alueella – Maakuntakaavan tulkintaopas. 2016, 18-26, 33.

85 Ibid., 28-31.

Korkeus merenpinnasta

76-78	88-90
78-80	90-92
80-82	92-94
82-84	94-96
84-86	96-98
86-88	98-100

3.2.3 Topografia

Suunnittelualue sijaitsee hiekkaharjun juurella, se-
länteen loivassa alarinteessä, joten korkeuseroa sen
rajojen sisällä on jonkin verran. Sievin seutu on melko
tyypillistä Pohjois-Pohjanmaata, suhteellisen tasaista
ja viljelyyn hyvin soveltuvaa maastoa. Eri kokoisia
harjuja, kallioita ja jyrkkyydeltään vaihtelevia laak-
soja kuitenkin löytyy Sievistäkin. Suunnittelualueen
korkein kohta sijaitsee sen itäpäässä, metsäalueella
lähellä kirkkoa. Siinä korkeus yltää 97 metriin meren-
pinnasta. Maasto nousee kirkolle päin, ja kirkko sijait-
see keskusta-alueen korkeimmalla kohdalla. Matalin

paikka suunnittelualueella on puolestaan
Vahtolantien päätepisteestä noin 200 met-
riä länteen päin jatkettaessa. Siellä maas-
ton korkeus merenpinnasta on 81 metriä.⁸⁶
Sievin kylät ovat muodostuneet Vääräjoen
varteen ja järvien ympäröimille alueille, ja
osa näistä järvistä on aikanaan kuivatettu.
Kirkonkylän kupeessa vielä 1700-luvun
alussa sijainnut Evijärvi on yksi niistä.⁸⁷
Merkittäviä mäkiä tai maastoaan alavam-
pia kohtia ei suunnittelualueen sisällä
kuitenkaan ole. Heittolantien ja Päivölän-
tien risteyksessä olevien omakotitalojen
takana pieni mutta jyrkähkö painanne.
Aluerajauksen ulkopuolella, itään päin
suunnattaessa Pekanpolun varrella si-
jaitsee Pekanlampi. Kokkola-Kajaanitien
toisella puolella maastonmuodot jatkuvat
samankaltaisen tasaisina hiekkaharjasta
loitonnuttaessa. Keskustasta etenkin län-
nen ja etelän suuntaan siirryttäessä alkaa
korkeuseroissa taas olla vaihtelua.⁸⁸

3.2.4 Viherrakenne ja kasvillisuus

Suuri osa suunnittelualueesta on viljelys-
maata, omakotitalojen tai tilojen pihamaa-
ta tai vaihtelevaa metsää ja metsikköä.
Suunnittelualueella on kaksi suurempaa
peltoa sekä useita pienempiä viljelykais-
taleita. Pelloilla viljellään perinteisiä vilje-
lykasveja sekä nurmea.⁸⁹ Myös mansikkaa
on viime vuosina kasvatettu Niemelänkan-
kaalla.⁹⁰ Pihojen kasvillisuus on suhteelli-
sen runsasta ja koostuu puista, pensaista
sekä paksuista pensasaidoista. Pensasai-
doilla on rajattu pihoja niin metsätilkuista,
naapuritonteista, pelloista kuin tiealueista.
Kasvuvyöhykkeeltään Sievi on osa tasan-
kojen, soiden ja vaarojen vyöhykettä.⁹¹ Se
kuuluu keskiboreaaliseen ilmastovyöhyk-
keeseen, jolla yleisin puulaji on mänty.⁹²
Niemeläntien varressa onkin komeita,
vanhoja mäntyjä, jonkin verran koivujakin.
Niemeläntien ja Päivöläntien väliin jäävä
nurkkaus on aikoinaan toiminut hiekanot-
tokuoppaana, ja myöhemmin se on täytetty
lähialueilta kaivetuilla maamassoilla.⁹³
Siinä nykyisin kasvava puusto on suurel-
ta osin nuorta sekametsää, enimmäkseen
koivua ja muita lehtipuulajeja. Reuna-alu-

86 Sievin kunta, 2024. Pohjakartta.

87 "Maatalous", 3-4.

88 Sievin kunta, 2024. Pohjakartta.

89 Maanomistajien haastattelu 7.2.2024.

90 Holsti, Mikael. Haastattelu 28.2.2025.

91 "Kasvuvyöhykkeet". (20.1.2025).

92 "Suomen Ilmastovyöhykkeet". (20.1.2025).

93 Asemakaava 5, 1988. Kaavaselostus, 2,4.

eilla on myös hieman varttuneempia puita. Osa tästä alueesta on toiminut laidunmaana lampaille ja hevosille, minkä vuoksi aluskasvillisuutta ei siellä paikoin ole. Vahtolantien ja Niemeläntien välinen metsäpala puolestaan on tiiviimpää, havupuuvoittoista uudistuvaa metsää. Suunnittelualueen kaavoittamaton osuus on pääosin niittyä, johon on istutettu harvakseltaan koivua. Kokkolantien vieresten liikerakennusten itäpuolella oleva metsikkö on tiivis ja varttuneemman oloinen. Päivöläntie kulkee raittimaisesti aivan pihapiirien vierestä, ja muutoin sitä ympäröi korkea puusto. Puiden ikä suunnittelualueella vaihtelee taimesta hieman yli

Viheryhteyskartan selitteet

- pinnoitettu alue
- pelto, niitty tai pihanurmi
- puustoinen tai pensaikkoinen alue
- virkistysyhteys
- ekologinen käytävä
- parannettava viheryhteys

Viheryhteydet suunnittelualueella.

100 vuoteen. Nuorinta puusto on suunnittelualueen itäosassa, vanhinta yksittäisissä kohdissa Päivöläntien molemmin puolin.⁹⁴

Niemelänkankaan asemakaavojen iän sekä alueen käytön vuoksi viheryhteyksien toteutumista ole erikseen varmistettu asemakaavan keinoin. Metsä- ja maatalouden, vehreän luonteensa ja väljän asumisen ansiosta yhteydet kuitenkin toimivat suunnittelualueella suhteellisen hyvin. Useilla omakotitalotonteilla on istutettua tai mahdollisesti rakentamisen aikana säilytettyä vihreää, puita ja pensaita, jotka mahdollistavat pidempien ekologisten yhteyksien muodostumisen. Viheryhteyskaaviosta käy ilmi, missä suhteessa aukiot ja puustoisemmat vyöhykkeet vuorottelevat suunnittelualueella ja sen läheisyydessä. Asfaltoituja tai muutoin paljaita alueita on vain vähän. Voidaan havaita, että suunnittelualueen sisäiset ekologiset yhteydet toteutuvat jokseenkin hyvin pohjois-eteläsuunnassa, mutta itä-länsisuunnassa niitä voisi parantaa. Alueen rajan itäpuolella viheryhteydet ovat hyvät metsien vuoksi, ja suunnittelualueen kytkökset niihin on syytä varmistaa. Vahtolantieltä Kokkolantien eteläpuolen metsiköihin johtavalla osuudella viheryhteyksiä, etenkin ekologista yhteyksiä on syytä kehittää, sillä ne vai-

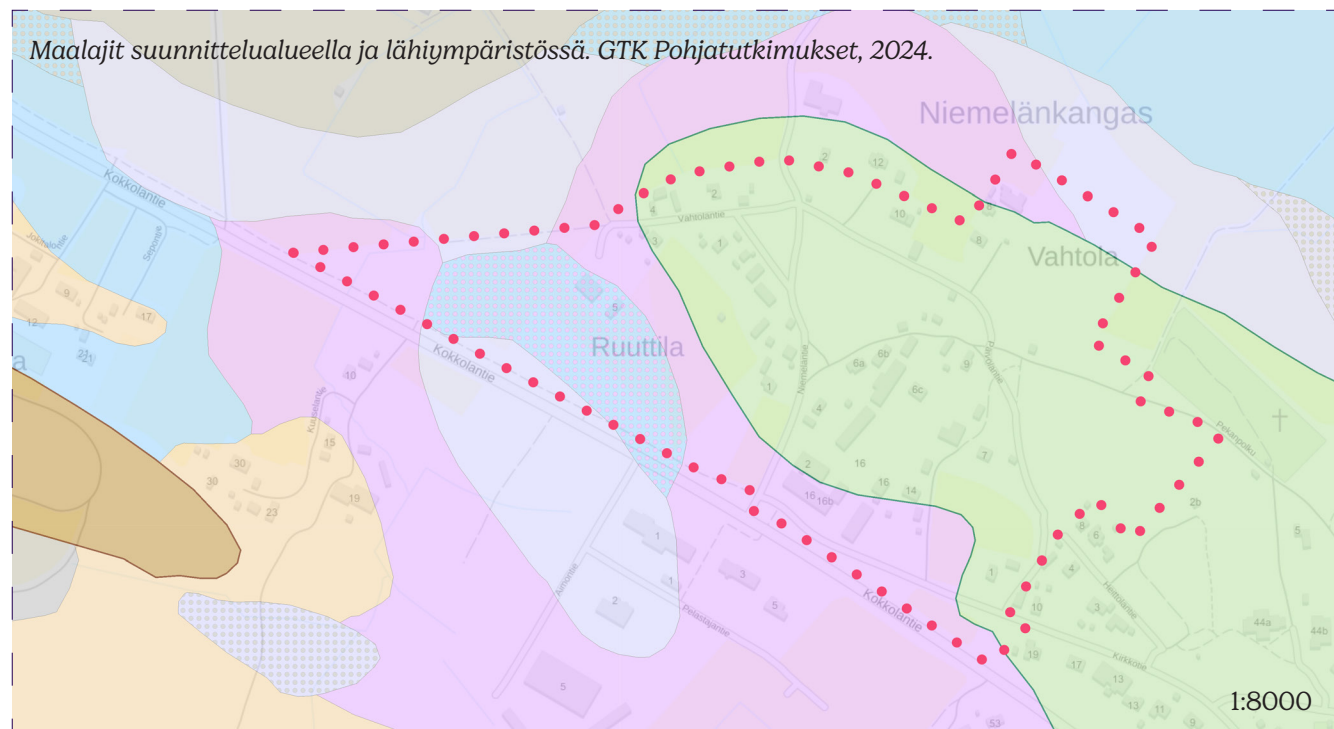
kuttavat katkeavan valtatiehen ja aukeisiin alueisiin. Tätä parannuskohdetta lukuun ottamatta ekologiset yhteydet toimivat hyvin myös laajemmassa mittakaavassa, kun tarkastelussa ovat suunnittelualueen ja ympäröivien seutujen yhteydet.

Suunnittelussa tulee huomioida viheryhteyksien kehittäminen ja uusien viher- ja virkistysyhteyksien luominen sekä viitesuunnittelun että kaavoituksen keinoin. Viheryhteyksien monipuolisuutta voitaisiin parantaa esimerkiksi lisäämällä kasvi- ja puulajien valikoimaa kasvuvyöhykkeen reunaehdoin ja istuttamalla alueelle mittakaavaltaan ja rakenteeltaan vaihtelevia viheralueita ja -kaistaleita, etenkin itä-länsisuunnassa. Virkistysyhteyksien kehittäminen ja viihtyisyyden lisääminen alueella voisi tarkoittaa esimerkiksi uusien lenkipolkujen tai leikkipuiston rakentamista.

3.2.5 Maaperä

Sievin kirkonkylän halki kulkee jääkauden aikana muodostunut hiekkaharju.⁹⁵ Harjut ovat viimeisimmän jääkauden aikana syntyneitä jäätikköjokimuodostumia. Näihin muodostumiin lasketaan myös esimerkiksi deltat ja reunamuodostumat. Tällaiset eri maa-aineksesta koostuvat jäätikköjoki-

94 Maanmittauslaitos, 2024. Puuston ikä 2021.
95 ”Sievin historiaa”. (17.1.2025).

muodostumat käsittävät 7 prosenttia Suomen pinta-alasta.⁹⁶ Useat pienet järvet tuovat monimuotoisuutta Sievin maastoon. Suurimman osan Sievin kokonaisalasta peittää kunnan läpi polveilevan Vääräjoen varrelle rakennettu viljelysmaa. Eteläpuolelle jää puolestaan enemmän metsämaita. Kokkola-Kajaanin etelä- ja pohjoispuolet ovat kunnan kohdalla myös maaperältään melko erilaisia. Pohjoispuolen maasto pehmeämpää, hienojakoisempaa ja eloperäisempää, kun taas eteläpuolelta voi löytää kalliota, moreenia ja muita karkeajakoisempia, vähemmän eloperäisiä maalajeja. Peruskallio on Sievin taajaman alueella gran-

Pää- ja pintamaalajit

	hiekkä
	hiekkamoreeni
	hieno hieta
	hiesu
	savi
	saraturve

Pintamaalajit

hieno hietä

saraturve

Muodostumat

 jäätikköjokiharju,
pääaines hiekka

 moreenikumpu,
pääaines hiekka-
moreeni

odioriittia, graniittia muistuttavaa, mutta sekoittumissuhteiltaan hieman erilaista syväkivilajia. Maanpeitteen paksuus kallioperään nähden on matalin aivan suunnittelualueen länsipäässä, jossa se on yhdestä kymmeneen metriä. Muulla alueella maanpeitepaksuus yltää 10–30 metriin.⁹⁷

Maalajit

Suunnittelualueen maalajien esiintymät juontuvat nekin Sievin kirkonkylän harjumuodostumasta. Hiekkapitoinen jäätikkökjokikerrostuma peittää keskusta-alueen maata. Lakiosa on huuhtoutunutta, karkeampaa maa-ainesta ja alarinteiden ravinteikkaat maat hienojakoisempaa ainesta. Hiekan lisäksi pohjamaalajeina voidaan tavata hienoa hietaa, savea ja hiesua. Pintamaalajit ovat samat kuin edellä, savi pois lukien. Suunnittelualueen pohjoispuolella maaperä on niin ikään savipitoista, paikoin myös liejusavea, kun taas Kokkola-Kajaanin tien toisella puolen maan koostumus vaihtuu hiljalleen karkeajakoisemmaksi, koostuen enimmäkseen hiekka- ja sora-moreenista ja jopa kalliomaasta. Noilta alueilta löytyy kumpumaisia moreenimuodostumia. Kunnan alueella on myös sara-turvemaita, joita hyödynnetäänkin turve-

tuotannon tarkoituksiin.^{98 99}

Rakennettavuus

Suunnittelualueen maalajien rakennettavuus vaihtelee. Hiekka on erinomainen, hieta puolestaan hyvä rakennettava. Savi ja hiesu luetaan pehmeiköiksi, ja niiden luokittelu riippuu mm. maaperäkerroksen paksuudesta. Täten savi- ja hiesualueet voivat olla rakennuspaikkana joko hyviä, keskinkertaisia tai huonoja. Harjujen läheisyydessä myös hiekka- tai hieta-alueille rakennettaessa tulee huomioida ns. rantakerrostumien alla mahdollisesti sijaitsevat savikerrokset, jotka voivat vaikuttaa maaperän rakennettavuuteen. Maaston kaltevuus rakennuspaikalla on edellä mainittujen lisäksi merkittävä tekijä: mitä jyrkempi maasto, sitä huonompi rakennettavuus.¹⁰⁰ Etenkin suunnittelualueen länsiosaan rakentaminen voi maalajien vuoksi vaatia erilaisia toimenpiteitä, kuten massanvaihtoja tai routimattomien perustusten ja päällysteiden tekemistä. Perustamissyvyyttä ja -tapaa on syytä harkita huolella routivien maalajien kohdalla, ja erilaiset menetelmät voi vaikuttaa maisemaan maaston muotoiluun ja korkomaailman kautta.¹⁰¹

96 ”Jäätikköjokimuodostumat”. (27.1.2025).

97 Geologian tutkimuskeskus, Maankamara (1.11.2024).

98 Ibid.

99 Kittamaa, Sanna; Tolvanen, Anne. 2012, 30.

100 Geologian tutkimuskeskus, 2009. Rakennettavuusmalli.

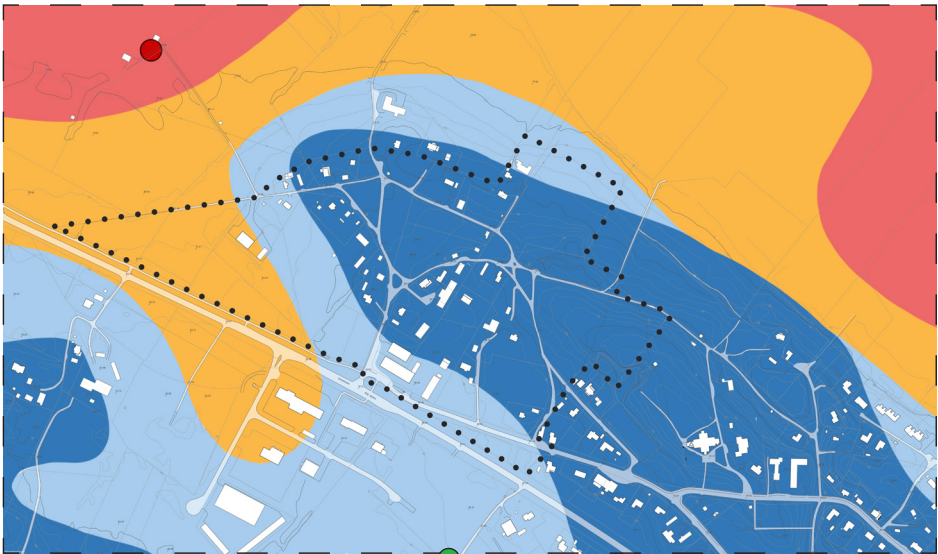
101 Rautamäki, Maija, 1989, 21.

Happamat sulfaattimaat

Suunnittelualue kuuluu hapanten sulfaattimaiden esiintymisalueeseen, ja se sijaitsee lähellä muinaisen Litorinameren rantaviivaa. Sulfidimaita on kartoitettu Sievissä jonkin verran. Niemelänkankaalla, suunnittelualueen rajasta noin 250 metriä pohjoiseen, on kartoituspiste, jossa hapen sulfaattimaa alkaa 1,5–2 metrin syvyydestä. Toinen melko likietuinen mittauspaikka löytyy alueen pohjoispuolelta, Kokkola-Kajaanitien takaa. Siinä happamuutta ei ole havaittu. Suunnittelualueen rajojen sisällä hapanten sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys vaihtelee GTK:n kartan mukaan hyvin pienestä kohtalaiseen.¹⁰²

Happamat sulfaattimaat, esiintymistodennäköisyys

- hyvin pieni
- melko pieni
- kohtalainen
- todennäköinen
- mittauspiste, hapen
- mittauspiste, ei hapen

Tämä voi luoda haasteita rakentamiselle, varsinkin yhdistettynä alueen osittain pehmeikköiseen maaperään. Maaperän happamuus voi aiheuttaa korroosiota teräsrakenteissa, mikä täytyy huomioida perustamistapaa ja -syvyyttä valittaessa. Myös pohjaveden maksimikorkeus alueella vaikuttaa yhtälöön.¹⁰³

Radon

Maaperään sitoutunut radioaktiivinen kaasu, radon, määrittää omalta osaltaan rakentamiseen liittyviä yksityiskohtia. Radon lisää keuhkosityöpään sairastumisen riskiä. Sitä on havaittu kaikenlaisilla alueilla, joten tarkat mittaukset tulevat tarpeeseen

sopivaa rakennuspaikkaa miettiessä.¹⁰⁴ Sievissä mitattu asuntojen radonpitoisuuden mediaani pientaloasunnoissa on 86 Bq/m³ keskiarvon ollessa 114 Bq/m³. Vuotuinen keskiarvo ei saa ylittää uusissa rakennuksissa 200 ja vanhemmissa 300 Bq/m³, joten Sievin radonluvut vaikuttavat yleisesti ottaen melko maltillisilta. Toki, kuten mainittu, tiiviitä radonkeskittymiä voi olla missä vain.¹⁰⁵

3.2.6 Ilmasto

Sievi kuuluu Suomen ilmastoluokituksessa keskiboreaaliseen ilmastovyöhykkeeseen. Se on viljanviljelyn äärialue, jossa viljelysmaat ovat sijoittuneet ilmaston kannalta suotuisimmille paikoille. Metsätalouden näkökulmasta keskiboreaalinen vyöhyke on kuitenkin kannattavaa aluetta.¹⁰⁶ Ilmastomuutos vaikuttaa koko Suomeen niin, että ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeet siirtyvät pohjoisen suuntaan. Maanviljelyn ja metsätalouden tulee sopeutua muutokseen. Koska Sievi kuuluu keskiboreaaliseen vyöhykkeeseen, sen maanviljelyolot saattavat jopa helpottaa ilmastomuutoksen myötä hieman.¹⁰⁷

Suunnittelualueen voidaan katsoa sijaitsevan loivasti länsirinteessä, mikä on tulosäteilyn kannalta suhteellisen edullinen alue. Alueen keski- ja itäosan puut tasaavat lämpöoloja ja ulossäteilyn määrää. Niemelänkangasta ympäröivillä pelloilla voi niiden topografisen sijainnin vuoksi, suhteessa kirkonmäkeen, olla äärevä pienilmasto, jolla esiintyy herkästi esimerkiksi sumua, ja päivän ja yön välinen lämpötilaero voi olla suuri.¹⁰⁸

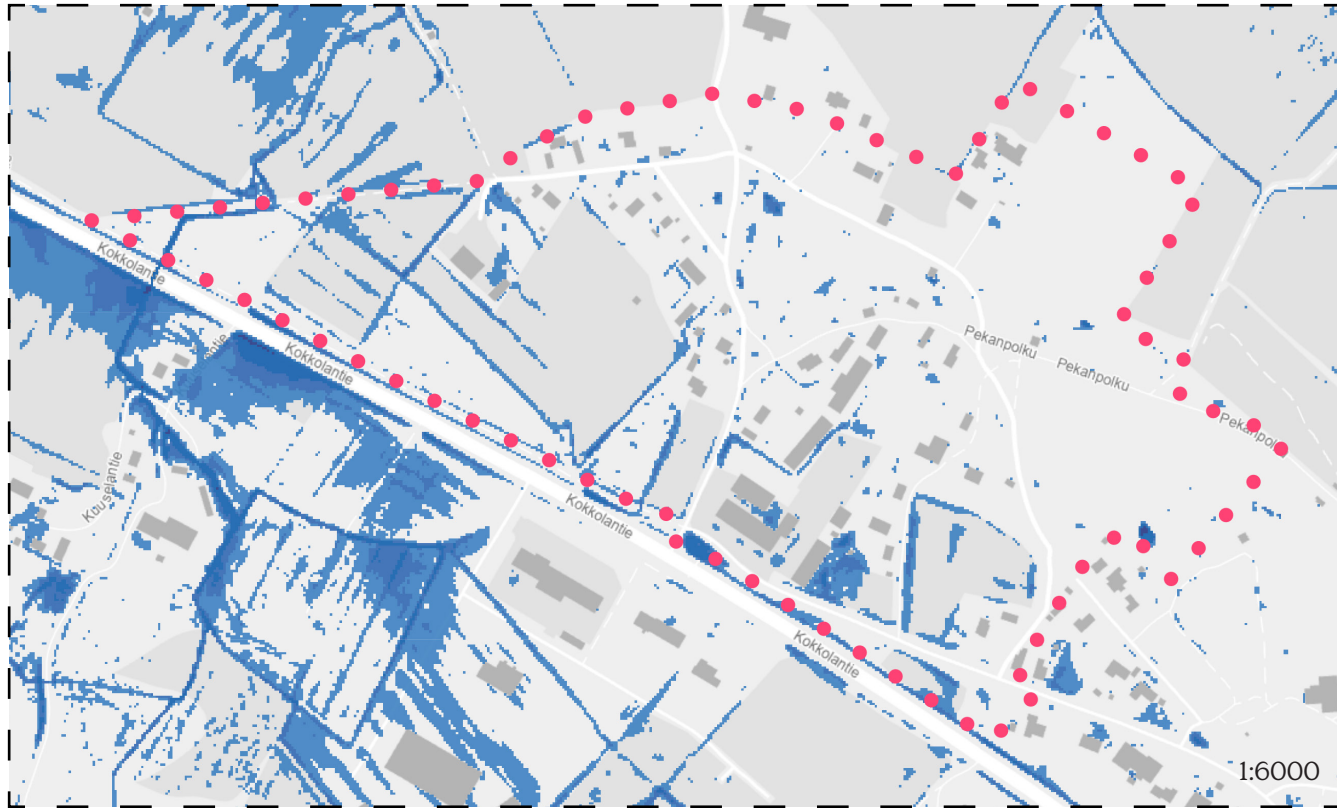
3.2.7 Vesi

Pohjois-Pohjanmaa ja varsinkin sen lakeat jokivarret ovat tunnetusti tulva-altista aluetta. Sievi ei ole poikkeus tähän, ja etenkin Vääräjokivarsi tulvii herkästi. Kirkonkylässä tulvariskit eivät kuitenkaan ole kovin suuret. Tähän vaikuttaa sekä taajaman sijoittuminen harjumuodostuman laelle, että keskustan kohdalle joen puolelle rakennetut tulvapenkereet. Vesistöä kunnassa on paljon, joten tulva-alttiita seutuja on kuitenkin Sievissäkin. Alavat, jokivarsiin ja järviuivioille perustetut pellot tulvivat herkästi Vääräjoen eri kohdissa.¹⁰⁹ Suunnittelualueen rajojen eteläpuolella on suuriakin tulvariskialueita, jotka nekin sijoit-

102 Geologian tutkimuskeskus. Happamat sulfaattimaat. (7.11.2024).
103 FCG, 2023. (7.11.2024).

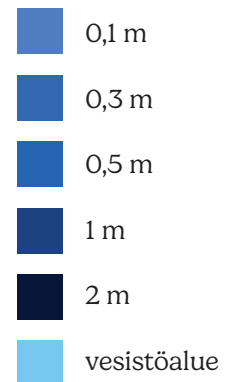
Happamat sulfaattimaat suunnittelualueella.
GTK Happamat sulfaattimaat, 2024.

104 "Radon Suomessa". Säteilyturvakeskus STUK. (7.11.2024).
105 "Pientalojen radonpitoisuudet Suomessa kunnittain", 2023. Säteilyturvakeskus.
106 "Suomen ilmastovyöhykkeet." Ilmatieteen laitos (7.11.2024).
107 "Ilmastomuutos näkyy jo Suomen luonnossa", 2024.
108 Rautamäki, 1989, 33.
109 "Maatalous", 4.

Suunnittelualueen tulvariskipaikat. Tulvakeskus, 2025.

Vesisyvyys, sade 1h 80mm

tuvat pelloille, metsäpalstoille ja ojitetuille paikoille.¹¹⁰

Tulvakeskuksen yleispiirteisestä hulevesitulvakartasta nähdään, että tunnin mittaisella 80 mm:n sateella osa suunnittelualueen pelloista sekä esimerkiksi Kokkolantien ja Niemeläntien risteysalueen oja saattaa kerätä vettä. Siinä vesisyvyys voi nousta puoleen metriin edellä kuvattun sateen aikana. Suunnittelualueen peltojen ojitukset näkyvät myös kartassa sinisellä. Maanviljelylle varattu kortteli 3 voi rankkasateella tulvia osittain. Suunnittelualueen keskivaiheilla, täytemaasta koostuvalla metsik-

köalueella on muutamia painanteita, joihin vesi voi rankkasateella kertyä. Hulevesitulvakartta on Tulvakeskuksen mukaan yleispiirteinen ja voi sisältää virheitä, eikä sitä siksi voi käyttää tontti- tai rakennuskohtaiseen tulvien tarkasteluun. Loppulema kuitenkin on, ettei suunnittelualue ole kovinkaan tulva-altista aluetta, eikä esimerkiksi erityisiä tulvansuojamuureja ole tarpeen rakentaa.¹¹¹

Sievin kirkonkylä ei kuulu pohjavesialueeseen, mutta kunnan rajojen sisällä on useita eri kokoisia pohjavesialueita. Tämä takaa sen, että kuntalaisille riittää raikasta vettä vuoden ympäri.¹¹² Kirkonkylän vedenjakelu tapahtuu Lähteenkaan pohjavedenottamosta, joka sijaitsee noin kuuden kilometrin päässä suunnittelualueelta.¹¹³

Suunnittelualue sijaitsee loivassa rinteessä, mikä voi nopeuttaa hulevesien valumista. Rakennusjärjestyksen mukaan on toivottavaa, että hulevedet imeytettäisiin tonttien rajojen sisäpuolella, eikä hulevesiä saa suoraan johtaa vesihuoltolaitoksen jätevesiverkostoon. Kiinteistöjen kykyä viivyttää hulevesiä tulee säilyttää ja parantaa maas-

tonmuotoilun avulla. Jos hulevesien imeytys ei syystä tai toisesta ole mahdollista, tulee ne johtaa ojiin tai yleiseen sadevesiviemäriin.¹¹⁴

3.3 Maanomistus

Suunnittelualueella on paljon yksityisomisteisia kiinteistöjä, mutta myös useita kunnalle kuuluvia alueita. Suunnittelualueen 25 hehtaarin kokoisesta pinta-alasta noin neljäsosa, 6,2 ha, on kunnan omistuksessa. Yksityisomisteisiin kiinteistöihin luetaan tässä myös yritysten ja voittoja tavoittelemattomien toimijoiden, kuten seurakunnan omistamat alueet. Suunnittelualueen rajojen ulkopuolelle katsottaessa maanomistushierarkia jatkuu pitkälti samanlaisena: kunta omistaa suuria, pienemmistä kiinteistöistä koostuvia alueita ja isompia kiinteistöjä, mutta myös yksityisten omistamia maa-alueita on paljon. Valtaosa alueen läheisyydessä sijaitsevista kiinteistöistä on kuitenkin yksityisomisteisia.¹¹⁵ Valtio hallinnoi Kokkolantietä sekä Niemeläntieltä länteen päin kulkevaa kevyen liikenteen väylää. Muutoin suunnittelualueen tiet ovat kunnan hallinnoimia tai yksityisomisteisia.¹¹⁶

110 Tulvakeskus, 2024.

111 Tulvakeskus, 2024.

112 Suomen ympäristökeskus, ELY-keskus. Pohjavesialueet. (20.1.2024).

113 "Vedenlaatu". (20.1.2024).

114 Sievin kunta, 2024. Sievin rakennusjärjestysluonnos 2025.

115 Sievin kunta, 2024. Kiinteistörajat.

116 Väylävirasto, 2024. (5.12.2024).

Kiinteistötiedot: Sievin kunta.

Ongelmana ja yhtenä syynä alueella alka-
vaan asemakaavan päivitysprosessiin on
se, että osa alueen ajoväylistä sijaitsee yk-
sityisten omistamilla tonteilla. Tavoitteena
on, että yhteisessä käytössä olevat tiet ja
niiden pientareet saataisiin kunnan omis-
tukseen. Suunnittelualueen itäpuolella,
korttelissa 1 on tontteja, jotka rajautuvat
ohi kulkevaan tiehen niin, että kiinteistö-
raja kulkee käytännössä aivan ajoväylän
reunaa pitkin. Kyseinen tie on lohkoktu
useaan eri kiinteistöön. Teiden ylläpitoa
ja huoltoa helpottaisi, mikäli ne ja niiden
pientarealueet saataisiin kunnan omis-

tukseen tai järjestettyä niin, etteivät ne ole
lainkaan yleisessä käytössä. Toinen paikka,
jossa tämä ongelma tulee hyvin ilmi, on
Vesiosuuskunnan kiinteistölle johtava tie,
joka kulkee niin ikään osittain yksityisessä
omistuksessa olevien tonttien läpi. Vesi-
laitokselle on aikaisemmin kaavailtu tietä
vastakkaisesta suunnasta, suoraan Kok-
kola-Kajaanitieltä, mutta ELY-keskus on
torpannut tämän idean, sillä liittymä tulisi
liian lähelle toista suurta risteystä.¹¹⁷

117 Puputti, Sami. Haastattelu 7.10.2024.

3.4 Infrastrukturi

Suunnittelualue on tekniseltä infrastruk-
tuuriltaan tavanomainen ja toimiva. Alueen
tiet ovat osin päällystettyjä. Niemeläntie
on valaistu, samoin Päivölantien pohjois-
osuus. Katuvalaistus löytyy myös Kirkkotie-
ltä ja aluetta sivuavalta valti-
tieltä. Alueen kapeimmat, lähestulkoon
pihatiemaiset ajoväylät eivät ole valaistu-
ja. Kokkolantietä reunustaa kaavoitettu
suojaviheraluekaista, joka nykyisellään
on melko paljas, loppukesästä ja syksystä
se kasvaa matalaa niittyä.^{118 119} Sievin kau-
kolämpöverkosta vastaa Loimua Sievi Oy,
mutta kaukolämpöalue ei tällä hetkellä
ulotu Niemelänkankaalle asti. Mahdolli-
suus kaukolämpöverkon laajentamiselle
on kuitenkin olemassa, mikäli asiakasky-
syntä kasvaa.^{120 121} Puhtaan veden tukku-
toimittaja Vesikolmio Oy vastaa vedenhan-
kinnasta ja toimituksesta vedenjakelijalle
sekä jätevesien käsittelystä. Sievin Ve-
siosuuskunta hoitaa alueen vedenjakelun
ja jätevesien johtamisen pois kiinteistöil-
tä.^{122 123} Jätehuollon alueella hoitaa Vestia
Oy. Kirkonkylässä sijaitsee Vestian yllä-

pitämä lajittelupiha, johon kotitaloudet ja
pienet yritykset voivat toimittaa satunnai-
sesti syntyviä jätteitä, kuten elektroniik-
kaa, vaarallisia aineita tai rakennusjätettä.
Kunnassa on myös 12 ekopistettä, johon
kotitaloudet voivat tuoda tavallisia kierrä-
tettäviä jätteitä, kuten kartonkia, metallia
ja lasia. Lähin ekopiste sijaitsee S-ryhmän
päivittäistavarakaupan yhteydessä, noin
kilometrin päässä suunnittelualueelta. Jä-
tehuollon viranomaisena on Jokilaaksojen
jätelautakunta, joka vastaa kaikista Vestian
jäsenkuntien jätehuolloista.¹²⁴ Sähkönja-
kelusta on vastuussa Verkko Korpela Oy.¹²⁵
Hulevesistä on huolehdittu riittävin oji-
tuksin. Rakennusjärjestyksessä mainitaan,
että hulevesien imeyttäminen tonteilla tu-
lee maksimoida, jotta pois tontilta johdet-
tavan veden määrä olisi mahdollisimman
pieni.¹²⁶

3.5 Katuverkosto ja joukkoliikenne

Suunnittelualue rajautuu Valtatie 28:aan.
Alueen tieverkosto koostuu pienistä tont-
tikaduista, joiden ylläpitovastuu on joko
kunnalla tai tiekunnalla taikka kiinteistö-

118 Kenttäkäynnit 7.10.2024 ja 7.11.2024.

119 Karttapalvelu Sievi. Voimassa olevat asemakaavat. (16.1.2025).

120 "Loimua ostaa Sievin kaukolämpötoiminnan". (12.2.2025).

121 Loimua Oy, asiakaspalvelu, 19.2.2025.

122 "Osuuskunnan toiminta". (16.1.2025).

123 "Vesikolmio Oy – vesihuoltopalveluja Kalajokilaaksoon 55 vuotta". (19.2.2025).

124 "Jätehuolto ja kierrätys". (16.1.2025).

125 "Korpela-konserni". (12.2.2025).

126 Sievin kunta, 2024. Sievin rakennusjärjestysluonnos 2025. 10-11.

Liikenne- ja katuverkostokartan selitteet

	seudullinen pääväylä		kehitettävä pyöräily- ja kävely-yhteys
	kokoojakatu		kävely
	tonttitie		luonteeltaan yksityinen väylä
	pyöräilyn pääväylä		jäsentymätön liikennealue
	pyöräilyyn soveltuva väylä		bussipysäkki

jen omistajilla, riippuen omistajuudesta ja ylläpidon järjestämisestä.¹²⁷ Pekanpolku ja Päivöläntie ovat päällystämättömiä. Niemeläntie ja Vesiosuuskunnalle johtava Vahtolantie on asfaltoitu lokakuussa 2024. Päivöläntie ja pari siitä eroavaa, muihin teihin yhdistyvää haaraa ovat päällystämättömiä ja enimmäkseen yksityiskäytössä. Ne kulkevat aivan pihapiirien vierestä ja niiden läpi. Varsinainen ajoliikenne suunnittelualueella on vähäistä. Maataloustoiminnan vaatima edestakainen liikennöinti muodostaa suuren osan alueen kokonaisliikenteestä.¹²⁸ Teiden varsien säilytetyt puut hankaloittavat leveillä ja korkeilla maatalousajoneuvoilla kulkemista.¹²⁹ Suunnittelualueen ainoana varsinaisena kokoojakatuna voidaan pitää Kirkkotietä. Myös Päivöläntie ja Pekanpolku kuitenkin yhdistävät pienempiä tonttiteitä toisiinsa. Tiet sijoittuvat pääosin koillis-kaakko-akselille, Kokkola-Kajaanitien kanssa samansuuntaisesti. Muutamat pienemmät, vastakkaissuuntaiset väylät yhdistävät nämä tiet eri kohdista. Niemeläntie vaihtuu suunnittelualueen pohjoisosassa Kuusisaarentieksi, joka ylittää Vääräjoen ja yhtyy Ylivieskantiehen. Valtatie risteää kantatien 63 kanssa Kirkonkylän itäpuolella. Polku-

pyöräiliikenne kulkee suunnittelualueella ajoneuvoliikenteen kanssa samoja reittejä niiltä osin, kun varsinaisia pyöräteitä ei ole.¹³⁰ Voimassa olevassa asemakaavassa on osoitettu kevyen liikenteen väyliä, joilla maatalousajo on kuitenkin sallittua.¹³¹ Kokkola-Kajaanitien varren kevyen liikenteen väylä on kylälle päin mentäessä turvallisista ja nopeista reiteistä pyöräilijöille. Sitä pitkin pääsee myös koulukeskukselle asti suojaiteita ja alikulkua käyttäen.¹³²

Jalankulkijoiden reitit suunnittelualueella noudattavat nekin ajoneuvoliikenteen reittejä vähäisten liikennemäärien vuoksi. Suunnittelualueen luonne, käyttötarkoitus, teiden jäsentely ja erilaiset risteykset pitävät kuitenkin ajoneuvojen nopeudet maltillisina, joten siinä mielessä kevyen liikenteen turvallisuus ei ole kovin suuri huolenaihe. Suuret maatalouskoneet voivat kuitenkin aiheuttaa vaaratilanteita kapeilla ja mutkaisilla teillä esimerkiksi huonon näkyvyyden vuoksi.

Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden huomioiminen on panostus alueen tulevaisuuteen varsinkin täydennysrakentamisen näkökulmasta, ja samalla yksi ehto sille.

127 Sievin kunta, 2024. Kiinteistörajat.
 128 Kenttäkäynnit 7.10.2024 ja 7.11.2024.
 129 Maanomistajien haastattelut, 7.2.2025.
 130 Google Maps. (7.1.2025).
 131 Asemakaava 5, 1988.
 132 Google Maps. (7.1.2025).

Kunnan taholta on toivottu, että kevyen liikenteen järjestelyt huomioidaan tulevissa suunnitelmissa. Suunnittelualan pohjoispuolelle on myös aiheellista miettiä paranneltua kevyen liikenteen väylän mahdollisuutta ja sen linjausta.¹³³

Joukkoliikenteen turvin pääsee Sievistä naapurikuntiin. Lähimmät pysäkit suunnittelualan asukkaille ovat *Niemelä* sekä *Jokitalo*. Pysäkeiltä pääsee Reisjärvelle tai Ylivieskaan ja takaisin arkipäivisin aamulla ja iltapäivällä, ja viikonloppuisin kerran päivässä. Jotkin linjat kulkevat myös Sievin Asemakylän kautta. Kirkonkylästä ajetaan vuoroja Nivalaan toisen asteen opiskelijoita varten. Ylivieskaan suuntautuvilla matkoilla on vaihtoyhteyksiä esimerkiksi Oulaisiin ja Kalajoelle, sekä rautateitse Oulun ja Helsingin suuntiin.^{134 135}

3.6 Ulkoilureitit

Suunnittelualueelta hautausmaan suuntaan johtava Pekanpolku on viihtyisä ja vehreä, ja se onkin suosittu lenkkeilyreitti. Kuusisaarentietä pitkin pääsee hieman pidemmällekin lenkille Kiurunmäelle. Lähin hiihtolatu on sijaitsee parin kilomet-

rin päässä, Jussinsmäen koulukeskuksen alueella, josta lähtevät Kirkonkylän valaistu 1-5 kilometrin latu sekä 14 km:n Muttilatu.¹³⁶ Osittain samoja reittejä kulkevat Sievin polkujuoksureitit, joista pidempi, Pillikallio-Huosio on 12 kilometrin mittainen. Lähimmälle luontoreitille pääsee Jussinsmäen alueelta. Tuo polku johtaa Pappissaaren laavulle. Myös Sievin kylistä löytyy monipuolisesti luontopolkuja ja hiihtolatuja. Maasydänjärvellä on lisäksi pururata ja frisbeegolfrata.¹³⁷ Maastopyöräilyreitit sijaitsevat pääosin Jyringin ja Vanhakirkon alueella, ja johtavat aina Särkikallioille, Tuppuranevalle ja Louetkalliolle saakka.¹³⁸ Maantiepyöräily ja rullahiihto onnistunevat parhaiten valtatie tai kantatie vartta pitkin.

3.7 Suunnitteluhistoria

Niemelänkangas on koko asutuksen tiedetyn historian ajan ollut maatalousseutua. Sievin ensimmäinen rakennuskaava tuli voimaan vuonna 1961, ja suunnitteluala on osittain mukana kaavoitetussa osassa. Tilakeskusten ohjeelliset rakennusalat ovat siinä jokseenkin tilojen ja talojen nykyisillä paikoilla. Kaavan tonttijakokin on

ohjeellinen. Päivöläntien länsipuolelle on kaavoitettu tiivistä omakotitalorakentamista ja tien päähän rivitalo, ja suunnitteilla on ollut myös opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue tien itäpuolelle. Teollisuus- ja varastorakennusten kortteli nykyisten liikerakennusten paikalla on kuulunut suunnitelmiin. Muutoin alue on ollut varattuna maatalouden tarpeisiin. Tuossa kaavassa Kokkola-Kajaanin nykyinen linja on ollut vasta suunnitteilla, ja se on nimetty Runkotieksi. Niemelänkankaan tielinjauksia on ilmeisesti ollut tarkoitus ohjata niin, että tie kulkisi suunnittelualan keskivaiheen tilakeskusten läpi ja yhdistyisi Kirkkotiehen nykyisen pihatien pienen väylän kautta. Kaavan taustakartassa tiet ovat pääosin samoilla paikoilla kuin tänä päivänä.¹³⁹

Suunnittelualueella on pääosin voimassa vuonna 1988 vahvistettu asemakaava. Sitä ennen alueella on vaikuttanut vain alkuperäinen rakennuskaava, toki myös Kirkonkylän osayleiskaavat. Reilun viidentoista vuoden aikana alueen tilojen rakentaminen on laajentunut jonkin verran. Tielinja-

Ote vuoden 1961 rakennuskaavan osittaisesta kumoamisesta vuodelta 1988 Niemelänkankaan aluella. Sievin kunta.

ukset ovat saaneet nykyisen hahmonsaa, ja osa aikaisimmista tilakeskuksista (tk) on vaihtunut AO-alueiksi niiden käyttötarkoituksen muututtua.¹⁴⁰ Keskiosan liikerakennusten kortteli on kaavoitettu vuonna 1996. Vuoden 1988 kaavaan sitä laajennettiin edellisestä nykyiseen muotoonsa, mutta uusimmassa asemakaavassa myös käyttötarkoitus on muuttunut varastorakennusten korttelialueesta liike- ja toimistorakennusten kortteliksi.^{141 142}

133 Puputti, Sami. Haastattelu 7.10.2024.
134 ”Joukkoliikenne.” (8.1.2025).
135 ”Reittiopas”. (7.1.2025).
136 ”LIPAS – Liikuntapaikat”. (8.1.2025).
137 ”Retkeily ja kalastus”. (8.1.2025).
138 ”Kartta Sievin MTB”, 2023.

139 Sievin kunta, 1961. Kirkonkylän rakennuskaava.
140 Asemakaava 5, 1988.
141 Asemakaava 5, 1988.
142 Asemakaava 17, 1996.

Ensimmäinen Sievin kirkonkylän osayleiskaava on valmistunut vuonna 1978.¹⁴³ Viimeisin osayleiskaava on puolestaan tullut voimaan vuonna 2002, ja sen edeltäjä 1993. 1980- ja 90-luvuilla kaavojen tiuha päivittäminen on todennäköisesti ollut tarpeen kasvavien väestömäärien ja kehittyvän teollisuuden vuoksi. Vuoden 1993 yleiskaavakartassa Päivöläntien aikaisempi opetustoiminnan korttelialue on kasvanut ja se on muutettu asumista palvelevaksi korttelialueeksi. Nykyisessä osayleiskaavassa tuo violetti A-merkintä on vaihtunut PY-merkinnäksi, *julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi*, ja kortteli on siirtynyt hieman etelään päin. Aiemmin sen on ehkä ollut tarkoitus palvella jonkinlaista yhteistä asumista. Niemeläntien ja Päivöläntien välinen hiekanottopaikka taas on ollut osittain asumiseen varattua tilaa, nykyisin se on virkistysaluetta. Suunnittelualuetta reunustavat pellot ovat olleet vuoden 1993 kaavassa maatalousaluetta, mutta voimassa olevassa OYK:ssa merkintä on muuttunut kirjaimiin MA (*maisemallisesti arvokas peltoalue*), joten maiseman arvot on tuolloin ymmärretty. Keskiosan teollisuus- ja varastorakennusten kortteli on uudessa OYK:ssa kas-

Ilmakuvia suunnittelualueelta. Ylhäältä alas 1970, 2008, 2023. Paikkatietoikkuna.

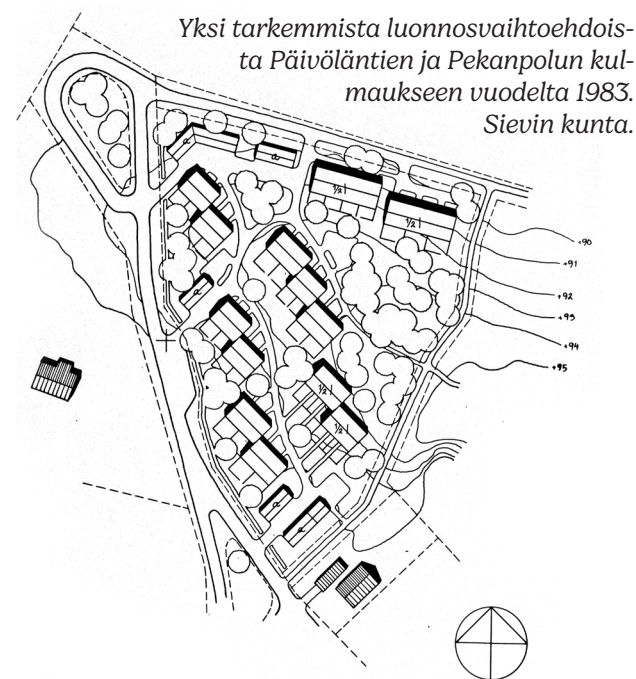
vanut ja saanut asemakaavatason mukaisen liikerakennusten korttelimerkinnän. Suunnittelualueen virkistysalueiden määrä on nykyisessä kaavassa suurempi, asuntoalueiden määrä melko samanlainen edeltäjään verrattuna. Nykyinen Vesiosuuskunnan kiinteistö on saanut uuteen OYK:hon oman merkintänsä. Yhtenä merkittävänä seikkana jo vuoden 1993 OYK:ssa ovat suojeltavat kohteet, joita on suunnittelualueella neljä.^{144 145}

Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen on vuosien aikana tehty useita suunnitelmia omakotitaloista ja rivitaloista asemakaavoituksen pohjaksi. Suurin osa näistä ei ole kuitenkaan koskaan toteutunut, tai sitten niiden mittakaava on pienentynyt paljolti prosessin aikana. Suunnittelualueen ja kirkon tontin väliin sijoittuvalle korttelialueelle on parhaimmillaan ollut suunnitteilla yli kymmenen omakotitaloa ja lisäksi rivitaloja. Lopulta sinne kaavoitettiin 3 omakotitalotonttia, jotka eivät nekkään ole toteutuneet. Myös ns. Päivölän pellolle kaavailtiin jopa kahdeksaa omakotitalotonttia vuonna 1989, mutta loppujen lopuksi oleva asemakaava jäi voimaan.^{146 147}

144 Kirkonkylän osayleiskaava 2020, 2002.
145 Kirkonkylän osayleiskaava 2010, 1993.
146 Sievin kunta, 2024. Niemelänkangasta koskevat suunnitteluarkistot.
147 Asemakaava 5, 1988.

Oulun maanmittaustoimiston luonnos Niemelänkankaan kaava-alueesta 1983. Sievin kunta.

Yksi tarkemmista luonnosvaihtoehdoista Päivöläntien ja Pekanpolun kulmaukseen vuodelta 1983. Sievin kunta.

nustyyppinsä edustaja. Sen rakentaminen on ajoitettu vuosien 1809–1863 välille, ja se on siirretty paikalleen perimätiedon mukaan läheiseltä Vahtolan tilalta kiinteistöjen halkomisten yhteydessä. Niemelän vilja-aitta on määritelty maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi.¹⁵¹

Melartin talo ja samaan pihapiiriin kuuluvat Vahtolan aitta sekä navettarakennus ovat niin ikään määritelty maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Melartin talo on rakennettu 1920-luvulla pohjalaistyyliin, mutta muutettu 1940-luvulla vastaamaan jälleenrakennuskauden ihanteita. Päärakennus on etujulkisivultaan osittain kaksikerroksinen, ja siksi massoittelultaan ajalle harvinainen. Aitta on myös tuotu aikanaan Vahtolasta. Siihen on kirjattu vuosiluku 1812, jolloin sen oletetaan rakennetun.¹⁵²

Lähellä sijaitseva Sievin kirkonmäki rakennuksineen kuuluu maakunnallisesti arvokkaisiin alueisiin. Kokonaisuuteen kuuluu itse kirkon lisäksi ns. lainamakasiini, joka palvelee nykyisin kotiseutumuseona, ruumishuone, kirkkopuisto ja hautausmaat sekä pappila. Alue on kokonaisuutena edustava esimerkki kirkkoa ympäröivästä miljööstä ja se on säilynyt hyvin. Rakennukset ovat peräisin 1800-luvulta.¹⁵³

Suunnittelualue kuuluu pohjoislaidaltaan Pohjois-Pohjanmaan liiton inventoimiin maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Se on osa Evijärven ja Vääräjokilaakson kulttuurimaisemaa, ja nämä näkymät avautuvatkin paikoin suunnittelualueelle. Inventoinnin mukaan viljelylakeus on laaja ja tasainen. Jokilaaksoa rajaavat selännealueet molemmiin puolin. Koska suunnittelualue sijaitsee aivan näiden kulttuurimaisemien tuntumassa, on alueen maankäytön ja yksittäisten rakennusten suunnittelu tehtävä maiseman ehdoin. Erityistä tässä maakunnallisesti arvokkaassa maisema-alueessa on etenkin se, kuinka rakennetut alueet ja avoin viljelymaisema rajautuvat toisiinsa nähden.¹⁵⁴

3.9 Palvelurakenne

Suunnittelualue sijaitsee reilun kilometrin päässä Sievin keskustan ytimeistä. Keskustan palvelut ovat siis helposti saavutettavissa Niemelänkankaan asukkaille. Kunnasta löytyy kaksi päivittäistavara-kauppaa, S-ryhmän ja Keskon yksiköt. Suunnittelualueella sijaitsee rakennusliikkeen halli, auto- ja konekorjaamo sekä mattokauppa. Vastapäätä, Kokkolantien

toisella puolella on sähköliike sekä katsastusasema ja paloasema. Kunnalliset palvelut, kuten kunnantalo ja kirjasto sijaitsevat keskustassa. Seurakunnan yksiköt eli kirkko, seurakuntakoti, kirkkoherranvirasto ja hautausmaa, sekä lisänä helluntai-seurakunta sijaitsevat suunnittelualueen ja keskustan välissä. Apteekki, pankki, hierontapalvelu, parturikampaamo sekä kukka- ja hautauspalvelu löytyvät nekin kaikki samalta alueelta. Kulttuurin ystävälle on kirkon liepeillä kotiseutumuseo. Sievissä sijaitsee tietysti myös Sievin jalkineen kenkäkauppa. Nälkäisille on keskustassa pizzeria ja grilli. Harrastajille löytyy taitokeskus, musiikkiopisto ja ulkokuntoilualue. Asuinpaikkana Niemelänkangas on siis oivallinen; se tarjoaa luonnon rauhaa ja maalaismaista asumista, mutta peruspalvelut ovat vartin kävelymatkan päässä. Hieman kauempana, kuitenkin vain parin kilometrin matkan päästä suunnittelualueelta, kirkonkylän eteläpuolella sijaitsee Sieville luonteenomaisesti teollisuuteen painottuneita kortteleita. Niiden lähistöllä on päiväkotit ja thairavintola. Tähän päiväkotiin tulee suunnittelualueelta matkaa 1,6 kilometriä. Kirkonkylän toiseen päiväkotiin, joka sijaitsee Kakaravaaran alueella, on puolestaan 1,9 kilometrin matka. Teollisuusalueelta hieman kaakkoon

päin valtatieltä pitkin alkaa Jussinpekan alue, johon kuuluu monipuolinen liikunta- ja palvelujen keskittymä sekä peruskoulu ja lukio samassa korttelissa. Sinne on suunnittelualueelta matkaa 2,5 kilometriä.¹⁵⁵ Tuolta alueelta löytyy kaksi luistelukaukaloa, urheilukenttä, pesäpallokenttä, skeittiparkki, beach volley-kenttä, padelin ulkokenttä, frisbeegolfrata, jalkapallokenttä ja monitoimihalli kuntosaleineen.¹⁵⁶ Lähin leikkipuisto sijaitsee Heittolantiellä, noin 600 metrin päässä suunnittelualueelta.¹⁵⁷ Avovesiuintiin löytyy Sievistä paljon mahdollisuuksia. Suunnittelualuetta lähin ranta sijaitsee 2,1 kilometrin päässä Villenjärvellä, ja se on samalla kunnan yleinen uimaranta. Kalastaa Sievissä voi Vääräjoella sekä kunnan järvillä. Osa kalastuspaikoista on luvanvaraisia.

Suunnittelualueen palveluverkko on siis oikein oivallinen ja suhteellisen saavutettava. Kunnasta löytyy laadukkaat, jokapäiväiseen elämään tarvittavat peruspalvelut. Erikoisliikkeet sekä esimerkiksi uimahalli löytyvät nekin naapurikunnista, parinkymmenen minuutin ajomatkan päästä.

151 Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 Sievi, 70.
152 Ibid., 69.
153 Ibid., 20.
154 Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla, 2015, 121.

155 Google Maps. (8.1.2025).
156 ”LIPAS – Liikuntapaikat”. (8.1.2025).
157 ”Lähiliikuntapaikat, leikkikentät, skeittaus”. (15.1.2025)

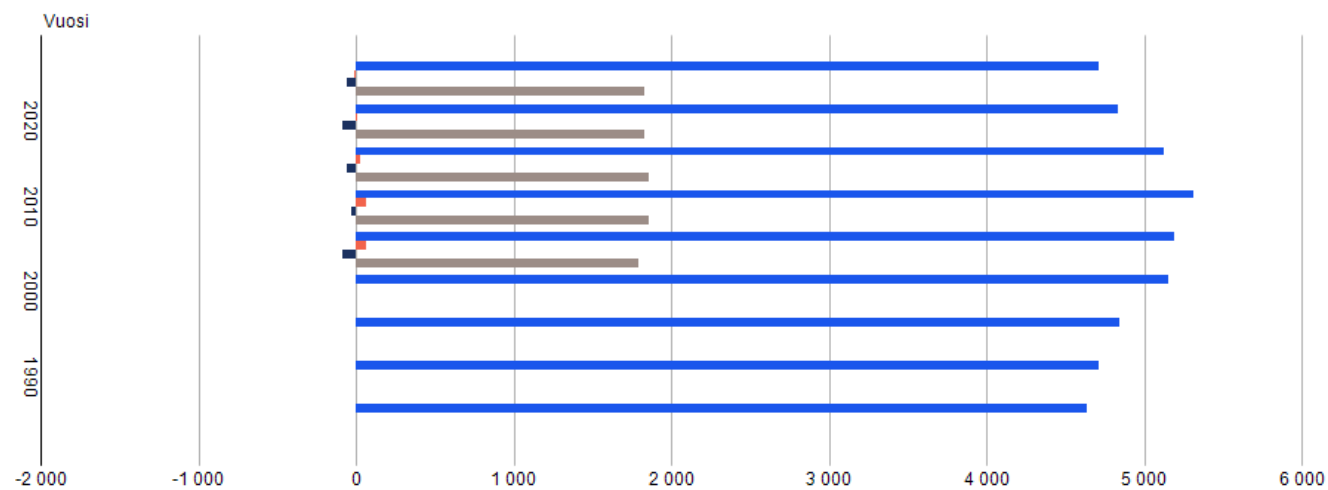
3.10 Toimijat ja yritykset

Sieviissä on teollisuusalan työllistäjien ja maatalousyritysten lisäksi paljon metsätaloutta. Holsti Forest Oy on metsänhoitoon ja istutukseen keskittynyt yritys, jonka tarjoama työ on suureksi osaksi kausiluontoista.¹⁵⁸ Sen henkilöstö on kansainvälistä; suurin osa työntekijöistä tulee Thaimaasta ja Nepalista. Yritys tarjoaa metsäalan palveluita asiakkailleen, joita ovat esimerkiksi metsäyhtiöt ja metsänhoitoyhdistykset, joilla on laajoja metsäalueita Sieviissä ja lähiseudulla. Suomalaisia työntekijöitä ei ole yrityksen tarpeisiin asti riittänyt, mutta onneksi työvoimaa on saatu muualta maailmalta.^{159 160}

Yrityksen työntekijät ovat mitä ilmeisimmin viihtyneet Sieviissä, sillä heistä jo noin 40 on muuttanut asumaan sinne vakituisesti, ja lisää on yrityksen toimitusjohtajan mukaan tulossa. Monen työntekijän puoliso on myös tullut Suomeen, ja he ovat työllistyneet esimerkiksi Sievin Jalkineelle. Holsti Forestin tavoitteena onkin ollut, että työntekijöiden perheet yhdistyisivät jälleen ja voisivat siten juurtua Sieviin. Yritys tarjoaa asumisetä työntekijöilleen, ja puoliset asustavat esimerkiksi kaupun-

gin vuokra-asunnoissa. Yrityksen kasvu ja samalla Sievin kansainvälistyminen ovat kunnan väkiluvunkin kannalta merkittäviä. Pienessä kunnassa marginaalinenkin määrä maahanmuuttajia on merkittävä prosentuaalinen osuus. Maahanmuuttajien kulttuuri ja tarpeet onkin syytä huomioida maankäytön ja asumisen suunnittelussa, sillä he voivat tulevaisuuden asujia Sievisäkin. Esimerkiksi Holsti Forestin työntekijät asuvat mieluusti yhteisöllisesti. Uudet asukkaat ovat integroituneet Sieviin hyvin, ja kunnan järjestämästä hyvästä kotoutuksesta ja monipuolisesta kansainvälisestä toiminnasta on ollut tässä suuri apu.¹⁶¹

Suunnittelualueella sijaitsee myös Sievin Vesiosuuskunnan varikko ja toimisto. Sen toiminta-alue käsittää Sievin kunnan alueen vedenjakelun osalta, ja viemäritokosen osalta kirkonkylän ja Asemakylän alueet.¹⁶² Sievin Vesiosuuskunta on merkittävä toimija kunnassa, ja siksi olisi tärkeää, että kulkua yrityksen kiinteistölle kehitettäisiin sekä laitoksen että maanomistajien näkökulmasta.

Väestönkehitys Sieviissä viime vuosikymmenten aikana. Tilastokeskus.

Sievin väestönkehitys 1987-2023

- väkiluku
- syntyneiden enemmitys, henkilöä
- muuttotappio tai muuttovoitto, henkilöä
- asuntokuntia

Muita alueen yrityksiä ovat esimerkiksi Neuvonen Invest, Nordicmatt Finland sekä Sievin auto- ja konekorjaamo.¹⁶³

3.11 Väestörakenne

Sievi on väkimäärältään taantuva kunta. Vuonna 2010 kunnassa oli asukkaita vielä yli 5300, kun taas vuonna 2023 asukas-

määrä oli laskenut reiluun 4700:een. Alle 15-vuotiaiden osuus kuntalaisista on pienentynyt 2000-luvun taitteesta vuoteen 2023 hieman, 27,5 %:sta 22,8 %:iin. Toisaalta muutos on ollut samankaltainen koko maassa syntyvyyden alenemisen takia. Sieviissä on silti lapsia koko Suomen 14,9 prosenttiin verraten melko paljon. Sen sijaan 15-64-vuotiaita ja yli 64-vuotiaita on muutamia prosenttiyksikköjä keskimääräistä vähemmän. Työikäisten osuus on laskenut vuosien 2000 ja 2023 välillä 59 %:sta 56,7 %:iin. Yli 64-vuotiaiden osuus kuntalaisista on kasvanut samalla ajanjaksolla 13,5 %:sta 20,5 %:iin, mikä vastaa maamme väestön ikääntymistrendiä. Yli 64-vuotiaita on Suomessa vuonna 2023 23,4%. Väestörakenteesta sekä asuntokuntien suhteesta

158 Holsti Forest. (4.12.2024).
159 Holsti, Mikael. Haastattelu 28.2.2025.
160 Metsälehti. 2023.
161 Holsti, Mikael. Haastattelu 28.2.2025.
162 "Osuuskunnan toiminta". (4.12.2024).

163 Google Maps. (27.4.2025)

koko väestömäärään voidaan päätellä, että sieviläiset perheet ovat melko suuria. Koko Suomessa asuntokuntien määrä on noin puolet väkiluvusta, kun Sievissä keskimäärin 2,6 ihmistä muodostaa yhden asuntokunnan.¹⁶⁴ Kunta saakin ison osan elinvoimaisuudestaan lapsista ja nuorista.

3.12 Asuminen ja asuntomarkkinat

Pienille kunnille tyypillisesti omistus-asunnoissa asuvia on Sievissä suuri enemmistö, kun vuokra-asunnoissa asuvien osuus kuntalaisista on marginaalinen.¹⁶⁵ Sievissä kunnan vuokra-asuntoja on vapaana noin neljäkymmentä joulukuussa 2024. Lisäksi yksityisillä vuokraajilla on tarjolla vajaat kymmenen asuntoa. Kaikki kunnan vuokra-asunnot ovat rivi- tai luhtitaloja.¹⁶⁶ Kerrostaloja on Sievissä vain parisen kappaletta, nekin korkeintaan kolmikerroksisia liiketiloihin yhdistettyjä rakennuksia. Vuokra-asuntoja tai muita yhtiömuotoisia asuntoja ei sijoitu suunnittelualueelle.¹⁶⁷ Kirkonkylän asuminen keskittyy muutenkin suurilta osin varsinaisen keskustan eteläpuolelle, Jussinmäen ja Kakaravaaran asuinalueille.¹⁶⁸ Likimain kaikki Sievin vuokratien vuokrataloista on rakennettu 2000-luvun taitteessa, jolloin kunnan väkiluku on ollut kovassa kasvussa.^{169 170} Myynnissä olevia asuntoja ja omakotitaloja on Sievissä joulukuussa 2024 parisenkymmentä kappaletta.^{171 172} Vapaita, erillispientalojen rakentamiseen kaavoitettuja tontteja kirkonkylässä on 36 kappaletta. Ne sijaitsevat Kakaravaaran, Villenjärven ja Jussinmäen asuinalueilla. Myös Asemakylässä ja Vanhakirkon liepeillä Turvalassa on tarjolla kaavoitettuja omakotitalotontteja.¹⁷³ Lisäksi yksityisten toimesta on myynnissä pari tonttia Järvikylältä. Suunnittelualueella ei ole myynnissä olevia kiinteistöjä.¹⁷⁴

Tulevaisuuden megatrendit, asumiseen liittyen monipaikkaisuus ja etätyöskentely ovat vahvasti esillä Sievin kuntastrategiasa. Sieviin toivotaan tulevaisuudessa asukkaita etätyötä tekevistä ihmisistä, jotka haluavat asua hyvien peruspalveluiden, maaseudun ja luonnon äärellä. Sievissä on hyvät ja nopeat tietoliikenneyhteydet, ja niiden kehittämisessä halutaan jatkosakin pysyä aallonharjalla. Tämä mahdollistaa etätyöskentelyn ja osaltaan myös monipaikkaisen asumisen. Monipuolista asunto- ja tonttitarjontaa pidetään myös Sievin valttina.¹⁷⁵ Kunnan teknisen toimen mukaan Sievissä on jonkin verran kysyntää omakotitalotonteista ja esimerkiksi rivitaloasunnoista, niistä etenkin vanhenevan väestön toimesta.¹⁷⁶ Palveluasuminen on sijoitettu Jussinmäen alueelle, josta löytyy sekä ympärivuorokautisen palveluasumisen että yhteisöllisen asumisen mahdollisuuksia.^{177 178} Kunnalla on tarjolla esteettömiä vuokra-asuntoja ikäihmisille, mutta kaikki niistä varattuina tammikuussa 2025.¹⁷⁹ Tämä vahvistaa käsitystä vanhemmalle väestölle soveltuvien asuntojen tarpeesta.

164 Tilastokeskus. Sievi - Suomi. (12.12.2024)
165 Tilastokeskus. Sievi – Suomi. (12.12.2024)
166 ”Vuokra-asunnot”. (12.12.2024).
167 Google Maps. (12.12.2024).
168 Karttapalvelu Sievi. Asemakaavat. (12.12.2024).
169 ”Vuokra-asunnot”. (12.12.2024).
170 Tilastokeskus. Sievi. (12.12.2024).
171 ”Myytävät asunnot Sievi”. Oikotie.fi. (12.12.2024).
172 ”Myytävät asunnot Sievi” Etuovi.fi. (12.12.2024).
173 ”Tonttipörssi”. Sievin kunta. (12.12.2024).
174 ”Myytävät tontit Sievi”. Etuovi. (12.12.2024).

on hyvät ja nopeat tietoliikenneyhteydet, ja niiden kehittämisessä halutaan jatkosakin pysyä aallonharjalla. Tämä mahdollistaa etätyöskentelyn ja osaltaan myös monipaikkaisen asumisen. Monipuolista asunto- ja tonttitarjontaa pidetään myös Sievin valttina.¹⁷⁵ Kunnan teknisen toimen mukaan Sievissä on jonkin verran kysyntää omakotitalotonteista ja esimerkiksi rivitaloasunnoista, niistä etenkin vanhenevan väestön toimesta.¹⁷⁶ Palveluasuminen on sijoitettu Jussinmäen alueelle, josta löytyy sekä ympärivuorokautisen palveluasumisen että yhteisöllisen asumisen mahdollisuuksia.^{177 178} Kunnalla on tarjolla esteettömiä vuokra-asuntoja ikäihmisille, mutta kaikki niistä varattuina tammikuussa 2025.¹⁷⁹ Tämä vahvistaa käsitystä vanhemmalle väestölle soveltuvien asuntojen tarpeesta.

175 ”Kuntastrategia 2022-2025”, 2022. Sievin kunta.
176 Puputti, Sami, Haastattelu 16.10.2024.
177 Sievin kimppekoti. (4.12.2024).
178 ”Ikäihmisten asuminen palvelukodeissa”. (4.1.2025)
179 ”Vuokrahuoneistot ikäihmisille”. (20.1.2025).

4.

SUUNNITELMAT

4. Suunnitelmat

4.1 Keskeisimmät haasteet

Suurimmat haasteet suunnittelualueen tulevaa asemakaavoitusprosessia ajatellen ovat analyysien ja selvitysten asettamien tavoitteiden pohjalta seuraavat (eivät tärkeysjärjestyksessä):

1. Maaperä. Maalajit sekä niiden ominaisuudet yhdessä liitännäisten seikkojen, kuten radonin ja happamien sulfaattimaiden kanssa vaikuttavat rakentamiseen ja infrastruktuurin järjestämiseen.

2. Maanomistus. Suunnittelualueen maanomistus on monitahoinen ja samojen omistajien kiinteistöjä on eri puolilla aluetta. Kuolinpesät omistavat suuria kiinteistöjä. Yksityisomisteisia kiinteistöjä ja tieosuuksia on paljon, ja monet niistä ovat parhaiten rakentamiseen soveltuvaa maata.

3. Ajoväylät ja jalankulku. Kulku vesilaitokselle on hankala, ja alueen tieverkko on muutenkin osittain jäsentymätön ja vierailijoille epäselvä. Jalankulkuun ja pyöräilyyn ei ole hyviä ja selkeitä reittejä kaikkiin suuntiin.

4. Elinkeinot ja asuminen. Maatalouselinkeinoon vaatimat tilat sijaitsevat tavallisen asumisen keskellä ja toisin päin. Sievin

väestönkehitys ja rakennuspaikkojen kysyntä eivät ole mahdollistaneet aiempien asemakaavojen kaikkien asuinalueiden toteutumista.

4.2 Suunnittelun tavoitteet

Analyysien pohjalta tehdyt havainnot ja ilmi tulleet haasteet antavat yhdessä Sievin kunnan toiveiden kanssa lähtökohdat Niemelänkankaan suunnittelutavoitteille. Työn yhtenä lähtökohtana on Niemelänkankaan asemakaava-alueen uudistamisen ja laajentamisen luonnostelu, joten nykyinen asemakaava ei varsinaisesti muodosta raameja viitesuunnitelmien työstölle. Kaavojen tämänhetkinen toteutuneisuus ja korttelialueiden muuttuneet käyttötarkoitukset on syytä huomioida etenkin varsinaista kaavakartan luonnosta tehdessä. Voimassa oleva kirkonkylän osayleiskaava toimii hyvänä ohjenuorana, mutta sekin on uudistuksen tarpeessa, joten harkitut yleiskaavamääräysten ohittamiset tulevat todennäköisesti tarpeeseen. Yleiskaavata-sosta erityisesti tuulivoimapuistojen asettamat erilaiset haasteet on hyvä ottaa huomioon. Liikennemelualueen sisäpuolella tulee huomioida melunsuojaus ja pohtia siihen soveltuvia keinoja.

Alueen rakennuskanta on suurimmaksi osaksi perinnerakentamista kunnioittavaa ja siten maalaismaisemaan soveltuvaa,

joten tulevan rakentamisen tulisi mu-kailla näitä linjoja. On myös hyvä pohtia, miten KTY-korttelin rakennukset sekä Vesiosuuskunnan kiinteistö saataisiin paremmin sulautumaan Niemelänkankaan luonteeseen tai erottumaan asuinalueesta omina toiminnallisina kokonaisuuksinaan.

Maisemakuvan ja näkymien puolesta uuden rakennuskannan tulisi sijoittua niin, ettei se peitä laajalti esimerkiksi peltonäkymiä tai sijoitu merkittävien maisemaa rajaavien vyöhykkeiden eteen esimerkiksi Vääräjokilaakson suunnasta tarkasteltuna. Maiseman kannalta jäsentymättömiä paikkoja voidaan selkiyttää vahvistamalla teiden linjauksia ja rajaamalla alueita toisistaan istutuksin tai rakennuksin. Tavoiteltavaa olisi, ettei rakentaminen tee avoimeen maisematilaan saarekkeitä, vaan sijoittuu ennemmin suljetun maisematilan reunavyöhykkeille tai auttaa jäsentämään puoliavointa maisematilaa. Kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden tun-tumaan rakentamista tulee välttää, jotta niiden lähiympäristön luonne alueella säilyy mahdollisimman muuttumattomana. Maisemarakenteen kannalta merkittävän puuston tai yksittäisten puiden kaatamista on syytä välttää, kuitenkin niin, ettei tämä rajoita alueen maa- ja metsätalouselinkeinoja liiaksi. Näkymät kiinteistöiltä kannattanee järjestää niin, että niistä välittyvät alueen ominaispiirteet, kuten kulttuurihis-

toria ja maatalous. Myös uuden rakennuskannan on syytä muodostaa miellyttävää, maaseutualueelle sopivaa asuinmiljöötä.

Topografia antaa hyvän pohjan alueen suunnittelulle. Yksittäisiä rakennuksia ja kortteleita suunniteltaessa tulee kuitenkin huomioida talojen ja pihojen sijoittelu niin, että pihapiireistä muodostuu luontevia kokonaisuuksia. Jyrkemmissä rinteissä on luontevaa, että talo ja piha kääntävät ”selkänsä” ylärinteelle ja katsovat alarinteeseen päin. Korkeuskäyristä on hyvä ottaa linjauksia esimerkiksi rakennusten asemointiin.

Suunnittelualueen viherrakenne on kokonaisuudessaan toimiva, ja viheryhteydet hyvät luonnonläheisyyden vuoksi. Rakennuspaikkojen pihapiirien suunnittelussa voitaisiin itä-länsi-suuntaisista viheryhteyksiä parantaa. Virkistysyhteydet niin uusien kuin nykyistenkin pihojen läheisyydessä kannustavat asukkaita luontoon ja liikkumaan ja lisäävät Niemelänkankaan vetovoimaisuutta. Tiivis puusto luo vaihtelua maisemaan, rajaa avointa peltomaisemaa ja tukee asuinalueen viihtyisyyttä, joten sitä kannattaisi säilyttää mahdollisimman paljon.

Maaperä haastaa Niemelänkankaan suunnittelua. Muutoin täydennysrakentamiseen soveltuva, niittymäinen alue on pohja-

oloiltaan turhankin hienojakoista ja elope-
räistä, mikä vaikuttaa rakennettavuuteen
negatiivisesti. Mahdollisuus sekä hapanten
sulfaattimaiden että radonin esiintymiseen
on olemassa. Ensimmäisen kannalta suun-
nittelualueen keski- ja itäosa ovat toden-
näköisemmin parempaa rakennusmaata.
Perustustavalla ja rakennuspaikkakohtai-
sella maaperän tarkastelulla sekä ja maan-
peitepaksuutta tutkimalla voidaan kui-
tenkin helpottaa sopivien maaperäolojen
löytämistä. Myös massanvaihtoja voidaan
alueella tarvittaessa suorittaa. Joiltain osin
maaperä on kuitenkin hyvin rakentami-
seen soveltuvaa, ja näitä paikkoja on hyvä
suosia mahdollisuuksien mukaan.

Niemelänkankaan rakennuspaikat tulee
suunnitella niin, että ne saisivat mahdol-
lisimman paljon tulosäteilyä. Näin hyö-
dynnetään alueen pienilmaston parhaita
puolia. Myös säilyvä puusto vaikuttaa
pienilmastoon tasaten lämpötilaeroja.
Hulevesien viivytyksen kiinteistöjen piha-
mailla tulee onnistua. Tarkemmassa suun-
nittelussa pihat myös muotoillaan niin,
ettei hulevesistä tai niiden imeytyksestä
muodostu ongelmaa.

Suunnittelussa on syytä suosia täydennys-
rakentamisen sijoittamista kunnan omista-
mille kiinteistöille, jottei kunnan tarvitsisi
neuvotella alueiden ostosta maanomista-
jien kanssa. Yhtenä kunnan toiveena oli

kuitenkin järjestää tiealueet Niemelänkan-
kaalla niin, että yleisessä käytössä olevat
väylät olisivat kunnan ylläpidossa, joten
kiinteistörajojen muutoksia ja omistuksen
vaihdoksia voidaan esittää.

Infrastruktuuri ja alueen nykyinen ajoneu-
voliikenne sekä kävelyn reitistöt antavat
hyvän pohjan uusille suunnitelmille. Ajo-
neuvoliikenteen kannalta teitä ja etenkin
risteysalueita olisi kuitenkin syytä jäsentää
selkeämmiksi. Jalankulun ja pyöräilyn
yhteyksiä kirkonkylän suuntaan tulee
suunnittelussa vahvistaa, sillä se parantaa
palveluiden saavutettavuutta. Syynä ovat
myös maatalouden liikenteen aiheuttamat
turvallisuusseikat. Ajoneuvoliikenteen ja
jalankulun sekä pyöräilyn yhteensovitta-
minen on yksi suunnitelmien tavoitteista.
Jalankulkuyhteydet joukkoliikenteen py-
säkeille on hyvä huomioida. Mikäli nykyi-
sessä asemakaavassa oleva alikulkuyhteys
Kakaravaaran puolelle toteutuisi, nopeut-
taisi se kävelyä ja pyöräilyä esimerkiksi
teollisuusalueen eteläpäähän ja Kakara-
vaaran päiväkodille.

Kunnan alueelta löytyy paljon erilaisia ul-
koilun ja liikunnan mahdollisuuksia. Täy-
dennysrakentamisen kannalta olisi kui-
tenkin oivallinen vetovoimatekijä, mikäli
Niemelänkankaallekin sijoittuisi jonkinlai-
sia virkistystoimintaa palvelevia alueita tai
paikkoja. Pekapolun asemaa ulkoilureit-

tinä voisi vahvistaa, sillä se on sijainniltaan
ja maisemiltaan oivallinen.

Väestörakenteen kannalta on suunnitte-
lussa hyvä miettiä erityisesti talotyyppi-
jä. Sieviläiset perheet ovat suurehkoja, ja
lasten ja iäkkäiden osuus kuntalaisista on
suuri. Maaseudulle muuttavat arvostavat
usein omaa rauhaa, tilaa ja miellyttävää,
luonnonläheistä ympäristöä. Yhtiömuotoi-
nen asuminen voisi silti houkutella esimer-
kiksi palveluiden ääreen hakeutuvia van-
hempia ihmisiä. Voisi olla hyödyllistä, että
osa suunniteltavista taloista olisi vuokra-
muotoisia, mikä mahdollistaisi myös lyhy-
taikaisemman asumisen.

Niemelänkankaan toimijoiden näkökul-
masta suunnitelmissa tulee toteutua eten-
kin kulku Sievin Vesiosuuskunnalle, sillä
nykyinen kulkuyhteys on koettu ongel-
malliseksi. Holsti Forest Oy:n ansiosta
suunnittelualueella ja Sievissä asuu paljon
esimerkiksi thaimaalaisia ja nepalilaisia.
Heidän kulttuureilleen on usein ominais-
ta yhteisöllinen asuminen laajemmankin
perhe- ja ystäväpiirin kesken, ja mahdol-
lisuuksien mukaan olisi hyvä tutkia, voi-
taisiinko tällaisia asumismahdollisuuksia
hyödyntää Niemelänkankaalla, tai olisiko
jonkinlaisesta asuntojen muunneltavuus-
desta hyötyä.

4.3 Suunnitelmavaihtoehdot ja niiden tavoitteet

Maankäytön suunnittelussa ja kaavoituk-
sessa tulee alueidenkäyttölain mukaan
selvittää tarkasteltavien suunnitelma-
vaihtoehtojen aiheuttamat ympäristö-
vaikutukset tarpeellisissa määrin.¹⁸⁰ Siksi
diplomityössä on haluttu laatia kolme
suunnitelmavaihtoehtoa alueen kehittämi-
seksi eri näkökulmista sekä arvioida niiden
vaikutuksia. Vaihtoehtojen laadinnassa ja
niiden arvioinnissa hyödynnetään analyys-
ivaiheessa tehtyjä selvityksiä.

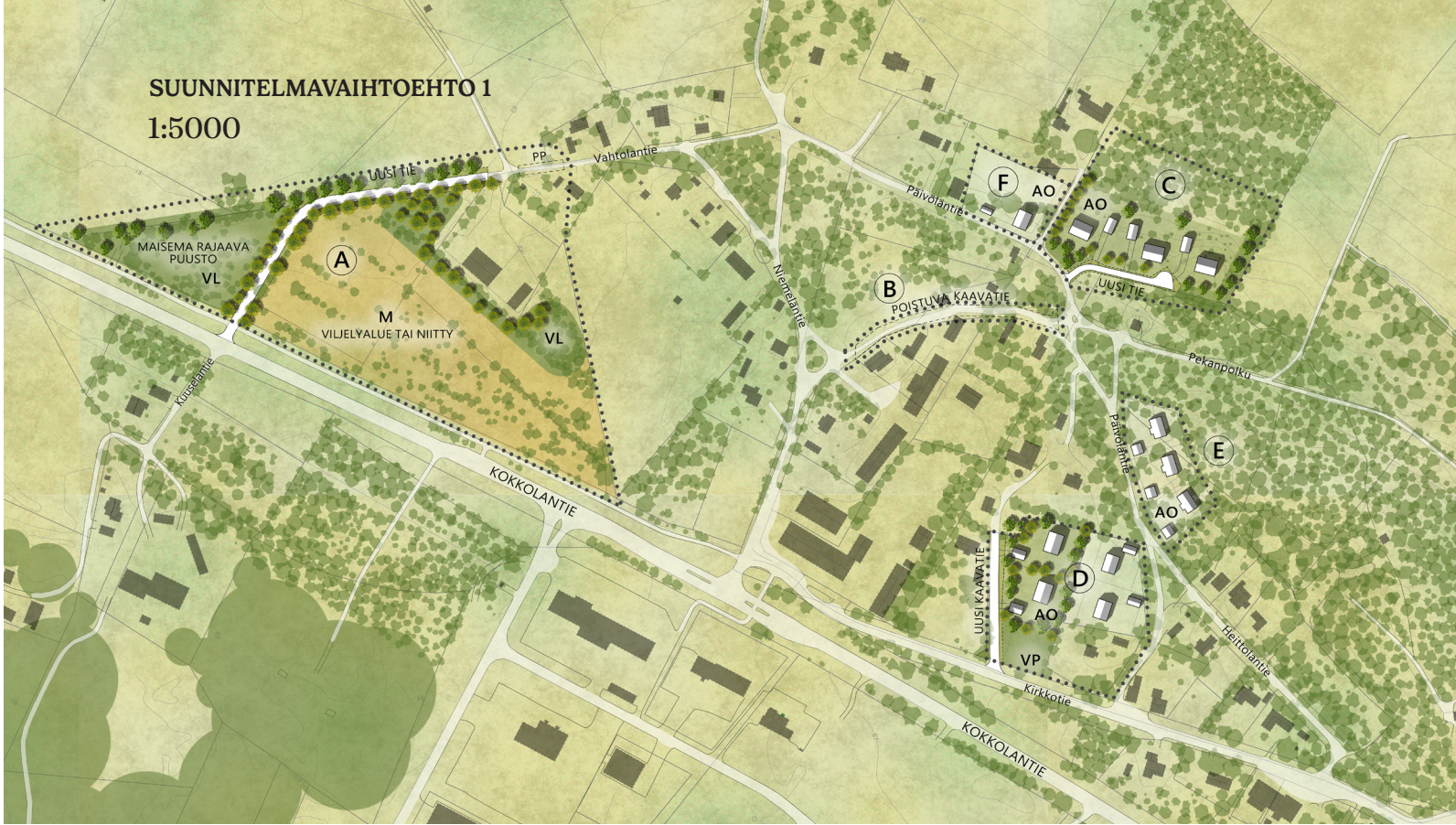
Kolmen suunnitelmavaihtoehdon tavoit-
teena on tuoda esiin erilaisia suunnittelun
näkökulmia, lähtökohtia ja rakentamisen
typologiaa sekä sen laajuutta. Vaihtoeh-
dot ovat VE1, VE2 ja VE3. Ensimmäisessä
vaihtoehdossa tavoitteena on säilyttää
nykyisiä näkymiä, maisemia-alueita ja
maankäyttömuotoja sekä tielinjauksia
mahdollisuuksien mukaan, ja lisätä harkit-
tua pientaloperusteista täydennysraken-
tamista sille parhaiten soveltuville alueille.
Kulkuväyliin ja viheralueisiin tehtävien
muutosten tulee niiden palvella myös
alueen nykyisiä asukkaita. Toisessa vaihto-
ehdossa täydennysrakentamisen määrä on
suurempi ja mukana on enemmän erilaisia
rakennustyyppisiä. Asuinrakentamisen
lisäksi alueelle sijoitetaan liike- ja teolli-

suusrakentamista. Tässä vaihtoehdossa erillispientaloille aiemmin kaavoitettuja rakennuspaikkoja otetaan pientalomuotoisen senioriasumisen käyttöön. Myös ajoneuvoliikenteen ja kävelyn sekä pyöräilyn väyliä pyritään sovittamaan eri suuntiin kohdistuviin yhteystarpeisiin. Kolmas vaihtoehto perehtyy erityisesti alueen kävelyreittien ja kulkuväylien järjestämiseen sekä virkistyskäyttömahdollisuuksiin. Tämä vaihtoehto painottaa luonnon ja maaseudun arvoja. Asuminen sekä liike- ja teollisuusrakentaminen kytkeytyvät harki-

tusti näiden teemojen ympärille. Selvitysten ja eri kaavatasojen tutkinnan kautta ilmenee, ettei suunnittelualueella ole kovin montaa ihanteellista rakennuspaikkaa. Tämän vuoksi eri suunnitelma- vaihtoehdoissa on hyödynnetty osittain samoja rakennuspaikkoja ja muita ratkaisuja, vaikkakin kiinteistöjen ja rakennusten tarkempi asemointi ja tyyppi vaihtelee. Suunnitelmissa siis on keskenään samankaltaisia yksityiskohtia, riippuen siitä, miten ne sopivat kyseisen vaihtoehdon tavoitteisiin.

Merkintöjen selitteet

A	korttelin tunnus viitesuunnitelmassa		olemassaoleva rakennus
AO	erillispientalojen korttelialue		uusi rakennus
AP	asuinpientalojen korttelialue		olemassaoleva tie
KTY	liike-, toimisto- ja teollisuusrakennusten korttelialue		uusi tie
VL	lähivirkistysalue (luonnonmukainen viheralue)		nykyinen puu, puusto
VP	puisto (ylläpidetty viheralue)		istutettava puu, puusto
M	maa- ja metsätalousalue		
KAAVATIE	asemakaavaan merkitty virallinen tie		
a	alikulku		
PP	jalankululle ja pyöräilylle varattu tie		

4.3.1 VE 1

Ensimmäinen suunnitelmavaihtoehto on kaikista maltillisin ja hienovaraisin. Siinä pyritään säilyttämään Niemelänkankaan luonne pitkälti nykyisellään. Suunnittelualueen haasteita ratkaistaan mahdollisimman vähällä rakentamisella ja infrastruktuurilla.

Kortteli A: Kulku Sievin vesiosuuskunnalle järjestetään Kokkolantieltä niin, että siinä hyödynnetään nykyistä, Kuuselantielle

vievää pyöräteliittymää, jota levennetään ajoneuvoliikenteen vaatimaan mittaan. Tie ohjataan nykyistä peltokanavan viertä pitkin, ja sen reunoilla säilytetään mahdollisimman monta puuta ja istutetaan uusia. Vesilaitoksen eteläpuolta maisemoidaan lisäämällä puustoa. Uuden tien länsipuolelle jäävän puuston laiduille istutetaan lisää puita, jotta se reunustaisi tietä miellyttävällä tavalla ja samalla rytmittäisi pellon ja metsikön vaihtelua Kokkolantien varressa. Niemelänkankaan pohjoispuolen pelloilta tarkasteltuna metsikkö ja tienvarren

Rakennusten ja infrastruktuurin mitoitusaulukko VE1

Kortteli	Rakennusten kerrosala	Suurin sallittu kerroskorkeus	Tiet	Muut
A	-	-	Uusi tie: 244 m	-
B	-	-	Poistettava kaavatie: 155 m	-
C	Uudet AO-kiinteistöt 3 kpl: 180 kem² asuinrak. + 80 kem² talousrak.	Uudet AO-kiinteistöt 3 kpl: 1¼ asuinrak. + 1 talousrak.	Uusi tie: 82 m	-
D	Uudet AO-kiinteistöt 2 kpl: 170 kem² asuinrak. + 70 kem² talousrak. Kaavassa säilyvät AO-kiinteistöt 2kpl: 250 kem²	Uudet AO-kiinteistöt 2 kpl: 1¼ asuinrak. + 1 talousrak. Kaavassa säilyvät AO-kiinteistöt 2kpl: 1¼	Uusi kaavatie: 100 m	-
E	Kaavassa säilyvät AO-kiinteistöt 3kpl: 250 kem² asuinrak. + 60 kem² talousrak.	Kaavassa säilyvät AO-kiinteistöt 3kpl: 1¼	-	-
F	Kaavassa säilyvä AO-kiinteistö: 250 kem²	Kaavassa säilyvä AO-kiinteistö: 1¼	-	-

puut tekevät metsänreunarajaa Vääräjo-
kilaakson maakunnallisesti arvokkaaseen
kulttuurimaisemaan. Niittyalue saa jäädä
nykyiselleen, tai se voidaan ottaa koko-
naan tai osittain viljelykäyttöön.

Kortteli B: Yksityisomisteinen kapeahko
tie poistetaan asemakaavasta alueen tie-
verkkorakenteen selkiyttämiseksi. Itse tie
jää kuitenkin entiselleen.

Kortteli C: Hyvälle sijainnille suunnit-
telualueen koillisnurkkaan järjestetään
kolme rakennuspaikkaa omakotitaloille.
Kookkaat kiinteistöt sijaitsevat lähellä

metsänreunaa, ja ovat siten kilpailukykyi-
siä tonttimarkkinoilla. Niiden pohjamaa
on myös rakentamiseen hyvin soveltuvaa.
Näkymiä naapuritaloihin maisemoidaan
puustolla. Uuden asuinkorttelin keskel-
le rakennetaan lyhyt tie, jonka päässä on
kääntöpaikka aurausta ja jätehuoltoa var-
ten. Tontit ja tie pysyvät nykyisen, isom-
man kiinteistön rajojen sisällä.

Kortteli D: Kunnan omistama pieni pelto-
alue otetaan asuinrakentamisen käyttöön.
Pihatiemaisesta ajoväylästä tehdään kaa-
vatie, ja sitä levennetään ja päällystetään
tarvittaessa. Kortteliin aikaisemmin kaa-

voitetut erillispientalokiinteistöt sisälly-
tetään suunnitelmaan. Korttelin lounais-
nurkkaan jätetään pieni avoin viheralue,
mikä tukee maaseutumaisen tunnelman
säilymistä.

Kortteli E: Aikaisemmassa asemakaavassa
osoitetut, nykyisellään rakentamattomat
erillispientalot kuuluvat suunnitelmaan
sellaisenaan.

Kortteli F: Aikaisemmassa asemakaavassa
osoitettu, nykyisellään rakentamaton eril-
lispientalo kuuluu suunnitelmaan sellaise-
naan.

4.3.2 VE 2

Toinen suunnitelmavaihtoehto ottaa Nie-
melänkankaan maankäytön suunnittelua
kohtaan rohkeamman lähestymistavan. Se
pyrkii uudistamaan aluetta monipuolisesti
ja samalla tuomaan sinne elinvoimaa ja
houkuttelevia mahdollisuuksia niin erilai-
sille asukkaille kuin toimijoillekin.

Kortteli A: Vesiosuuskunnalle järjestetään
kulku Kiuruntien kanssa samasta liitty-
mästä. Tiestä tulee tällöin pidempi kuin
muissa vaihtoehdoissa, mutta samalla
turvataan sujuva ja realistinen liittyminen
Kokkolantielle. Koska korttelin maaperä ja
ympäristö eivät ole parhaiten asuinraken-
tamiseen soveltuvaa tai välttämättä pien-

talojen rakennuspaikkoina kilpailukykyi-
siä, sijoitetaan vesilaitoksen läheisyyteen
toimisto-, liike- ja teollisuusrakentamista.
Rakennukset sijoitellaan alueelle kuiten-
kin väljästi. Vesilaitosta varten rakennettu
tieyhteys palvelee samalla näitä kiinteis-
töjä. Ajotie päättyy kääntymispaikkaan,
ja ajoneuvoliikenne Vahtolantien puolelta
alueen kiinteistöille suljetaan. Maatalous-
liikenteen vaatima kulku lähialueen pel-
loille kuitenkin sallitaan.

Kortteli B: Kunnan omistamalle täyttö-
maapohjaiselle puustoalueelle rakenne-
taan leikkipuisto. Tähän hyödynnetään
valmista aukkopaikkaa metsikössä, jotta
puita jouduttaisiin kaatamaan mahdol-
lisimman vähän. Yksityisomisteisen, ka-
peahkon tien linjausta siirretään asema-
kaavassa niin, että se vastaa tämänhetkistä
tilannetta, eikä kulje kiinteistörajojen
ylitse. Tien nykyinen asema yleisenä jalan-
kulun ja pyöräilyn väylänä säilyy, ja maa-
talouteen liittyvä ajo on siinä sallittua.

Kortteli C: Suunnittelualueen koillisnurk-
kaan järjestetään rakennuspaikat kuudelle
omakotitalolle. Kiinteistöt ovat tilavia ja
rajautuvat pääosin metsien reunoihin. Nii-
den rajat suunnitellaan nykyisiä kiinteis-
törajoja tarkemmin analysoimatta, muita
rakennuspaikkojen ominaisuuksia painot-
taen. Korttelin keskelle johtaa tie, jonka
päässä on kääntöpaikka.

Kortteli D: Aikaisemmin osittain erillispientalojen rakentamiseen varattu alue Päivöläntien varrella otetaan senioriasu-
misen käyttöön. Alueelle rakennetaan
ikäihmisille soveltuvia pientaloja kahteen
taloyhtiöön, yhteensä yhdeksän kappalet-
ta. Molempiin kuuluu omat autokatokset ja
tarvittavat talousrakennukset. Taloyhtiöi-
den pihoista tehdään viihtyisät ja esteettä-
mät. Nykyisestä, pihatiemaisesta ajoväy-
lästä tehdään kaavatie, ja sitä levennetään
ja päällystetään tarvittaessa. Liittymä
länsipuolen taloyhtiöön järjestetään tältä

tieltä. Kulku toiseen taloyhtiöön ohjataan
Heittolantielta. Heittolantien ja Päivölä-
ntien risteysalue päällystetään. Päivöläntien
lisääntyvien liikennemäärien vuoksi pääl-
lystys jatketaan aina tien loppuun saak-
ka, samaan kohtaan jonne syksyllä 2024
tehdyt päällystystyöt ulottuvat. Korttelin
D lounaiskulmaan jätetään viheralue, joka
maisemoi uusia asuinkiinteistöjä ja tukee
alueen säilymistä maalaismaisena.

Kortteli E: Aikaisemmassa asemakaavassa
osoitetut, nykyisellään rakentamattomat

Rakennusten ja infrastruktuurin mitoitustaulukko VE2

Kortteli	Rakennusten kerrosala	Suurin sallittu kerroskorkeus	Tiet	Muut
A	Uudet KTY-kiinteistöt: 2315 kem² ja 3280 kem²	Uudet KTY-kiinteis- töt: II½	Uusi tie: 390 m	-
B	-	-	Tien linjan siirto	Uuden leikkipuis- ton ala: 770 m²
C	Uudet AO-kiinteistöt 6 kpl: 190 kem² asuinrak. + 80 kem² talousrak.	Uudet AO-kiinteistöt 5 kpl: II asuinrak. + I talousrak. Kaakkois- nurkan uusi AO-kiin- teistö I½ asuinrak. + I talousrak.	Uusi tie: 126 m, Päi- völäntien päällystys Heittolantielta saakka	-
D	Uudet AP-kiinteistöt 5 + 4 kpl: 80 kem² asuinrak. + yht. 130 + 150 kem² talous- rak. Kaavasta poistuvat AO-kiin- teistöt 2kpl: 250 kem²	Uudet AP-kiinteistöt 9 kpl: I Kaavasta poistuvat AO-kiinteistöt 2kpl: I¾	Uusi kaavatie: 100 m	
E	Kaavassa säilyvät AO-kiinteis- töt 3kpl: 250 kem² asuinrak. + 60 kem² talousrak.	Kaavassa säilyvät AO-kiinteistöt 3kpl: I¾	Päivöläntien päällystys Heittolantielta saakka	-
F	Kaavassa säilyvä AO-kiinteistö: 250 kem²	Kaavassa säilyvä AO-kiinteistö: I¾	Päivöläntien päällystys Heittolantielta saakka	-
G	Uusi AO-kiinteistö: 170 kem² asuinrak. + 70 kem² talousrak.	Uusi AO-kiinteistö: I½	-	-

erillispientalot kuuluvat suunnitelmaan
sellaisenaan.

Kortteli F: Aikaisemmassa asemakaavassa
osoitettu, nykyisellään rakentamaton eril-
lispientalo kuuluu suunnitelmaan sellaise-
naan.

Kortteli G: Yksi erillispientalon rakenta-
miseen osoitettu paikka järjestetään Nie-
meläntien alkupäähän. Se sijoittuu hyvälle
paikalle melko lähelle Kokkolantietä,
mutta samalla metsän reunaan ja sopivan
lähelle muita omakotitaloja. Korttelin ete-
läpäähän jätetään viheralue, jonka istu-
tuksilla suojataan kiinteistöä esimerkiksi
melulta.

4.3.3 VE 3

Kolmas suunnitelmavaihtoehto tavoittelee Niemelänkankaan uudistamista maltillisesti mutta kekseliäästi, houkutellen sinne aktiivisesta kuntakeskustaelämästä kiinnostuneita asukkaita. Se pyrkii vastaamaan alueen haasteisiin ja suunnitteluun kytkeytyneisiin tavoitteisiin luonto, reitistöt ja elinkeinot etusijalla.

Kortteli A: Kulku Sievin vesiosuuskunnalle järjestetään Niemeläntien kautta. Reitti kulkee nykyisen peltoalueen läpi, mutta sen molemmille puolille jää viljelytilaa. Vanha tonttiliittymä poistetaan käytöstä. Tie on sijoitettu etenkin sujuvan reitistön ja liikenneturvallisuuden näkökulmista. Tien varrelle varataan avoimiin, rakennettavuudeltaan kelvollisiin kohtiin kaksi rakennuspaikkaa pienimuotoisille toimisto- ja liikerakennuksille, jotta uuden tien hyödyt saataisiin maksimoitua.

Rakennusten ja infrastruktuurin mitoitustaulukko VE3

Kortteli	Rakennusten kerrosala	Suurin sallittu kerroskorkeus	Tiet	Muut
A	Uudet KTY-kiinteistöt: 1000 kem ² ja 1250 kem ²	Uudet KTY-kiinteistöt: II½	Uusi tie: 220 m	-
B	-	-	Tien linjan siirto	-
C	Uudet AO-kiinteistöt 3 kpl: 180 kem ² asuinrak. + 80 kem ² talousrak.	Uudet AO-kiinteistöt 3 kpl: I½ asuinrak. + I talousrak.	Uusi tie: 82 m	-
D	Uudet AP-kiinteistöt 9 kpl: 80 kem ² asuinrak. + yht. 280 kem ² talousrak. Kaavasta poistuvat AO-kiinteistöt 2 kpl: 250 kem ²	Uudet AP-kiinteistöt 9 kpl: I Kaavasta poistuvat AO-kiinteistöt 2 kpl: I¾	Viereisen risteysalueen päällystys	VP-alueen lyhyen reitin pituus: 110 m
E	Kaavassa säilyvät AO-kiinteistöt 3 kpl: 250 kem ² asuinrak. + 60 kem ² talousrak.	Kaavassa säilyvät AO-kiinteistöt 3 kpl: I¾	Viereisen risteysalueen päällystys	Uuden ulkoilureitin pituus: 552 m ² Uuden leikkipuiston ala: 600 m ²
F	Kaavassa säilyvä AO-kiinteistö: 250 kem ²	Kaavassa säilyvä AO-kiinteistö: I¾	-	-

Kortteli B: Yksityisomisteisen, kapeahkon tien linjausta siirretään asemakaavassa niin, että se vastaa nykyistä tilannetta. Tien nykyinen asema yleisenä jalankulun ja pyöräilyn väylänä säilyy, ja maatalouteen liittyvä ajo on siinä sallittua.

Kortteli C: Suunnittelualueen koillisnurkaan järjestetään rakennuspaikat kolmelle omakotitalolle. Tilavat kiinteistöt sijaitsevat lähellä metsänreunaa, ja rakennusten sijoittelu noudattelee maastonmuotoja. Korttelin keskelle johtaa lyhyt tie, jonka päässä on kiinteistöhuollon käänköpaikka.

Kortteli D: Aikaisemmin tavallisten erillistalojen rakentamiseen varattu alue Päivöläntien varrella otetaan senioriasumisen käyttöön. Alueelle rakennetaan yhdeksän ikäihmisille soveltuvaa pientaloa sekä autokatos taloustiloiineen. Pientalot muodostavat yhden taloyhtiön, jonka sisäpihasta tehdään viihtyisä ja esteetön. Rakennukset sijoitellaan ilmansuuntien ja yksityisyyden kannalta mahdollisimman järkevästi. Kulku alueelle järjestetään Heittolantien kautta, ja Heittolantien ja Päivöläntien risteysalue päällystetään. Korttelin lounaiskulmaan jätetään viheralue, johon tehdään

senioreille soveltuva, vihreä lenkkeilyreitti, joka toimii ikään kuin jatkeena asuinalueen pihareitistölle. Kokkolantien toiselle puolelle vievä jalankulun ja pyöräilyn alikulku rakennetaan, mikä parantaa paitsi yhteyksiä, myös turvallisuutta.

Kortteli E: Aikaisemmassa asemakaavassa osoitetut, nykyisellään rakentamattomat erillispientalot kuuluvat suunnitelmaan sellaisenaan. Korttelin takana olevaan laajaan metsään tehdään kiinnostava ulkoilureitti, jonka varrelta löytyy kuntoiluun soveltuvia laitteita ja välineitä sekä leikki- puisto.

Kortteli F: Aikaisemmassa asemakaavassa osoitettu, nykyisellään rakentamaton erillispientalo kuuluu suunnitelmaan sellaisenaan.

4.4 Palautekysely

Kuntalaisille haluttiin antaa mahdollisuus osallistua suunnitteluun ja kommentoida sekä vertailla suunnittelun alkuvaiheessa tehtyjä suunnitelmavaihtoehtoja. Vuorovaikutus on merkittävä osa maankäytön suunnittelun prosessia, ja siksi se on otettu osaksi diplomityötä.

Sievin kunnan verkkosivuille järjestettiin kysely osallistamista varten. Tieto kyselystä julkaistiin paikallislehdessä, *Sieviläises-*

sä, ja kysely oli kaikille avoin. Ilmoituksen lisäksi lehdessä oli tiivis artikkeli, jossa kerrottiin diplomityön aiheesta, tavoitteista ja rakenteesta lyhyesti.

Lehtiartikkelissa ilmoitettiin selkeästi, että kyseessä ei ole virallisiin säädöksiin nojautava kuuleminen, vaan asemakaavaprosessia alustava ideointi. Vastauksia kerättiin Forms-lomakkeella, jossa kysymyksiä oli yhteensä 18 kappaletta. Vastausaikaa annettiin kaksi viikkoa. Kyselyn liitteenä olivat kolme viitesuunnitelmavaihtoehtoa, suunnitelmien merkintöjen selitteet ja korttelikohtaiset kuvaukset. Lisäksi nähtävillä olivat kunkin suunnitelman mitoitustaulukot sekä viitesuunnitelmista tässä vaiheessa tehdyt vaikutusten arvioinnit.

Palautekyselyyn saatiin 14 vastausta. Vastaajista 71 % oli alueen asukkaita ja/tai maanomistajia ja 29 % muita, jotka kysely oli tavoittanut.

4.4.1 Tulokset

Kyselyyn tulleet vastaukset eivät olleet yksimielisiä. Osa niistä oli kriittisempiä täydennysrakentamista ja suunnitelmissa esitettyjä uudistuksia kohtaan, osa taas myönteisempiä. Avoimiin kohtiin tuli todella pitkiä vastauksia, mistä voidaan päätellä, että alueen asukkailla ja maanomistajalla on selkeästi halua vaikuttaa

kotiseutunsa asioihin. Vastausten kirjoittamiseen ja suunnitteluaineistoon tutustumiseen oli myös käytetty aikaa.

Suunnitelmavaihtoehtojen hyviä puolia tiedusteltiin monivalintakysymyksin, jotta niihin saataisiin mahdollisimman selkeitä vastauksia. Vaihtoehdoissa oli mukana ”ei mikään yllämainituista” ja ”muu”, johon pystyi antamaan vastauksen vapaamuotoisesti. Kaikissa monivalintakysymyksissä pystyi valitsemaan useamman kohdan. Kehitettäviä asioita tiedusteltiin kyselyssä avoimin kysymyksin, sillä vaihto-

Paikallislehdessä julkaistu artikkeli. Romppainen, Tapio, Sieviläinen 15/2025, s.3.

Kirkonkylän Niemelänkankaasta viitesuunnitelmat nähtävillä

Pidetäänkö ennallaan, kaavoitetaanko asuinalueita vai panostetaanko virkistyskäyttöön?

TAPIO ROMPPAINEN

Niemelänkankaan asemakaavasta on keskusteltu koko valtuustokauden ajan ja alueen kaavoittaminen on huomioitu myös kunnan talousarviovaihtoissa. Poikkeuksellisenä alueena kaavoituskysymys on ollut haastava, mutta nyt asiaa on saatu vietyä eteenpäin Oulun yliopiston arkkitehtiopiskelija **Krista Rautaojan** yhteydenoton ansiosta.

– Krista etsi sopivaa arkkitehtuurin diplomityön aiheita ja totesimme Niemelänkankaan alueen siihen erittäin sopivaksi. Hän aloitti alustavien kaavavaihtoehtojen suunnittelun lokakuussa. Tarkoituksena on laittaa nämä viitesuunnitelmat yleisesti nähtäville.

– Kysymyksessä ei ole virallinen säädöksiin nojautava kaavakuuleminen, vaan alueesta tehtyyn diplomityöhön ja asemakaavan alustaviin suunnitelmiin liittyvä näyttöille asettaminen palautteiden antamista varten, Sievin tekninen johtaja **Sami Puputti** kertoo.

– **NIEMELÄNKANKAAN** maaseutumaisen suunnittelualueen laajuus on 25 hehtaaria. Maatalouden lisäksi siellä on omakotiasumista ja yritystoimintaa. Alueella on myös suojelukohteita. Tehdävänannossa erityisenä toiveena oli tarkastella alueen tieverkkojen ja niiden toimivuuden ratkaisuja sekä täydennysrakentamisen mah-

Kuntakeskuksen lähellä sijaitseva Niemelänkankaan alue on monimuotoinen asuin- ja maaseutuympäristö, jossa on myös kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita.

dollisuuksia. Diplomityön rakentamiseen kuului alkuvaiheessa yleisellä tasolla muun muassa alueen tutkimus, analysointi ja erilaiset selvitykset.

– Näiden pohjalta tein kolme erilaista teemoihin ja arvoihin pohjautuvaa vaihtoehtoista viitesuunnitelmaa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa on säilyttävä ote, jossa aluetta parannettaisiin mahdollisimman pienin muutoksilla. Toinen

vaihtoehto olisi edellistä monipuolisempi, jossa on enemmän uudistusta asuinalueisiin ja teihin. Kolmannen suunnitteluvaihtoehdon teemoina on luonto ja virkistys sekä sujuvat reitit. Tietä ja asuminen rakentuisivat myös näiden teemojen ympärille.

– Toiveena on, että sieviläiset ja erityisesti alueen asukkaat sekä maanomistajat kävisivät kunnan sivuilla vastaamassa kyselyyn itsel-

leen mieluisimmasta vaihtoehdosta. Niiden pohjalta hiottaisiin lopullinen suunnitelma, jossa voisi myös hyödyntää näiden kolmen viitesuunnitelman parhaita puolia, Krista selvittää.

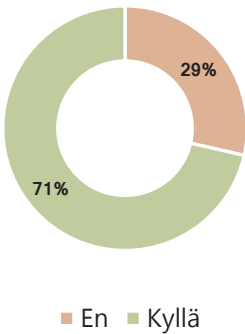
Niemelänkankaan viitesuunnitelmat on julkaistu palautteiden antamista varten ja ne ovat esillä Sievin kunnan verkkosivuilla 22.4. asti. Tarkemmat tiedot kunta tiedottaa -palsalla sivulla 10.

ehtoihin oli haastavaa rajata asioita, joita paikalliset voisivat mahdollisesti nähdä suunnitelmissa kehittämisen ja parantamisen kohteina. Lisäksi kyselyn lopussa oli avoimia kysymyksiä liittyen yleisesti koko suunnittelun aihepiiriin, esimerkiksi senioriasumiseen ja teollisuus- sekä liikerakentamiseen.

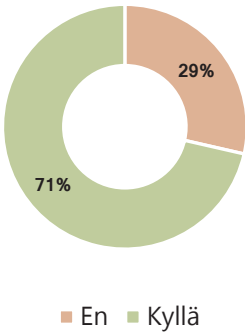
Monivalintakysymysten tuloksissa korostuvat niiden vastaajien näkemys, joiden mielestä suunnitelmien mukaiset uudistukset ovat tervetulleita Niemelänkankaalle. Avoimissa kysymyksissä, joissa tiedusteltiin vaihtoehtojen huonoja puolia ja kehitysehdotuksia, korostuvat puolestaan kriittiset näkemykset suunnitelmia kohtaan.

Seuraavassa kyselyn kysymykset ja niihin saadut vastaukset:

1. Asutko Niemelänkankaalla?

2. Omistatko maata Niemelänkankaalta?

3. Onko sinulla muita yhteyksiä Niemelänkankaalle?

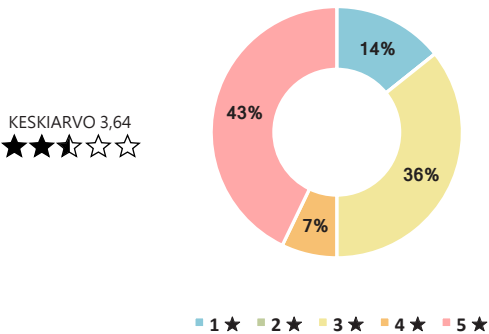
Kysymyksen 3 vastausvaihtoehdot olivat edellisten tapaan ”kyllä” tai ”ei”. Mikäli vastaaja vastasi kysymykseen ”kyllä”, tiedusteltiin seuraavassa kysymyksessä (4.), millaisia yhteyksiä tällä on alueelle. Mikäli kysymykseen vastattiin ”ei”, vei kysely suoraan viidenteen kysymykseen.

4. Jos vastasit edelliseen kyllä, millaisia yhteyksiä sinulla on alueelle? (esimerkiksi perhe- ja ystävyysuhteet, työ tai harrastukset)

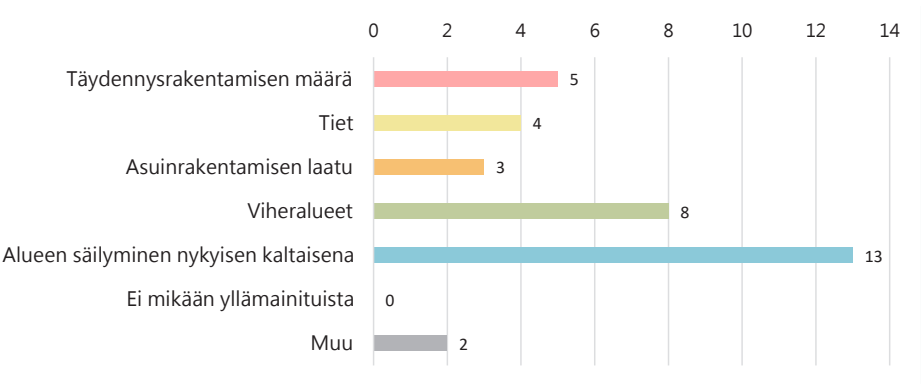
Tässä ei tuoda tarkemmin esille sitä, millaisia yhteyksiä vastaajilla on alueelle. Niistä vastaajista, jotka eivät asuneet alueella eivätkä myöskään omistaneet sieltä maata, ei kuitenkaan kenelläkään ollut ns. muita yhteyksiä Niemelänkankaalle.

VE1

5. Mikä on yleinen arviosi 1. suunnitelmavaihtoehdosta?

6. Mitkä ovat 1. suunnitelmavaihtoehdon hyvät puolet?

Kohtaan ”muu” tulleet vastaukset olivat *Heittolantien säilyminen umpitienä* ja *tielinjaus vesilaitokselle*.

7. Mitkä ovat 1. suunnitelmavaihtoehdon huonot puolet? Mitä kehitettävää siinä mielestäsi olisi?

Vastauksista on poimittu mukaan oleellisin sisältö. Samaa aihepiiriä koskevat asiat on yhdistetty.

Uudisrakennuksia voisi olla enemmänkin, jotta alue kehittyisi enemmän. Uusien ja nykyisten rakennuspaikkojen väliin tulee jäädä tilaa.

Autolla tapahtuva kauttakulkuliikenne Vahtolantieltä Kuuselantien liittymään voisi haitata asukkaita. Vahtolantien päässä tulisi olla kääntöpaikka huoltotoimenpiteitä varten.

Alueen välittömässä läheisyydessä on Vääräjokilaakson viljelymaisema. Alueella on ollut asutusta jo esihistorialliselta ajalta, ja se on ollut Evijärven ranta-alue. Tarkeempia inventointeja olisi alueella syytä tehdä, sillä lähellä on Kiurun valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde. Myös kirkon sijainnin vuoksi alue on erityisen herkkä. Alueella sijaitsee vanhan talon paikka, jonka kivijalasta voi olla vielä jotain jäljellä. Alueen historiallisia jälkiä on kadotettu jo nykyisellä maankäytöllä.

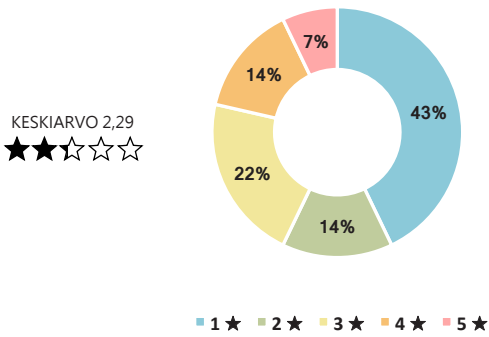
Maatalous tulisi huomioida tiesuunnittelussa; teitä tulisi leventää, puita kaataa ja näkyvyyttä siten parantaa. Alueen nykyinen yritystoiminta pitää myös ottaa huomioon teiden suunnittelussa. Korttelin C talot ovat liian lähellä tilakeskuksia, nykyistä kuivaamoa ja peltoja, mikä rajoittaa viljelytoimintaa ja haittaa asumista.

Kortteli E on sijaintinsa vuoksi suosittu marjastuspaikka, ja palvelee siksi paremmin luonnonmukaisena virkistysalueena.

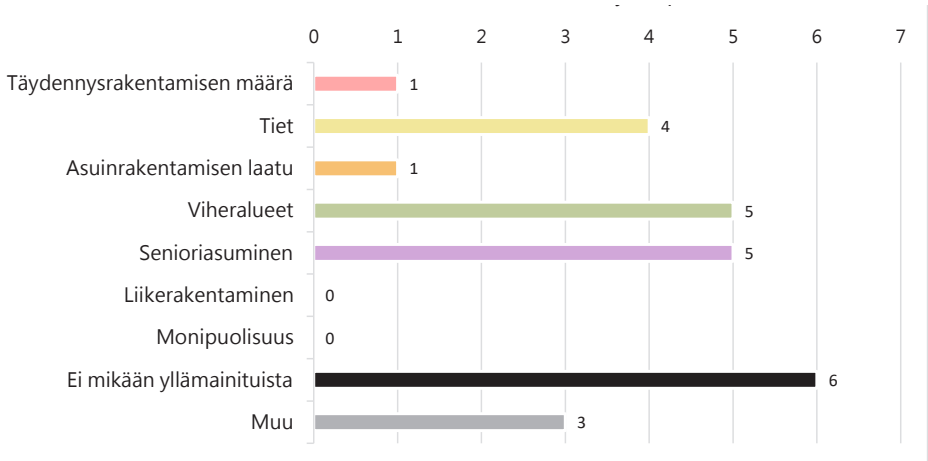
Evijärvi on merkittävä lintujen muuttoreititalue.

VE2

8. Mikä on yleinen arviosi 2. suunnitelmavaihtoehdosta?

9. Mitkä ovat 2. suunnitelmavaihtoehdon hyvät puolet?

Kohtaan ”muu” tulleita vastauksia olivat *leikkipuisto, Päivöläntien päällystäminen ja tielinjaus vesilaitokselle.*

10. Mitkä ovat 2. suunnitelmavaihtoehdon huonot puolet? Mitä kehitettävää siinä mielestäsi olisi?

Vastauksista on poimittu mukaan oleellisin sisältö. Samaa aihepiiriä koskevat asiat on yhdistetty.

Korttelissa C on liian monta rakennuspaikkaa ja täydennysrakentaminen on liian tiheää. Taloille ei ole leikkipuistoa. Korttelin talot ovat liian lähellä tilakeskuksia, nykyistä kuivaamaa ja peltoja, mikä rajoittaa viljelytoimintaa ja haittaa asumista.

Kortteliin G rakentaminen aiheuttaisi ongelmia alueen maalämpöputkistojen toiminnalle. Tontti ei ole asuinrakentamiseen soveltuva vilkkaiden Kokkolantien ja Niemeläntien vuoksi. Asuminen ei saa rajoittaa yritystoimintaa.

Kortteli E on sijaintinsa vuoksi suosittu marjastuspaikka, ja palvelee siksi paremmin luonnonmukaisena virkistysalueena.

Maatalous tulisi huomioida tiesuunnittelussa paremmin; teitä tulisi levenyttää, puita kaataa ja näkyvyyttä siten parantaa. Alueen nykyinen yritystoiminta pitää myös ottaa huomion teiden suunnittelussa.

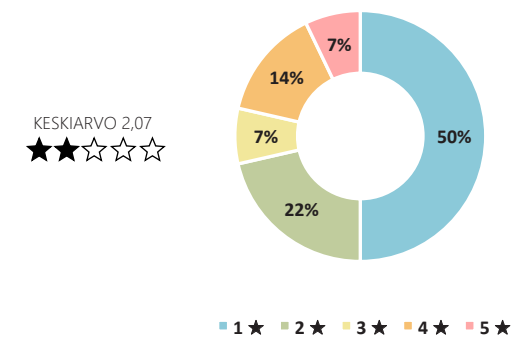
Kulku senioritaloille tulisi järjestää Päivöläntien kautta. Heittolantien on pysyttävä umpitienä turhan kauttakulun välttämiseksi. Heittolantiella on leikkipuisto, jonka voisi kunnostaa sen sijaan, että kortteliin B rakennettaisiin uusi leikkipuisto tarpeettomalle ja vaaralliselle sijainnille. Heittokankaalla on tyhjä tontti, johon senioriasunnot soveltuisivat paremmin.

Vesilaitoksen yhteyteen kaavailtu rakentaminen ei sovi sinne. Alueen maa on rakennettavuudeltaan heikkoa, ja uusi liike- ja teollisuusrakentaminen vaatisi suuria massanvaihtoja. Ratkaisu ei olisi myöskään taloudellisesti kannattava. Tällainen rakentaminen tulee sijoittaa teollisuusalueelle. Kulku vesilaitokselle Kiuruntien kautta on huono ratkaisu.

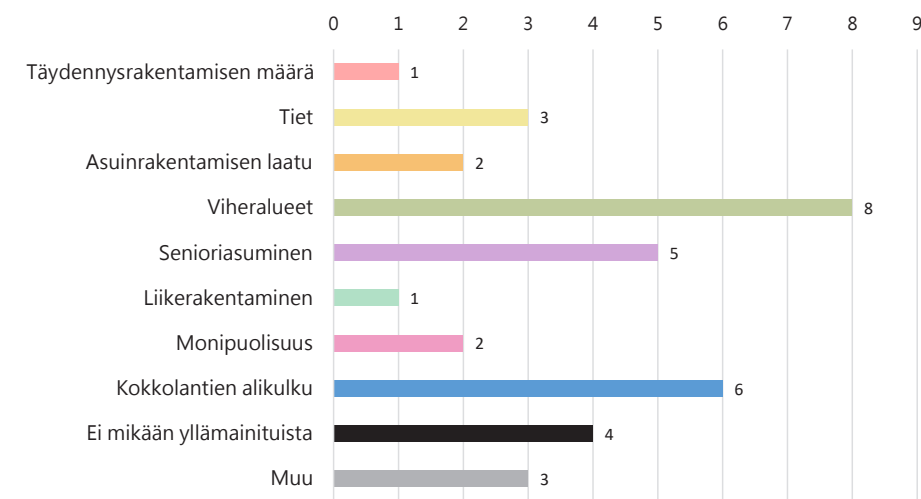
Kirkon läheisyys tulisi huomioida paremmin ja alue inventoida kunnolla.

VE3

11. Mikä on yleinen arviosi 3. suunnitelmavaihtoehdosta?

12. Mitkä ovat 3. suunnitelmavaihtoehdon hyvät puolet?

Kohtaan ”muu” tulleita vastauksia olivat *leikkipuisto lähelle uusia taloja, lenkkipolku lähelle senioritaloja* ja *’vaikea sanoa’*.

13. Mitkä ovat 3. suunnitelmavaihtoehdon huonot puolet? Mitä kehitettävää siinä mielestäsi olisi?

Vastauksista on poimittu mukaan oleellisin sisältö. Samaa aihepiiriä koskevat asiat on yhdistetty.

Kortteliin G rakentaminen aiheuttaisi ongelmia alueen maalämpöputkistojen toiminnalle. Tontti ei ole asuinrakentamiseen soveltuva vilkkaiden Kokkolantien ja Niemeläntien vuoksi. Asuminen ei saa rajoittaa yritystoimintaa.

Korttelin C talot ovat liian lähellä tilakeskuksia, nykyistä kuivaamoa ja peltoja, mikä rajoittaa viljelytoimintaa ja häiritsee asumista.

Kokkolantien alikulku on huono ratkaisu; se on turha, sillä olemassa olevat kevyen liikenteen väylät ovat hyvät.

Omakotitalotontteja voisi olla enemmän.

Kortteliin A kaavailtu tielinjaus ja uudisrakentaminen ovat huono idea. Alueen maa on rakennettavuudeltaan heikkoa, ja tie pirstoisi aluerakenteen. Ratkaisu ei olisi myöskään taloudellisesti kannattava. Tällainen rakentaminen tulee sijoittaa teollisuusalueelle.

Kortteli E on sijaintinsa vuoksi suosittu marjastuspaikka, ja palvelee siksi paremmin luonnonmukaisena virkistysalueena. Lenkkipolku on tämän takia huono ratkaisu. Kunta voisi panostaa alueen nykyisiin viheralueisiin enemmän, ja Heittolantien leikkipuisto tulisi kunnostaa.

Maatalous tulisi huomioida tiesuunnittelussa paremmin; teitä tulisi leventää, puita kaataa ja näkyvyyttä siten parantaa. Alueen nykyinen yritystoiminta pitää myös ottaa huomioon teiden suunnittelussa.

Kulku senioritaloille Heittolantien kautta ei ole hyvä ratkaisu.

Kyselyn lopussa olleet avoimet kysymykset käsittelivät niitä teemoja ja aihioita, joita suunnitelmavaihtoehdoissa oli hyödynnetty. Lähes kaikissa näistä kysymyksistä vastaajien mielipiteet jakautuivat, ja vastauksista on poimittu mukaan oleellisia perusteluita.

14. Onko Niemelänkankaalla mielestäsi tilaa täydennysrakentamiselle? Perustele.

Ei:

Kunnan nykyiset kaavoitustaidot eivät anna täydennysrakentamiselle edellytyksiä. Niemelänkangas ei sovellu rakennettavaksi tiivistä. Maaperä ei sovi rakentamiseen.

Rakentamista tulisi sijoittaa mieluummin Nivalan ja Ylivieskan suuntaan. Rakentamiselle on tilaa väljemmissä paikoissa.

Kyllä:

Edellytyksenä kuitenkin on, että palvelut säilyvät kunnassa ja asukkaita on riittävästi. Rakennuksia ei saa sijoittaa liian tiiviisti, sillä luonnon, rauhan ja metsien tulee säilyä.

Alueen rakennuskannassa säilyneet vanhan maatalousalueen ominaispiirteet tulee kuitenkin huomioida suunnittelussa.

15. Soveltuuko Niemelänkankaalle mielestäsi senioriasuminen? Perustele.

Ei:

Palvelut ovat taajaman toisella laidalla. Maatalous rajoittaa asumista.

Kyllä:

Alueella asuu jo senioreita.

Soveltuu, sillä alue olisi lähellä keskustaa. Alue on rauhallinen ja valoisa. Peltomaiset ja luonto ovat lähellä ja se antaisi mahdollisuuksia monenlaisiin aktiviteetteihin. Edellytyksenä kuitenkin on, että asukkaita ja heidän tarvitsemiaan palveluita on tarpeeksi.

16. Soveltuuko Niemelänkankaalle mielestäsi liiketoiminta tai pienimuotoinen teollisuus? Perustele.

Ei:

Maanperän takia rakentaminen ei kannata.

Hyvin pienimuotoinen liiketoiminta voisi soveltua, äänekäs teollisuus ei. Teollisuudelle on tilaa teollisuusalueella tai muualla, missä on ympäristö on rakennetumpaa.

Kyllä:

Vain pienimuotoinen, lähelle Kokkolantie-tä. Teollisuudesta ei saa aiheutua haittaa nykyiselle liiketoiminnalle tai asumiselle.

Alueella on nykyiselläänkin liiketoimintaa, joiden toiminta ja laajenemistarpeet pitää turvata.

17. Mitä Niemelänkangas mielestäsi kaipaisi lisää? (esimerkiksi toiminnot, virkistysalueet, liikerakentaminen, asuminen)

Rauhaa, (siistejä) virkistysalueita, hidas-tetöyssyjä ja ajoneuvoliikenteen rajoitta-mista, kunnolliset, leveämmät tiet maa-talouden ja raskaan liikenteen tarpeisiin, alikulku, pieni leikkipuisto, luonnonmu-kaisia virkistysalueita jossa säilyisi alueen vanhoja mäntyjä.

18. Tähän voit vielä antaa avointa palau-tetta suunnitelmavaihtoehtoista.

Tähän kysymykseen tulleita palautekeyse-lyn järjestämiseen ja suunnittelun lähtö-kohtiin tulleita kommentteja käydään läpi yhteenvedossa (4.6) sekä lopun pohdin-taosiossa (6.1). Seuraavassa varsinaiseen suunnitelmaan tulleet oleellisimmat ke-hitysehdotukset. Joukosta on karsittu jo aiemmissa vastauksissa ilmi tulleet asiat.

Kansainvälistymisen parempi huomioin-ti, rakennuspaikkojen etäisyydet naa-puritaloihin ja -kiinteistöihin, resurssit suunnitelmien toteuttamista varten, täydennysrakentamisen kohdistaminen kirkonkylän aiemmin purettujen raken-nusten tontteihin.

4.5 Suunnitelmavaihtoehtojen vaikutusten arviointi

Seuraavien sivujen taulukossa on arvioi-tu suunnitelmavaihtoehtojen vaikutuksia ympäristöön, asumiseen, luontoon, yh-dyskuntarakenteeseen sekä kulttuuriin, maisemaan ja elinkeinoihin. Vaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon palau-tekyseleyn saadut vastaukset. Palauteky-selyn liitteenä olivat viitesuunnitelmien perusteella tehdyt vaikutusten arvioinnit, joten niitä on tässä laajennettu ja tarken-nettu vastaamaan paremmin asukkaiden näkökulmaa. Kunkin sarakkeen jokaisen rivin lopussa on kuvattu + tai - -merkil-lä vaihtoehdon arvioitua yleisvaikutusta tarkasteltavaan asiaan. Arvio on asetettu nykyisten asukkaiden ja toimijoiden sekä alueen nykyisen tilan näkökulmasta, ja se vertautuu muihin suunnitelmavaihtoehtoi-hin.

VAIKUTUS	VE 1	VE 2	VE 3
Asuin-ympäristö <i>asuminen</i> <i>elinolot</i> <i>elinympäristö</i> <i>palvelut</i>	Asuminen alueella tiivis-tyy. Alue vilkastuu ja asu-kasmäärä kasvaa jonkin verran. Liikenne lisääntyy jonkin verran. Alueen luonne säilyy pitkälti enti-sen kaltaisena. Ympäristön toiminnot ja reitit parane-vat ja eheytyvät hieman asumisen näkökulmasta. Palvelurakenne säilyy ennallaan. Jonkin verran melua ja liikennöintiä voi aiheutua rakentamisen aikana. +	Asuminen tiivistyy paljon, ja alue vilkastuu runsaasti ny-kyisestä. Asukasmäärä kas-vaa, ja asukaskunta moni-puolistuu. Alueen hektisyys, liikenne ja eloisuus lisäänty-vät. Alueen luonne muuttuu. Ympäristön toiminnot ja reitit selkiytyvät ja parane-vat jonkin verran asumisen näkökulmasta. Palvelut lisääntyvät ja tiivistyvät alueella. Melua ja liiken-nöintiä tulee aiheutumaan rakentamisen aikana. -	Asuminen tiivistyy melko paljon. Alue vilkastuu ja asukasmäärä kasvaa, ja asukaskunta monipuolistuu. Liikenne ja hektisyys alueel-la lisääntyvät. Alueen luonne maatalousmaisena vähenee hieman, mutta luonnonlä-heisyys ja virkistys teemoi-na kasvavat. Ympäristön toiminnot ja reitit paranevat etenkin asumisen näkökul-masta. Palvelut lisääntyvät ja tiivistyvät alueella. Melua ja liikennöintiä tulee ai-heutumaan rakentamisen aikana. -
Eloton luonto <i>maaperä</i> <i>kallioperä</i> <i>vesi</i> <i>ilma</i> <i>ilmasto</i>	Uudet tiet vaativat poh-jatöitä ja massanvaihtoja, etenkin vesilaitokselle johtava tie. Rakentaminen vaikuttaa ilmanlaatuun väliaikaisesti rakennus-paikkojen läheisyydessä. Uudisrakentaminen vai-kuttaa ilmastoon negatiivi-sesti. Uudet rakennuspai-kat sijaitsevat hulevesien ohjaamisen kannalta helpoilla paikoilla, mutta maatyöt vaikuttavat maas-toon jonkin verran. +	Pohjatöitä ja massanvaih-toja joudutaan tekemään uusille rakennuspaikoille ja tiealueille paljon etenkin alueen länsiosassa, joten maaperän laatu muuttuu. Hulevesien ohjaaminen ja rakennus-paikkojen maatyöt vaikut-tavat maastoon. Uudisrakentaminen vaikut-taa ilmastoon negatiivisesti. Rakentaminen vaikuttaa ilmanlaatuun väliaikaisesti. -	Pohjatöitä ja massanvaihtoja joudutaan tekemään uusille rakennuspaikoille ja tiealu-eille paljon etenkin alueen länsiosassa, joten maaperän laatu muuttuu. Hulevesien ohjaaminen ja rakennus-paikkojen maatyöt vaikut-tavat maastoon. Alikulku vaatii laajemman rakennus-projektin. Uudisrakenta-minen vaikuttaa ilmastoon negatiivisesti. Rakentami-nen vaikuttaa ilmanlaatuun väliaikaisesti. -

VAIKUTUS	VE 1	VE 2	VE 3
Elollinen luonto <i>kasvilajit</i> <i>eläinlajit</i> <i>luonnon monimuotoisuus</i> <i>luonnonvarat</i>	Jonkin verran puita kaadetaan, ja metsäalueita on rakentamisen alaisena. Viherysteyksiä parannetaan hieman. Niitty- tai peltoalueita otetaan asuinrakentamisen käyttöön jonkin verran. Eläimille jää elintilaa. Evijärvi on lintujen muuttoreittialuetta. Luonto jää melko suurelta osin nykyiseen tilaansa. +	Jonkin verran puita kaadetaan, ja metsäalueet ovat rakentamisen alaisina. Viherysteyksiä pyritään parantamaan rakentamisen liepeillä. Niitty- ja peltoalueita otetaan rakentamisen käyttöön melko paljon. Eläinten elintila vähenee. Evijärvi on lintujen muuttoreittialuetta. Luontoa joudutaan muokkaamaan rakentamisen vuoksi. -	Puita kaadetaan, ja metsäalueet ovat rakentamisen alaisina. Viher- ja virkistysteyksiä parannetaan. Viherysteyksiä pyritään parantamaan rakentamisen liepeillä. Niitty- ja peltoalueita otetaan rakentamisen käyttöön melko paljon. Eläinten elintila vähenee. Evijärvi on lintujen muuttoreittialuetta. Luontoa joudutaan muokkaamaan rakentamisen vuoksi. Luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksia pyritään parantamaan. + -
Yhdyskuntarakenne <i>aluerakenne</i> <i>yhdyskuntarakenne</i> <i>yhdyskuntatalous</i> <i>energiatalous</i> <i>liikenne</i>	Pari uutta ajotietä rakennetaan. Niistä pisimpänä vesilaitokselle johtava tie, joka parantaa kulkua sinne rauhoittaen asuinalueen liikennettä. Jalankulku ja pyöräilyliikenne ei muutu merkittävästi. Kiinteistöjä pilkotaan jonkin verran. Teknisen huollon tarve alueella kasvaa jonkin verran, siten myös kustannukset. Oleviin kaavatasoihin ei tule merkittäviä ylityksiä. +	Jonkin verran uusia ajoteitä rakennetaan ja olevia päällystetään. Kulku vesilaitokselle paranee ja samalla Vahtolantien ja Niemeläntien liikenne rauhoittuu. Alueen infrastruktuurin määrä kasvaa paljon. Jalankulku ja pyöräilyliikenne sekä turvallisuus paranevat jonkin verran. Kiinteistöjä pilkotaan melko paljon. Teknisen huollon tarve alueella kasvaa, siten myös kustannukset. Rakentamisella voi olla vaikutuksia maalämpöön. Oleviin kaavatasoihin tulee ylityksiä. + -	Muutama uusi ajotie rakennetaan. Kulku vesilaitokselle muuttuu. Se ohjataan Niemeläntieltä mahdollisimman lyhyttä reittiä. Jalankulku ja pyöräilyliikenne paranevat alueella, etenkin virkistyskäytön näkökulmasta. Yhteys Kokkolantien eteläpuolelle paranee. Kiinteistöjä pilkotaan jonkin verran. Teknisen huollon tarve alueella kasvaa. Rakentamisella voi olla vaikutuksia maalämpöön. Oleviin kaavatasoihin tulee jonkin verran ylityksiä. + -

VAIKUTUS	VE 1	VE 2	VE 3
Maisema ja rakennettu ympäristö <i>kaupunkikuva</i> <i>maisema</i> <i>kulttuuriperintö</i> <i>rakennettu ympäristö</i>	Alueen ominaispiirteet säilyvät jokseenkin hyvin. Rakennettu ympäristö tiivistyy jonkin verran. Maiseman rytmitys muuttuu hieman. Maiseman perusrakenteen kannalta pyritään vain parhaat paikat ottamaan asuinrakentamisen käyttöön. Kulttuurimaisema säilyy melko hyvin. Melko lähelle arvokohteita ja historialliselle talopaikalle tulee rakentamista. Melko lähelle kirkkoa ja Evijärven ja Vääräjokilaakson viljelymaisemaa tulee rakentamista. Alueen lähistöltä on tehty esihistoriallisia löytöjä. -	Alueen ominaispiirteet muuttuvat. Rakennettu ympäristö tiivistyy paljon. Maisemakuva muuttuu jonkin verran, ja maiseman rytmitys vahvistuu. Maiseman perusrakenteen kannalta parhaat paikat otetaan asuinrakentamisen käyttöön, vähemmän edulliset paikat muuhun rakentamiskäyttöön. Kulttuurimaiseman lähettävälle tulee rakentamista, ja kulttuurimaisema muuttuu. Melko lähelle arvokohteita ja historialliselle talopaikalle tulee rakentamista. Melko lähelle kirkkoa ja Evijärven ja Vääräjokilaakson viljelymaisemaa tulee rakentamista. Alueen lähistöltä on tehty esihistoriallisia löytöjä. -	Alueen ominaispiirteet muuttuvat. Virkistysaspektia pyritään vahvistamaan. Rakennettu ympäristö tiivistyy. Maisemakuva muuttuu melko paljon. Maiseman perusrakenteen kannalta asuinrakennukset sijoitellaan parhaille paikoille, vähemmän edulliset paikat muuhun rakentamiskäyttöön. Kulttuurimaiseman lähettävälle tulee rakentamista, ja se muuttuu jonkin verran. Melko lähelle arvokohteita ja historiallista talopaikkaa tulee rakentamista. Melko lähelle kirkkoa ja Evijärven ja Vääräjokilaakson viljelymaisemaa tulee rakentamista. Alueen lähistöltä on tehty esihistoriallisia löytöjä. -
Elinkeinot <i>elinkeinoelämä</i> <i>toimiva kilpailukyky</i>	Elinkeinojen vahva rooli säilyy. Maatalouden laajentumisen tarpeisiin jää tilaa, mutta osa rakennettavista alueista voi rajoittaa viljelytoimintaa. Liike- ja teollisuustoiminnan määrä alueella säilyy ennallaan. +	Asumisen rooli alueella kasvaa. Elinkeinojen laajentumistila pienenee asuinalueiden ja tilakeskusten lähistöltä. Liike- ja teollisuustoiminnan määrä alueella kasvaa. Rakennettavat alueet voivat rajoittaa elinkeinoja. Tiepäällysteet tukevat maataloutta. (+) -	Asumisen rooli alueella kasvaa. Maatalouden laajentumistila pienenee. Rakennettavat alueet ja tiet rajoittavat elinkeinoja. Liike- ja teollisuustoiminnan määrä alueella voi kasvaa. -

4.6 Yhteenveto ja synteesisuunnitelman tavoitteet

Syntetisoidun suunnitelman lopulliset tavoitteet muodostuvat erityisesti kyselyn tulosten perusteella. Kunnan toiveet ovat tietysti kulkeneet suunnitelmavaihtoehtojen mukana jo alusta asti, mutta myös prosessin myötä selkiytyneet suunnittelunäkemykset tekevät osansa tavoitekenttään. Palautekyselyn vastausten perusteella suunnittelutavoitteiden painotus muuttui herkempään ja säilyttävämpään suuntaan.

Koska palautekyselyn vastauksissa ei ollut kaikkien suunnitteluratkaisujen osalta yhtä selkeän yksimielistä linjaa, ovat yksittäisetkin huomiot merkittäviä. Teollisuuden ei arvioitu soveltuvan alueelle, ja lisäksi sille esitetty rakennuspaikat koettiin maaperän kannalta huonoiksi. Osa vastaajista mainitsi, että esimerkiksi Kokkolantien läheisyyteen voisi soveltua pienimuotoinen teollisuus. Moni kuitenkin mainitsi, että se soveltuu paremmin varsinaiselle teollisuusalueelle. Koska Sievissä teollisuus on merkittävä elinkeino, ja sille löytyy kunnasta selkeä keskittymä, ei pienimittakaavaisellekaan teollisuudelle tai liikerakentamiselle ole Niemelänkankaalla välttämättä tarvetta tai sopivaa paikkaa.

Täydennysrakentamisen määrä koettiin viitesuunnitelmissa pääosin melko suurek-

si. Tarkoituksenmukainen ja välttä oma- kotitalorakentaminen soveltuu alueelle parhaiten, eikä tiheälle naapurustolle ole tarvetta. Senioriasuminen soveltuisi kunnan intresseihin, ja enemmistö kyselyn vastaajista suhtautui siihen pääosin avoimesti ja positiivisesti.

Viheralueet koettiin tärkeänä osana Niemelänkangasta. Osa vastaajista toivoi alueelle ylläpidettyjä virkistysalueita, kuten leikkipuistoa, ja piti suunnitelmavaihtoehdossa 3 esitettyä lenkkipolkua hyvänä ratkaisuna. Osa taas arvosti enemmän nykyistä luonnonmukaista viherympäristöä ja metsiä. Luonto on joka tapauksessa merkittävä osa Niemelänkangasta, ja sen säilyminen asukkaiden lähiympäristössä tulee taata. Kokkolantien alikulkua pidettiin joko tarpeettomana tai hyödyllisenä, eikä selkeää linjaa sen osalta ollut.

Kulttuuriympäristö koettiin joissain vastauksissa otetun suunnittelussa huomioon heikosti. Sijaintiin liittyy kulttuurihistoriaan ja kulttuurimaisemaan perustuvia tekijöitä, joiden vuoksi Niemelänkangas on alueena erityisen herkkä. Yksi niistä on lähietäisyydellä sijaitseva kirkko. On mahdollista, että alueelta, etenkin suunnittelualueen korttelista E voitaisiin tehdä kirkkoon tai kirkon tai seurakunnan toimintaan liittyviä arkeologisia löytöjä. Toinen tällainen seikka on Evijärven ja

Vääräjokilaakson maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema. Suunnittelualueen rajautuu tähän maisema-alueeseen, ja sen pohjoispuolen pellot ovat osa aluetta.¹⁸¹ Kiurunkangas sijaitsee linnuntietä noin 800 metrin päässä alueesta. Se on valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde (VARK).¹⁸² Esihistoriallisten löytöjen myötä alue on ajoitettu toimineen asuinpaikkana rautakaudella, varhaismetallikaudella sekä kivikauden neoliittisellä ajalla. Museoviraston mukaan alueen tarkemmassa tutkimisessa olisi paljon potentiaalia.¹⁸³ Ymmärrettävästi nämä tekijät rajoittavat alueen suunnittelua, ja ne tuleekin varsinaisessa kaavaprosessissa huomioida erityisen hyvin.

Kyselyyn tulleiden vastausten perusteella ilmi käy ikään kuin kahden maailman kohtaaminen ja yhteensovittaminen: ensimmäisenä elinkeinojen säilyminen ja mahdollisuudet, toisena kulttuurihistoria ja maisema sekä alueen historiallinen merkitys ja moninaisuus. Kovat ja pehmeät arvot tulevat esiin ja perustelevat molemmat itseään merkittävällä tavalla. Suunnittelussa täytyy huomioida kumpikin näkökanta. Koska syntetisoidun suunnitelman pohjalta tarkoituksena on tehdä asema-kaavaa mukaileva kaavakartta, liittyisivät

prosessiin olennaisena osana tarkemmat kulttuurihistorialliset inventoinnit, joita ei diplomityön puitteissa ole mahdollista suorittaa. Mikäli varsinaisia, toteutettavia suunnitelmia lähdetään tekemään, pitäisi taustoitusta siis suorittaa tarkemmin eri asiantuntijoiden toimesta.

Suunnitelmavaihtoehtojen tarkoituksena oli esittää alueesta kiinnostuneille jotain valmista nähtävää, jonka perusteella he voivat ilmaista mielipiteitään ja joista suunnittelu voisi tarkentua. Palautekyselyn aineistoon ei kuulunut suunnitelmavaihtoehtojen pohjalle tehty taustoitustyö, joten osa vastaajista koki, että suunnitteluun on lähdetty alueen taustoja selvittämättä. Varsinaisen suunnitelmatuotoksen kannalta olisikin ollut parempi ratkaisu järjestää kysely heti analyysivaiheen yhteydessä. Toisaalta valmiit suunnitelmavaihtoehdot varmasti kirvoittivat enemmän huomiota ja toivat ilmi asukkaiden ja maanomistajien mielipiteitä laajemmin, kuin pelkkä alustava kysely olisi tehnyt.

Syntetisoidun suunnitelman tavoitteena on huomioida edellä mainittuihin teemoihin annettu palaute mahdollisimman hyvin, hyödyntäen kuitenkin samalla suureksi osaksi niitä suunnitteluratkaisuja ja ai-

181 Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla, 20135, 121.
182 Rieska-leader. (25.4.2025)
183 Museovirasto, 2023.

hioita, joita suunnitelmavaihtoehtoissa on esitetty. Otan etenkin suunnitelman jatko-kehitykseen liittyvässä kappaleessa kantaa siihen, miten kulttuuriympäristöä ja elinkeinoja voitaisiin jatkosuunnittelussa huomioida paremmin, ja millaisista lähtökohdista suunnittelua kannattaisi jatkaa.

5.

SYNTETISOITU SUUNNITELMA

5. Syntetisoitu suunnitelma

5.1 Viitesuunnitelma ja suunnitteluratkaisut

Kortteli A: Alueelle rakennetaan uusi tie. Siinä hyödynnetään nykyistä, Kuuselan-tien kohdalla olevaa kapeahkoa liittymää. Kevyelle liikenteelle tehdään samaan kohtaan suojatie. Uusi tie johtaa vesilaitokselle, jolloin Vahtolantien liikenne rauhoittuu. Vahtolantien ja uuden tien välinen osuus osoitetaan vain pyöräilylle ja kävelyille, jolla estetään läpiajoa. Tie päättyy kääntöpaikkaan, joka sijoittuu vesilaitoksen nykyisen liittymän kohdalle. Tien varrelle ei järjestetä rakennuspaikkoja liike- tai toimitilarakentamiselle, sillä niitä löytyy Sievin teollisuusalueelta, ja koska maaperän rakennettavuus ei palvelisi hankkeita. Uudelle tieosuudelle istutetaan puita molemmin puolin, jotta se yhdessä länsipuolen puuston kanssa rajaisi Vääräjo-kilaakson viljelymaisemaa ja rytmittäisi maisemakokonaisuutta.

Kortteli B: Yksityisomisteisen, kapeahkon tien linjausta siirretään asemakaavassa niin, että se vastaa tämänhetkistä tilannetta, eikä kulje kiinteistörajojen ylitse. Tien nykyinen asema yleisenä jalankulun ja pyöräilyn väylänä säilyy, ja maatalouteen liittyvä ajo on siinä sallittua. Alueelle ei rakenneta leikkipuistoa, sillä Heittolan-

tien leikkipuisto sijaitsee kutakuinkin yhtä lähellä uutta rakentamista, ja sitä voidaan kunnostaa ja uudistaa. Leikkipuiston sijainti tässä korttelissa voisi lisäksi olla maatalousliikenteen kannalta haastava ja vaarallinen.

Kortteli C: Alueelle järjestetään kaksi rakennuspaikkaa omakotitaloille. Määrä valikoitui saadun palautteen, toivotun rakentamisen tiiviyn sekä tonttien kilpailukyvyn kautta. Rakennuspaikoille annetaan paljon rakennusoikeutta, mutta asemakaavalla määritellään niiden arkkitehtuuria siten, että rakennusten ulkoasut soveltuvat toisiinsa. Rakennusten paikat tonteilla määritetään niin, että ne muodostavat yhdessä autotallien ja takana olevan metsikön kanssa miellyttävät, hieman suljetummat pihapiirit. Talot sijoitetaan ylärinteeseen, jolloin tilavat takapihat laskevat järviuiviolle päin. Korttelin reunoille jätetään mahdollisimman paljon tilaa ja istutetaan puustoa, jotta asuminen ja maatalous mahtuisivat olemaan rinta rinnan.

Kortteli D: Koska ikääntyneiden määrä Sievissä on korkea, ja kaikki kunnan ikäihmisille suunnatut vuokra-asunnot varattu, kehittyi ajatus senioriasumisen taloyhtiöstä suunnitteluprosessin aikana. Suunnitelmissa esitetyistä vaihtoehdoista jatkojalostukseen valikoitui kahden pienemmän taloyhtiön malli, sillä sen

Merkintöjen selitteet

- A** korttelin tunnus viitesuunnitelmassa
- AO** erillispientalojen korttelialue
- AP** asuinpientalojen korttelialue
- VL** lähivirkistysalue (luonnonmukainen viheralue)
- VP** puisto (ylläpidetty viheralue)
- M** maa- ja metsätalousalue
- KA VATIE** asemakaavaan merkitty virallinen tie
- a** alikulku
- PP** jalankululle ja pyöräilylle varattu tie

Synteesisuunnitelman korttelit on merkitty samoin kirjaintunnuksin kuin suunnitelmavaihtoehdoissa.

- olemassaoleva rakennus
- uusi rakennus
- olemassaoleva tie
- uusi tie
- nykyinen puu, puusto
- istutettava puu, puusto

Näkymä Päivöläntieltä seniorikorttelin pihamaalle.

toteuttaminen olisi realistisempaa vaiheistuksen mahdollisuuden vuoksi. Kaksi pienempää pihapiiriä muodostavat yhteen suurempaan verraten myös miellyttävää pienimittakaavaista ympäristöä, joka sopii maaseudun rakentamisen typologiaan. Senioritaloissa voitaisiin hyödyntää muunneltavuuden periaatetta. Olisi järkevää, että talot voisivat tarvittaessa mukautua myös ns. tavallisen asumisen tarpeisiin, esimerkiksi jos tarve ikäihmisten asunnoille vähenee. Tällöin esimerkiksi toinen taloyhtiöistä voisi palvella tavanomaisempaa yhtiömuotoista pientaloasumista.

Kiinteistö on nykyään kunnan omistuksessa oleva niittyalue. Alueen pohjamaa on rakentamiseen hyvin soveltuvaa, hiekkaa sekä hietaa, ja siihen on jo aiemmin ollut suunnitteilla asumista. Voimassa olevassa asemakaavassa kortteliin kuuluu kaksi pientalon rakennuspaikkaa, jotka eivät ole toteutuneet. Kiinteistö sijaitsee miellyttävässä paikassa, lähellä kuntakeskusta, mutta kuitenkin rauhallisessa maalaismaisemassa luonnon helmassa. Kulku taloyhtiöihin toteutuu eri teiltä omista liittymistään molemmilta puolin korttelia, mikä rauhoittaa korttelin sisäistä liikennettä.

Sisäpihojen päällystetyt kulkuväylät mahdollistavat paitsi ajoneuvojen pysäköinnin asuntojen välittömään läheisyyteen tarvittaessa, myös asukkaiden ulkoilun esimerkiksi rollaattorilla tai pyörätuolilla. Taloyhtiöistä on myös jalankulkuyhteys toisiinsa, mikä mahdollistaa hieman pidemmätkin päiväkävelyt ja naapurivierailut. Länsipuolen pihapiiri johtaa lyhyelle puistomaiselle soratiereitille, joka on hyvän liikuntakyvyn omaaville vielä yksi ulkoilun mahdollisuus. Samalla se palvelee muita alueen asukkaita viihtyisänä ajanviettopaikkana, ja voi parhaimmillaan toimia kohtaamispaikkana. Suunnitelmasa säilytetään varaus alikululle, joka johtaa toiselle puolelle Kokkolantietä. Siellä sijaitsee Kakaravaaran asuinalue, josta löytyy esimerkiksi päiväkotia. Alikulku olisi hankkeen laaja, mutta se parantaisi jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä sekä lisäisi turvallisuutta.

Kortteli E: Aikaisemmassa asemakaavassa osoitetut, nykyisellään rakentamattomat erillispientalot kuuluvat suunnitelmaan sellaisenaan. Ne sijaitsevat miellyttävällä paikalla. Korttelin takana olevaan laajaan metsään tehdään luonnonmukainen ulkoilupolku, jonka varrelta löytyy esimerkiksi kuntoiluvälineitä sekä levähdyspaikkoja. Uudistuksista huolimatta alue säilyy viihtyisänä marjastus- ja virkistyspaikkana. Melko lähellä tätä korttelia sijaitseva Heit-

tolantien leikkipuisto kunnostetaan, eikä alueelle siksi ole tarpeen rakentaa uutta leikkikenttää.

Kortteli F: Alueelle on vuoden 1988 asemakaavassa varattu tila yhdelle omakotitalolle talousrakennuksineen. Kiinteistö on todella tilava, mutta sen rajat kulkevat lähellä naapurikiinteistön rakennuksia. Tämän vuoksi kiinteistöä pienennetään hieman sen kaikilta sivuilta Päivöläntien puolta lukuun ottamatta, jolloin saadaan sopivampi etäisyys naapurirakennuksiin. Rakennuspaikan kooksi jää silti 1800 m². Puustoinen kiinteistö muodostuu ikään kuin rinnakkaiseksi korttelin C metsänreunan uusille rakennuspaikoille. Rakennusten ohjeellista sijaintia vuoden 1988 kaavasta päivitetään naapuruston nykyiseen olemukseen sopivammaksi.

Kortteli G: Kortteliin ei järjestetä rakennuspaikkaa asuin- tai liikerakentamiselle. Rakennuspaikka ei olisi muihin suunnitelman kiinteistöihin nähden kilpailukykyinen sen koon ja sijainnin vuoksi, ja sen viihtyisyys voisi kärsiä sekä läheisistä teistä että liiketoiminnasta. Korttelin rakentamisessa olisi mahdollisesti riski alueen maalämpöputkistojen toiminnan häiriintymiselle. Näistä syistä se säilytetään nykyisessä käytössään luonnonhoitopeltona. Viitesuunnitelmassa on esitetty, että Päivöläntie päällystettäisiin. Se helpottaisi

Seniorikorttelin sisäpihaa.

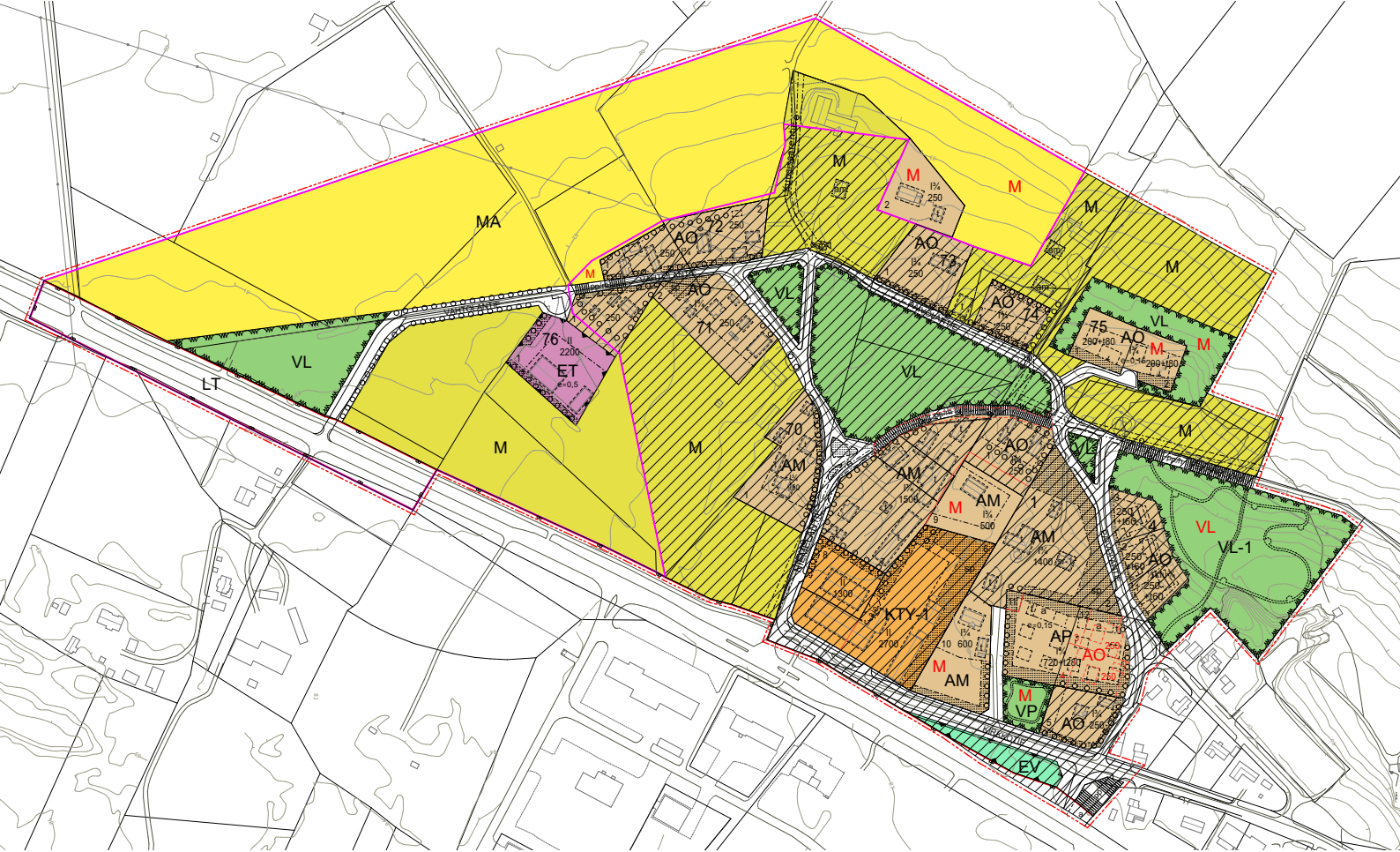
liikennöintiä uusille kiinteistöille rakentamisen aikana ja tietysti myöhemmin myös uusien asukkaiden näkökulmasta. Lisäksi se parantaisi maatalousliikenteen mahdollisuuksia alueella. Vaikka kulttuuriympäristön näkökulmasta hiekkateiden asfaltointi ei ole paras ratkaisu, on elinkeinon jatkuvuuden mahdollistaminen yksi asia, joka pitää kulttuurimaisemaa elossa. Joidenkin vastausten perusteella alueella on ongelmaa siitä, että siellä ajetaan ns. hupiajtoa, mikä tuo ympäristöön levottomuutta. Asfaltointi voisi lisätä riskiä tällaiseen, mutta samalla turhaa moottoriajoneuvoilla

liikkumista voitaisiin rajoittaa esimerkiksi hidastetöyssyin.

Synteesisuunnitelmassa on pyritty huomioidaan palautekyselyn tuloksia diplomi-työn tuotoksen kannalta järkevästi. Vaikka suunnittelematta jättäminenkin on suunnitteluratkaisu, on synteesisuunnitelmaan haluttu säilyttää mielenkiintoisia ja mielekkäitä rakennuspaikkoja. Suunnitteluotteessa näkyy palautekyselyn tuoma anti ja se on suunnitelmavaihtoehtoihin nähden hienovaraista, mutta asukasnäkökulmasta ajateltuna melko uudistavaa ja rohkeaa.

Näkymä suunnittelualueelle.

Kaavakartta, 1:5500.

5.2 Kaavakartta

Asemakaava on kaavahierarkian tarkoin alueiden käytön ohjaamisen väline. Se kytkeytyy yhdessä kunnan rakennusjärjestyksen kanssa suoraan rakentamislupaprosesseihin ja ohjaa siten yksityiskohtaistakin rakentamista.¹⁸⁴ Sievin kirkonkylällä voimassa oleva osayleiskaava on tullut voimaan 2002, ja sille on jo nykyisellään päivitystarpeita. Myös tämä kaava vaikuttaisi toteutuessaan OYK:n päivitystarpeeseen.

Kaavakartan vapaa- muotoisemmat merkinnät

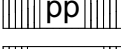
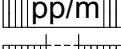
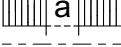
- M** poistuva käyttötarkoitus
- poistuva merkintä tai kiinteistöraja
- pääosin nykyisellään säilyvä kaava-alue
- uusi kaava-alue

Kaavakartta on tehty syntetisoidun suunnitelman perusteella, tiettyjä asioita tarkentaen. Sen merkinnät ja määräykset perustuvat siis koko suunnittelu-prosessin myötä kiteytyneisiin ratkaisuihin. Kaavakartta on koottu yhdistämällä alueen voimassa olevaan asemakaavaan ne suunnittelualan korttelit, jotka diplomityössä ovat kaavamutoksen alaisina. Joidenkin korttelien käyttötarkoituksia ja määräyksiä on kaavaan myös muutettu vastaamaan paremmin nykyistä tilannetta. Myös suojeltavat rakennukset ovat saaneet kaavamerkintöjä. Merkitävinä maankäytön ohjaamisen keinoina kaavakarttaa laaties-sa ovat olleet etenkin istutettavien alueiden ja säilytettävien tai istutettavien puurivien määrääminen. Myös

AO	Erillispientalojen korttelialue
AP	Asuinpientalojen korttelialue
AM	Maatilojen talouskeskusten korttelialue
KTY-1	Liike- ja toimistorakennusten sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialue
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue
M	Maa- ja metsätalousalue
MA	Maisemallisesti arvokas peltoalue
VL	Lähivirkistysalue
VL-1	Lähivirkistysalue, taajamametsä
VP	Puisto
EV	Suojaviheralue
LT	Yleisen tien alue
—	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva
—	Korttelin, korttelinosan tai alueen raja
---	Osa-alueen raja
---	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja
4	Korttelin numero
5	Ohjeellisen rakennuspaikan numero
NIEMELÄNTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi
180	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun
I(u) ^{3/4}	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi
1/2(k)	Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi

Kaavamerkintöjen selitteitä.

184 Tieteen termipankki. ”Asemakaava”. (14.4.2025).

e=0,2	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan
180+t80	Lukusarjan ensimmäinen osa osoittaa asuinrakennus sallittavan kerrosalan ja jälkimmäinen osa tämän lisäksi sallittavien erillisten autosuoja-, varasto-, huolto- ja yhteistilarakennusten kerrosalan
	Rakennusala
	Ohjeellinen rakennusala
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni
	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen
	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa auton säilytyspaikan
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa maatilan talouskeskuksen
	Maakunnallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa, ja jonka ominaispiirteet tulee muutos- ja korjaustöissä säilyttää
	Istutettava alueen osa
	Istutettava tai säilytettävä puurivi
	Istutettava alueen osa, jolla tulee säilyttää tai istuttaa puurivi tai pensaita
	Alueen osa, jolla oleva puusto tulee säilyttää siten että vain maisemanhoidolliset toimenpiteet sallitaan
	Katu
	Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa
	Jalankululle ja pyöräilylle varattu tie
	Jalankululle ja pyöräilylle varattu tie, jolla maatalousajo on sallittua
	Liikennealueen alittava kevyen liikenteen väylä
	Johtoa varten varattu alueen osa

Kaavamerkintöjen selitteitä.

rakennusten sijoittele rakennuspaikoille on suuri maisemaa ja ympäristön rytmitystä määräävä tekijä. Korttelien rakennusalat ovat kuitenkin ohjeellisia, sillä tietyt rakentamiseen liittyvät vapaudet lisäävät etenkin maaseudulla rakennuspaikkojen houkuttelevuutta. Kiinteistöjä on silti rajattu rakennusaloilla niin, etteivät uudisrakennukset sijoittuisi liian lähelle teitä tai naapurikiinteistöjä. Kerrosalat ja kerroskorkeudet on määrätty paitsi nykyisen, alueita ympäröivän rakentamisen perusteella, myös läheisen luonnon ja maisemapiirteiden pohjalta.

Koska kyseessä ei ole virallinen asemakaava, vaan diplomityöhön kytkeytyvä kaavakartta, on sen esitystavoissa otettu tietynlaisia vapauksia. Samaan kaavakarttaan on merkitty

uudet ja nykyiset kaavamerkinnät. Poistuvat merkinnät on merkitty karttaan punaisella. Kokonaan uusi asemakaava-alue on rajattu vaaleanpunaisella. Sellaiset korttelit, joihin ei ole tehty merkittäviä muutoksia ja joiden käyttötarkoitukset ovat säilyneet ennallaan, on peitetty viivarasterilla.

5.2.2 Merkintöjen selitykset ja määräykset

Kaavamerkintöihin ja -määräyksiin on koottu nykyisistä kaavoista voimaan jäävät merkinnät. Niihin myös on lisätty suunnittelun myötä aiheellisiksi tulleet uudet merkinnät ja määräykset. Etenkin uusien, asumiseen osoitettujen korttelien rakentamista on ohjattu kaavamääräyksiin.

5.3 Rakentamistapaohjeita

Kaavakartan liitännäisiin kaavamääräyksiin (seuraavalla sivulla) on koottu ytimekkäästi ohjeita siihen, millaista rakentamistapaa niiden suhteen tulisi noudattaa. Tässä kappaleessa avataan ja perustellaan näitä määräyksiä hieman.

Senioriasumisen korttelin rakentamista ei ole haluttu rajoittaa kaavamerkinnöillä liikaa. Muu suunnitteluaineisto voi jatkokehityksessä perustella kaavan ohjeellisia pientalojen paikkoja. Samalla annetaan vapauksia erilaiseen korttelijärjestelyyn.

Tämä voi tulla aiheelliseksi, mikäli talot haluttaisiin tarkemman suunnittelun myötä rakentaa esimerkiksi paritalomuotoisiksi. Autopaikat ja talousrakennukset on kuitenkin määrätty sijoitettavaksi korttelin pohjoispuolelle, korkean puuston tuntuun kaupunkikuvallisuuden ja näkymien vuoksi. Istutettavilla alueilla ja puuriveillä on haluttu varmistaa riittävä etäisyys ja näkösuoja naapurikiinteistöihin nähden. Asuntojen ulkoväritys on määrätty siten, että ne soveltuisivat Niemelänkankaan muuhun rakennuskantaan, eivätkä pistäisi huonolla tavalla silmään maaseuturakentamisen joukosta. Alueella on nykyisellään monenlaisia ja eri värisiä rakennuksia, mutta kaikkia yhdistää ainakin jonkinlainen perinteikkyyys arkkitehtuurissa ja mittasuhteissa, sekä harjakatto. Kattoväreinä alueella on enimmäkseen tummaa ja punaista, joten myös pientalojen kattojen väritys on rajoitettu näihin sävyihin.

Uuden AO-korttelin rakentamisen ohjaamisessa on haluttu painottaa osittain samoja asioita kuin uudessa AP-korttelissäkin: perinteikkyyys, ympäristöön sulautuvuus, maisemat ja näkymät. Siinä erityispiirteeksi muodostuu kuitenkin sijainti pienen metsikön keskellä ja lähellä viljelyalueita. Talot on haluttu sijoittaa kiinni uuden tien puolen istutettavaan osaan, sillä se on mukavasti ylärinteessä. Rakennuspaikkojen istutettavien osien

Yleismääräykset koskien KTY-1 korttelialuetta

Rakentamattomiksi jäävillä rakennuspaikan osilla, joita ei käytetä liikenne-, pysäköinti- tai varastoalueena, on istutettava vähintään 1 puu rakennuspaikan 150 m² kohti.

Ulkovarastojen näkösuojaksi on rakennettava vähintään 170 cm korkea peittävä aita.

Yleismääräykset koskien korttelin 4 AO-korttelialuetta

Alueelle rakennettaessa on otettava huomioon Sievin kirkon läheisyys; Sievin kirkon ympäristö on kulttuurihistoriallisesti arvokasta Sievin keskustan vanhinta osaa ja kirkko ympäristöineen on valtakunnallisesti arvokas alue.

Asuinrakennuksiin tulee tehdä harjakatto.

Asuin- ja talousrakennusten julkisivuverhouksena tulee olla peittomaalattu lauta.

Autosuojien ja varastojen lattiakorkeudet tulee sovittaa mahdollisimman lähelle olevan maanpinnan alinta tasoa sijoittamalla ne esimerkiksi rinteeseen työntyviksi.

Yleismääräykset koskien kaava-alueen itäosan VL-1-aluetta

Alueelle voidaan tehdä ulkoilupolku, jonka varrella on kuntoiluvälineitä ja levähdyspaikkoja. Ulkoilupolun suunnittelussa on otettava huomioon Sievin kirkon läheisyys; Sievin kirkon ympäristö on kulttuurihistoriallisesti arvokasta Sievin keskustan vanhinta osaa ja kirkko ympäristöineen on valtakunnallisesti arvokas alue. Ulkoilupolun ja oheisvarusteiden pystyttäminen ei saa vaikuttaa negatiivisesti metsän nykyiseen virkistyskäyttöön.

Yleismääräykset koskien korttelin 75 AO-korttelialuetta

Asuinrakennukset tulee toteuttaa lautaverhoiltuina.

Asuin- ja talousrakennusten ulkoväriytyksen tulee olla perinteitä kunnioittava. Ulkoväritys voi peittomaalattuna olla maanläheinen tumma tai vaalea sävy, jokin perinneväri tai punamulta. Mikäli rakennuksen ulkopinta kuultokäsitellään peittomaalauksen sijasta, tulee värin olla ruskea, punaruskea tai tai muu maanläheinen sävy. Rakennuspaikan rakennuksissa tulee olla vain yksi pääväri, jonka lisäksi muita värejä voidaan käyttää yksityiskohdissa, esim. räystäissä ja piililaudoissa. Värikenttiä ei saa julkisivuissa olla. Kaikkien rakennuspaikan rakennusten tulee olla väriykseltään ja arkkitehtuuriltaan toisiinsa soveltuvia.

Asuin- ja talousrakennuksiin tulee tehdä harjakatto. Katon kattokulman tulee olla 20-30 astetta. Katon värin tulee soveltua rakennuksen ulkoväriytykseen. Väri voi olla musta, harmaa, tiilenpunainen, tummanpunainen tai ruskea.

Istutettavalle alueelle tulee sijoittaa sekä puita että pensaita.

Yleismääräykset koskien korttelin 1 AP-korttelialuetta

Asuinrakennuksiin tulee tehdä symmetrinen harjakatto. Katon kattokulman tulee olla 25-35 astetta. Kattomateriaali voi olla huopa tai pelti. Kaikkien AP-alueen rakennusten kattojen tulee olla samaa väriä sekä materiaalia. Katto voi olla musta, tummanharmaa, tummanpunainen tai tiilenpunainen.

Asuin- ja talousrakennukset tulee toteuttaa lautaverhoiltuina.

Asuin- ja talousrakennusten värimaailman tulee olla rauhallinen. Ulkoväritys tulee toteuttaa peittomaalauksena. Korttelin asuinrakennukset voivat olla pääväriltään poikkeavia, mutta eri päävärejä saa olla korkeintaan kolme. Mikäli päävärien lisäksi käytetään muissa yksityiskohdissa, kuten rimoituksissa tai räystäissä muita värejä, tulee niiden olla kaikissa rakennuksissa sama. Ulkoväritys voi olla vaalea värisävy, tumma maanläheinen sävy, punamulta, tummanpunainen tai jokin perinneväri.

Istutettavalle alueelle tulee sijoittaa sekä lehti- että havupuita. Piha-alueista tulee tehdä viihtyisät ja esteettömät. Pihalle tulee sijoittaa levähdyspaikkoja sekä ulkona tapahtuvaan ajanviettoon soveltuvia välineitä.

Yleismääräykset koskien korttelia 76

Rakennuksiin tulee tehdä harjakatto. Katon väriytyksen tulee olla musta tai tummanharmaa.

Korttelikohtaisia kaavamääräyksiä.

sekä sitä ympäröivän viheralueen tarkoituksena on mahdollistaa maataloustoiminnan jatkuminen niiden välittömässä läheisyydessä, ja samalla suojata uusia taloja maatalouden haittapuolilta. Päivöläntien päällystämisellä on vaikutuksia ympäristön luonteeseen, joten se tulisi suorittaa niin, ettei tiestä tehdä kohtuuttoman leveää tai esimerkiksi liikaa puita jouduta kaatamaan. Liikenneturvallisuuden edistäminen on kuitenkin mahdollisten uusien asukkaiden ja kasvavien liikennemäärien vuoksi tarpeen. Tarkkaan tiesuunnitteluun tai esimerkiksi mahdollisten hidasteiden sijaintiin ei tässä diplomityössä kuitenkaan oteta kantaa.

5.4 Synteesisuunnitelman mitoitustaulukko ja vaikutusten arviointi

Rakennusten ja infrastruktuurin mitoitus

Kortteli	Rakennusten kerrosala Rakennuspaikan ala	Suurin sallittu kerroskorkeus	Tiet	Muut
A	-	-	<u>Uusi tie:</u> 260 m	-
B	-	-	Tien linjan siirto	-
C	<u>Uudet AO-kiinteistöt 2 kpl:</u> 200 kem² asuinrak. + 80 kem² talousrak. Rakennuspaikat n. 1700-1850 m²	<u>Uudet AO-kiinteistöt 2 kpl:</u> 1¼ asuinrak. + 1½ talous- rak.	<u>Uusi tie:</u> 68 m Päivöläntien päällystys	-
D	<u>Uudet AP-kiinteistöt 4 + 5 kpl:</u> 80 kem² asuinrak. + yht. 280 kem² talousrak. Rakennuspaikat länsipuoli yht. 3500 m², itäpuoli yht. 3400 m² <u>Kaavasta poistuvat AO-kiinteis- töt 2kpl:</u> 250 kem²/kiint. Rakennuspaikat 1900 m² ja 1500 m²	<u>Uudet AP-kiinteistöt 9 kpl:</u> 1½ asuinrak. + 1 talousrak. <u>Kaavasta poistuvat AO-kiin- teistöt 2 kpl:</u> 1¼ asuin- ja talousrak.	Päivöläntien päällystys	<u>VP-alueen uuden reitin pituus:</u> 110 m
E	<u>Kaavassa säilyvät AO-kiinteis- töt 3kpl:</u> 250 kem² asuinrak. + 60 kem² talousrak. Rakennuspaikat 1250-1350 m²	<u>Kaavassa säilyvät AO-kiin- teistöt 3 kpl:</u> 1¼	Päivöläntien päällystys	<u>Uuden ulkoilu- reitin pituus:</u> 552 m² Heittolantien leikkipuiston kunnostus
F	<u>Kaavassa säilyvä AO-kiinteistö:</u> 250 kem² Rakennuspaikan koko piene- nee 3000 m³ > 1800 m²	<u>Kaavassa säilyvä AO-kiin- teistö:</u> 1¼	Päivöläntien päällystys	-
G	-	-	-	-

VAIKUTUS	SYNTEESISUUNNITELMA
Asuinympäristö <i>asuminen elinolot elinympäristö palvelut</i>	Asuminen alueella tiivistyy. Alue vilkastuu ja asukasmäärä kasvaa prosentuaalisesti melko paljon. Asukaskunnan ikärakenne voi muuttua. Liikenne alueella lisääntyy. Alueen luonne säilyy pitkälti entisen kaltaisena, mutta maaseutumaisuus voi vähen-tyä asumisen tiheyden kasvaessa. Ympäristön toiminnot ja reitit paranevat, lisään-tyvät ja eheytyvät jonkin verran asumisen näkökulmasta. Palvelurakenne säilyy ennallaan. Ikääntyneiden kannalta asuinympäristö paranee. Melua ja liikennöintiä aiheutuu rakentamisen aikana.
Eloton luonto <i>maa- ja kallioperä vesi, ilma ilmasto</i>	Uudet tiet vaativat pohjatöitä ja massanvaihtoja, etenkin vesilaitokselle johtava tie. Rakentaminen vaikuttaa ilmanlaatuun väliaikaisesti etenkin rakennuspaikkojen läheisyydessä. Hulevesien ohjaaminen ja rakennuspaikkojen maatyöt vaikuttavat maastoon ja maaperään. Alikulku vaatii laajemman rakennusprojektin. Uudisraken-tamisen ilmastovaikutukset ovat negatiivisia.
Elollinen luonto <i>kasvilajit eläinlajit luonnon monimuo- toisuus luonnonvarat</i>	Jonkin verran puita kaadetaan, ja metsäalueita on rakentamisen alaisina. Viheryste-ryksiä pyritään parantamaan rakentamisen liepeillä. Niitty- ja peltoalueita otetaan ra-kentamisen käyttöön melko paljon. Eläinten elintila vähenee jonkin verran. Luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksia pyritään parantamaan. Evijärvi on lintujen muutto-reittialuetta. Luontoa joudutaan muokkaamaan rakentamisen vuoksi.
Yhdyskunta- rakenne <i>aluerakenne yhdyskuntarakenne yhdyskuntatalous energiatalous liikenne</i>	Pari uutta ajotietä rakennetaan. Niistä pisimpänä vesilaitokselle johtava tie, joka parantaa kulkua sinne, rauhoittaen samalla asuinalueen liikennettä ainakin Vahto-lantiellä. Infrastruktuurin määrä alueella kasvaa. Jalankulku ja pyöräilyliikenne sekä turvallisuus paranevat jonkin verran. Kiinteistöjä pilkkotaan jonkin verran. Teknisen huollon tarve alueella kasvaa, siten myös siihen liittyvät kustannukset. Oleviin kaa-vatasoihin tulee jonkin verran ylityksiä.
Maisema ja ra- kennettu ympä- ristö <i>kaupunkikuva maisema kulttuuriperintö rakennettu ympäristö</i>	Alueen ominaispiirteet muuttuvat. Rakennettu ympäristö tiivistyy. Maiseman ryt-mitys vahvistuu. Maiseman perusrakenteen kannalta pyritään vain parhaat paikat ottamaan asuinrakentamisen käyttöön. Kulttuurimaisema muuttuu jonkin verran. Melko lähelle arvokohteita ja historialliselle talopaikalle tulee rakentamista. Melko lähelle kirkkoa ja Evijärven ja Vääräjokilaakson maakunnallisesti arvokasta viljely-maisemaa tulee rakentamista. Alueen lähistöltä, Kiurunkankaalta on tehty esihisto-riallisia löytöjä ja se on valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde.
Elinkeinot <i>elinkeinoelämä toimiva kilpailukyky</i>	Asumisen rooli alueella kasvaa. Elinkeinojen laajentumistila pienenee asuinalueiden ja tilakeskusten lähistöltä. Liike- ja teollisuustoiminnan määrä alueella säilyy. Raken-nettavat alueet voivat rajoittaa elinkeinoja. Tiepäällysteet tukevat maataloutta.

5.5 Suunnitelman jatkokehitys

Suunnitelman jatkokehitysmahdollisuuksien pohtiminen on osa diplomityötä, sillä sitä on tarkoitus hyödyntää varsinaisessa Niemelänkankaan asemakaavaprosessissa. Voisi sanoa, että viimeistään tämän diplomityön myötä alueen herkkyyks ja siihen kytkeytyvät teemat ovat tunnistettavissa.

Asemakaavoitus on monen eri asiantuntijuusalan yhteistyötä. Niemelänkankaankin kaavaprosessissa tulisi hyödyntää niin infrastruktuurin suunnittelun ammattilaisia, kuin esimerkiksi maiseman ja luonnon erityispiirteisiin perehtyneitä osajia. Lisäksi lähellä sijaitseva Sievin kirkko sekä Kiurunkankaan arkeologisesti merkittävä kohde vaativat arkeologian ja kulttuurihistorian erityistuntemusta. Aluetta olisi syytä inventoida tarkasti. Päivytysinventointia olisi syytä suorittaa myös rakennetun kulttuuriympäristön yksittäisiin kohteisiin, ja määritellä niille tarkemmat suojelumääräykset ja ylläpito-ohjeet. Korttelin C vanhan talopaikan ympäristö tulisi tutkia siten, että varmistetaan, ettei mahdollisessa rakentamisessa menetetä kulttuuriperintöä tai merkittäviä esinelöytöjä. Myös alueen kasvi- ja eläinlajiston tilaa voitaisiin kartoittaa. Perusteellisten inventointien jälkeenkin maisemaa tulisi muokata harkiten ja hienovaraisella tavalla.

Elinkeinoiniin liittyen etenkin maatalouden asettamat haasteet tulisi tutkia tarkasti. Maatalouden tarkat yhteystarpeet ja reitit tulisi jatkosuunnittelussa selvittää ja tehdä suunnitteluratkaisuja niiden pohjalta. Tämän myötä mahdolliset päällystettävät tiet ja risteysalueet tulisi mitoittaa tietyille ajoneuvoille tarvittavan levyisiksi. Näkemät tulee selvittää ja mitoittaa, ja suorittaa niiden kautta ainoastaan perusteltuja puiden kaatoja turvallisuuden parantamiseksi. Uuden asuttamisen mitoittaminen ja sijoittaminen tulisi tehdä niin, ettei maataloudelle aseteta kohtuuttomia rajoituksia.

Jatkosuunnittelussa aiheellista lienee myös suorittaa alueella tarkempia maaperätutkimuksia esimerkiksi vesilaitokselle johtavan tien suunnittelua varten. Tässä yhteydessä voitaisiin tehdä radonmittauksia ja kartoittaa mahdollisia happamia sulfaattimaita.

Kahden osittain limittäisen teeman; historiallisestikin merkittävän kulttuuriympäristön sekä modernin maatalouselinkeinon ja muiden toimijoiden intressien yhteensovittaminen tulee olemaan yksi jatkosuunnittelun kulmakivistä. Näiden kahden näkökannan välille sijoittuu asuminen, johon voi toisaalta ammentaa paljon molemmista teemoista.

6.

POHDINTA

6. Pohdinta

Haluan pohdintaosiossa ottaa aidosti ja rohkeasti kantaa diplomityön aikana tekemiini ratkaisuihin, ja käydä läpi prosessia sekä sen aikana esiin nousseita asioita. Vaikka voisikin olla diplomityön tekijän kannalta edullista kaunistella tiettyjä asioita tai jättää jotain mainitsematta, haluan olla läpinäkyvä ja rehellinen siitä, millaisia havaintoja ja ajatuksia koko prosessi minussa herätti.

6.1 Vuorovaikutus osana suunnitteluprosessia

Suunnitteluprosessin vuorovaikutusosuuksena toimi kaikille avoin kysely, jonka yhteydessä nähtävillä olivat viitesuunnitelmavaihtoehdot ja tarkemmat tiedot teksti- ja taulukkomuodossa. Oli mielenkiintoista saada palautetta luonnoksista vastaajilta, joilla on maaseutuelinkeinoihin ja suunnittelualueeseen liittyvää perehtyneisyyttä. Halusin kehittää suunnitelmaa palauteaineiston perusteella ja uusien näkökulmien kautta.

Joistain kyselyn vastauksista kävi ilmi, että vastaajat eivät olleet tyytyväisiä siihen, miten suunnitteluprosessi on edennyt ja miten heitä on asiasta tiedotettu. Suunnittelun alkuvaiheessa olin yhteydessä muutamisiin maanomistajiin lähinnä alueesta

tehtävien analyysien viimeistelemiseksi, ja esitin heille kysymyksiä esimerkiksi alueen viljelykasveista. Asia on ilmeisesti herättänyt keskustelua alueen asukkaiden ja kiinteistönomistajien kesken, ja osalle heistä on jäänyt kuva, että osallisia on kuultu epätasa-arvoisesti, vaikka tarkoituksena oli tässä vaiheessa kerätä paikallisilta osallisilta tietoa diplomityön analyysivaiheen tueksi.

Palautekyselyn olisi voinut ajoittaa aikaisempaan vaiheeseen diplomityöprosessia, jolloin siitä olisi saanut lisää antia myös viitesuunnitelmavaihtoehtoihin. Nyt työsti eri suunnitelmavaihtoehtoja pääosin kunnan kanssa keskustellen.

Palautekyselyilmoituksen kanssa samassa paikallislehden numerossa olevassa jutussa mainittiin, että kyseessä ei ole virallinen kaavakuuleminen, vaan diplomityönä tehtävä suunnitelma, jonka tarkoituksena on pohjustaa tulevaa asemakaavatyötä. Tätä asiaa olisi voinut lehtijutussa korostaa vielä selvemmin. Tiedostan kuitenkin myös sen, että kiinteistönomistajilla ja elinkeinonharjoittajilla on tiukkoja mielipiteitä omaan elinpiiriinsä liittyvistä suunnitelmista, vaikka ne eivät virallisia tai lakiin nojaavia olisikaan.

Hyvä puoli tällaisessa järjestelyssä oli kuitenkin se, että suunnittelijan omat näke-

mykset pääsivät vahvemmin esiin, mikä lienee diplomityön ja henkilökohtaisen oppimisprosessin kannalta oleellista.

Olen tyytyväinen siihen, että otin vuorovaikutuksen osaksi diplomityötä. Sain sellaista näkemystä suunnittelutyöhön ja maankäytön suunnitteluun aihepiirinä, jota en muutoin olisi saanut. Uskon, että vuorovaikutus tuo myös lisäarvoa diplomitöille ja parantaa sen hyödynnettävyyttä alueen jatkosuunnittelussa.

6.2 Itsereflektio

Seuraavaksi tarkastelen itseäni diplomitöiden tekijänä ja omaa oppimistani prosessin aikana. En tässä osiossa keskity suunnittelun vuorovaikutusosuuteen, sillä sitä on käsitelty kattavasti edellisessä kapaleessa. Sen sijaan haluan pohtia, miten yleisesti suoriuduin minulle asetetuista ja itse asettamistani tavoitteista sekä suunnitteluprosessista.

Koen, että otin saamani suunnittelutehtävän vastaan innolla ja ennakkoluulottomasti, ja paneuduin siihen omistautuneesti. Diplomityön aikana kehitin laajasti omaa osaamistani maankäytön suunnitteluun liittyen. Lisäksi opin paljon siitä, miten erilaiset kaavoitukseen liittyvät prosessit etenevät ja kuinka eri toimielimet menettelevät maankäytön suunnittelun

yhteydessä ja vaikuttavat siihen.

Olen tyytyväinen suunnittelualueesta ja Sievistä tekemiini selvityksiin ja analyysihin. Uskon, että etenkin näiltä osin kunta hyötyy tekemästani työstä.

Suunnittelualue osoittautui prosessin edetessä herkemmäksi kuin alun perin odotin. Tämä antoi kuitenkin uudenlaisia näkökulmia aluetta kohtaan. Rakentamisen määrä supistui paljonkin siitä, mitä se suunnitelmia luonnostellessa oli.

Etenkin kun diplomityötä ajatellaan kokonaisuutena, eikä pelkästään suunnitelmatuotoksena, tulevat sen teemoina olleet maisema ja maaseudun erityispiirteet mielestäni hyvin esille. Työ kartoittaa hyvin ne haasteet, joita alueen nykyinen maankäyttö kaavasunnittelulle asettaa. Diplomitöissä toteutettu vuorovaikutus selkiyttää myös Niemelänkankaan varsinaisen asemakaavaprosessin lähtökohtia.

Koen, että itse suunnittelutehtävässä pysyin vastaamaan asettamiini tavoitteisiin melko hyvin. Tekemäni maankäyttösuunnitelma on suhteellisen realistinen, mutta samalla uudistava ja rohkea. Suunnitelman pohjalta kokoamani kaavakartta on kunnan hyödynnettävissä ja jatkokehitettävissä. Tekstiosuus avaa suunnittelun tarkoituksiperiä, ja kaavamerkinnot sekä rakentamistapaohjeet monipuolistavat ja

tarkentavat itse suunnitelmaa. Suunnitteluaineisto auttaa alueen kehittämisessä ja ideoinnissa tulevaisuudessa.

Diplomityö kasvatti minua arkkitehtinä ja nosti roimasti edellytyksiäni toimia työelämässä, etenkin yhdyskuntasuunnitteluun liittyvissä työtehtävissä.

6.3 Lopuksi

Kiitos Sievin kunnalle ja Sami Puputille mahdollisuudesta tehdä maankäytön suunnitteluun liittyvä diplomityö toimeksiantona ja kehittää samalla omaa osaamistani.

Kiitos Helka-Liisa Hentilälle asiantuntevasta ja kannustavasta ohjauksesta diplomityöprosessin aikana.

Kiitos opiskelukavereille, Sakulle, Nivalan porukalle sekä perheelleni tuesta ja läsnäolosta opintojeni aikana.

7. Lähdeluettelo

1. Aarrevaara, Eeva, 2015. *Suomalainen maaseututaajama 2010-luvulla – tutkimushankkeen loppuraportti*. Lahti. Lahden ammattikorkeakoulu. Saatavilla <https://arkisto.mal-verkosto.fi/filebank/1091-lamk-suomalainen_maaseututaajama_julkaisu_2015.pdf>
2. Aho, Seppo; Ilola, Heli. 2004. *Maaseudun elinvoimaisuus - nykyisyydestä aineksia tulevaisuuteen*. Rovaniemi. Lapin yliopiston kauppatieteiden ja matkailun tiedekunta.
3. Alueidenkäyttölaki (5.5.2017/254) 1 luku, 9 §.
4. FCG. 2023. ”Rannikkoseudun happamat sulfaattimaat vaativat erityishuomiota rakentamisessa”. <<https://www.fcg.fi/nakemyksia/rannikkoseudun-happamat-sulfaattimaat-vaativat-erityishuomiota-rakentamisessa/>>
5. Geologian tutkimuskeskus GTK. Happamat sulfaattimaat. <<https://gtkdata.gtk.fi/hasu/>>
6. Geologian tutkimuskeskus GTK. Maankamara. <<https://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>>
7. Geologian tutkimuskeskus GTK. Maaperän rakennettavuusmalli. 2009. <http://projects.gtk.fi/export/sites/projects/TAATA/kartoitus/liitteet/Taata_Rakennettavuus.pdf>
8. Google Maps.
9. Holsti Forest. <<https://www.holstiforest.fi/>>
10. Holsti, Mikael. Haastattelu 28.2.2025.
11. Huurre, Matti; Virrankoski, Pentti; Vilkuna, Kustaa. 1988. *Suur-Kalajoen historia I*. Kokkola. Suur-Kalajoen historiatoimikunta.
12. ”Ikäihmisten asuminen palvelukodeissa.” Sievi. Pohde. <<https://pohde.fi/palvelut/ikaihminen-asuminen-palvelukodissa/?area=sievi>>
13. ”Joukkoliikenne”. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/joukkoliikenne>>
14. Julin, Mirette Modarres. 2021. Oulun yliopisto. Sievi, Kiurunkangas, Moniperiodisen asuinpaikan kaivaus 17.8.-28.8.2020. Saatavilla <https://sievi.topoteekki.fi/#ipp=50&p=1&searchterm=kiurunkangas&t=1%2C2%2C3%2C4%2C5%2C6%2C7&sf=chk_docname%2Cchk_main-keywords%2Cchk_subkeywords&vp=false>
15. Jurmu, Liisa. 2021. *Millaisella asiantuntijuudella tulevaisuuden kunta rakennetaan?* Tampere. Tampereen yliopisto. Saatavilla <<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/130812/978-952-03-1916-8.pdf?sequence=2&isAllowed=y>>
16. ”Jätehuolto ja kierrätys”. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/jatehuolto-ja-kierrätys>>
17. ”Jäätikköjokimuodostumat”. Tietoaineistot. Maaperäkartan käyttöopas. Geologian tutkimuskeskus GTK. <<http://weppi.gtk.fi/aineistot/mp-opas/jaatikkojoki.htm>>
18. ”Kaavoitus”. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/kaavoitus>>
19. ”Kartta Sievin MTB”. Sievin kunta, 2023. Maastopyöräilyreitit. <https://www.sievi.fi/sites/default/files/tiedostot/Liitetiedostot/MTB_Sievi_A3_18062023.pdf>
20. ”Kasvuvyöhykkeet”. Ilmatieteen laitos. <<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/kasvuvyohykkeet>>
21. ”Kaupunki-maaseutuluokitus 2018”. Suomen ympäristökeskus. Saatavilla <<https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaupunkiseudut-ja-kaupungistuminen/kaupunki-maaseutuluokitus>>
22. Kenttäkäynnit 7.10.2024 ja 7.11.2024.
23. Kittamaa, Sanna; Tolvanen, Anne. 2012. *Turvetuotantoalueiden jälkikäyttö Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa - esimerkkialueena Kuivaniemi*. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto. Saatavilla <<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2021/09/Turvetuotantoalueiden-jalikaytto.pdf>>
24. ”Kiurunkangas on merkittävä arkeologinen kohde”. Rieska-Leader. <<https://rieskaleader.fi/ajankohtaista/kiurunkangas-on-merkittava-arkeologinen-kohde-rautakautista-alueita-koskevat-tutkimustiedot-on-siirretty-topoteekkiin/>>
25. ”Korpela-konserni”. Korpelan Voima. <<https://www.korpelanvoima.fi/Korpela-konserni>>
26. ”Kuntien avainluvut.” Sievi. Vuodet 2023, 2020, 2015, 2010, 2005, 2000, 1995, 1990, 1987. Tilastokeskus. <https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_uusin/kuntien_avainluvut_aikasarja.px/>
27. ”Kuntien avainluvut”. Sievi - Suomi. Tilastokeskus. <<https://stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2023&active1=SSS&active2=KU746>>
28. Laitila, Mikko. 2023. ”Metsureita maailmalta – suomalaismetsiin tekijöitä Marokosta ja Nepalista”. Metsälehti 10/2023. Saatavilla <<https://www.metsalehti.fi/artikkelit/metsureita-maailmalta/#576e685e>>
29. ”Lipas – liikuntapaikat”. Sievi. <<https://www.lipas.fi/liikuntapaikat>>
30. ”Loimua ostaa Sievin kaukolämpötoiminnan”. Korpelan Voima. <<https://www.korpelanvoima.fi/ajankohtaista/uutiset/loimua-ostaa-sievin-kaukolampotoiminnan>>
31. Loimua Oy. 19.2.2025. Asiakaspalvelu.

32. ”Lähiliikuntapaikat, leikkikentät, skeittaus.” Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/lahiliikuntapaikat-leikkikentat-skeittaus>>
33. Maanmittauslaitos. 2024. Paikkatietoikkuna Sievi. Historialliset ilmakuvat. <<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>>
34. Maanmittauslaitos. 2024. Paikkatietoikkuna Sievi. Puuston ikä 2021. <<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>>
35. Maanomistajien haastattelut 7.2.2025.
36. ”Maatalous”. Leivän lähteet. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/sites/default/files/tiedostot/Liitetiedostot/pdf-4.-Maatalous.pdf>>
37. Museovirasto. 2023. Kulttuuriympäristön palveluikkuna. VARK-alueet. Kohde 101148. <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/VARKL/asp/v_kohde_det.aspx?-KOHDE_ID=1000034214>
38. ”Myytävät asunnot Sievi.” Etuovi.fi.
39. ”Myytävät asunnot Sievi.” Oikotie.fi.
40. ”Myytävät tontit Sievi.” Etuovi.fi.
41. ”Omaksi kunnaksi.” Seurakunta ja kunta. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/sites/default/files/tiedostot/Liitetiedostot/pdf-11-Omaksi-kunnaksi.pdf>>
42. ”Osuuskunnan toiminta.” Sievin vesiosuuskunta. <<https://svok.fi/>>
43. Panu, Jorma. 1994. Maisemakaava taajaman maankäytön suunnittelun perustana. Licensiaatintyö. Oulu. Oulun yliopiston Arkkitehtuurin osasto.
44. Panu, Jorma. 1998. Maisemarakenteen ja taajamarakenteen yhteensovittaminen. Helsinki. Ympäristöministeriö.
45. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2015. *Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2013–2015*. Saatavilla <<https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/4037.pdf>>
46. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2015. *Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 Sievi*. Saatavilla <<https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/3533.pdf>>
47. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2016. *Arki arvokkaalla maisema-alueella – Maakunta-kaavan tulkintaopas*. Oulu. Saatavilla <https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/09/B90_P-P_Arki-arvokkaalla-maisema-alueella_2016.pdf>
48. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2016. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, Vaihe-
maakuntakaava 2, kaavakartta ja määräykset. Saatavilla <<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/2-vaihemaakuntakaava-lainvoimainen/>>
49. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2017. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, Vai-
hemaakuntakaava 1, kaavakartta ja määräykset. Saatavilla <<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/1-vaihemaakuntakaava-lainvoimainen/>>
50. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2018. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, Vaihe-
maakuntakaava 3, kaavakartta ja määräykset. Saatavilla <<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/3-vaihemaakuntakaava-voimaan/>>
51. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2023. TUULI-hanke, Maisemaselvityksen kohdekortit. Saatavilla <<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2023/12/Maisemaselvityksen-kohdekortit.pdf>>
52. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2023. TUULI-hanke, Maisemaselvityksen näkyvyys-
aluekartat. Saatavilla <<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2023/12/Maisemaselvityksen-nakyvyysaluekartat.pdf>>
53. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2024. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe-
maakuntakaava, ehdotusvaihe, kaavakartta ja määräykset. Saatavilla <<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/>>
54. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2024. TUULI-hanke, Tuulivoima-alueiden koh-
dekuvaukset. Saatavilla <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2024/09/EHDOTUS_LIITE-2_Tuulivoima-alueiden_kohdekuvaukset-9.9.2024_erillisliite_pakattu.pdf>
55. Puputti, Sami. Haastattelut 7.10.2024, 8.11.2024 ja 12.10.2024.
56. Rautamäki, Maija. 1989. *Maisema rakentamisen perustana*. Helsinki. Ympäristömi-
nisteriö.
57. ”Reittiopas”. Matkahuolto. <<https://reittiopas.matkahuolto.fi/>>
58. ”Retkeily ja kalastus”. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/retkeily-ja-kalastus>>
59. Rönkkö, Emilia; Hentilä, Helka-Liisa; Illikainen, Helena. 2012. *Maaseutunäkökulma maankäytön suunnittelussa: Suunnittelumenetelmien arviointi ja kehittäminen (MASUKE)-hankkeen loppuraportti*. Oulu. Oulun yliopisto. Saatavilla <<https://oulurepo oulu.fi/bitstream/handle/10024/36308/isbn978-951-42-9934-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>
60. Seinäjoen seudun elinkeinokeskus. *Maaseudun kaavoituskäytäntöjen kehittäminen -loppuraportti*. 2012. Oulu. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto. Saatavilla <https://ilmajoki.fi/wp-content/uploads/2020/01/Maaseudun_kaavoituskaytantojen_kehittaminen_lopullinen_raportti.pdf>
61. ”Seurakunta ennen ja nyt”. Sievin seurakunta. <<https://www.sievinseurakunta.fi/info-ja-asiointi/seurakunta-ennen-ja-nyt>>

62. ”Seurakunta ja sen kirkot”. Sievin seurakunta. <<https://www.sievinseurakunta.fi/documents/72226865/72745847/Historiikki+Sievin+seurakunta.pdf>>
63. ”Sievi”. Finder. <<https://www.finder.fi/kunta/Sievi>>
64. ”Sievi”. Pohjois-Pohjanmaan kylät. <<https://www.ppkylat.fi/seutukunnat-ja-kylat/>>
65. ”Sievin historiaa”. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/sievin-historiaa>>
66. Sievin kimpapakoti. <<https://sievinkimpapakoti.fi/>>
67. Sievin kunta. 1961. Sievin kirkonkylän rakennuskaava.
68. Sievin kunta. 1988. Asemakaava 5, Kirkonseutu, Niemelänkangas.
69. Sievin kunta. 1988. Asemakaava 5, Kirkonseutu, Niemelänkangas. Kaavaselostus.
70. Sievin kunta. 1993. Kirkonkylän osayleiskaava 2010.
71. Sievin kunta. 1996. Asemakaava 17, Kirkonseudun asemakaavan muutos.
72. Sievin kunta. 2002. Kirkonkylän osayleiskaava 2020. Saatavilla <<https://kartat.sweco.fi/sievi/>>
73. Sievin kunta. 2022. ”Kuntastrategia 2022-2025”. <[https://www.finder.fi/kunta/Sievi Sievin kuntastrategia 2022-2025](https://www.finder.fi/kunta/Sievi/Sievin_kuntastrategia_2022-2025)>
74. Sievin kunta. 2024. Kiinteistörajat.
75. Sievin kunta. 2024. Niemelänkangasta koskevat suunnitteluarkistot.
76. Sievin kunta. 2024. Pohjakartta.
77. Sievin kunta. 2024. Rakennusjärjestysluonnos 2025. Saatavilla <[https://www.sievi.fi/sites/default/files/tiedostot/Tekninen/Sievin%20rakennusjärjestys%20luonnos%20nähtäville.pdf](https://www.sievi.fi/sites/default/files/tiedostot/Tekninen/Sievin%20rakennusjarjestys%20luonnos%20nahtaville.pdf)>
78. ”Suomen Ilmastovyöhykkeet”. Ilmatieteen laitos. <<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/suomen-ilmastovyohykkeet>>
79. Suomen ympäristökeskus SYKE, ELY-keskus. ”Pohjavesialueet.” <<https://www.vesi.fi/karttapalvelu/?shortlink=8373&theme=pohjavesialueet>>
80. Sweco, 2024. Karttapalvelu Sievi. <<https://kartat.sweco.fi/sievi/>>
81. Sweco. 2024. Sievin tuulivoimaohjelma. Sievin kunta. Saatavilla <<https://www.sievi.fi/tuulivoimaohjelma>>
82. Säteilyturvakeskus STUK. ”Radon Suomessa.” <<https://stuk.fi/radon-suomessa>>
83. Säteilyturvakeskus STUK. 2023. ”Pientalojen radonpitoisuudet kunnittain”. <<https://stuk.fi/pientalojen-radonpitoisuudet-kunnittain>>
84. Talvitie, Juha. 2018. *100 vuotta kaavoitusta – muuttuva maankäyttö*. Kunnallissalan kehittämissäätiö.
85. ”Tervetuloa muttimarkkinoille 19.7.2025”. Muttimarkkinat. <<https://muttimarkkinat.fi/>>
86. Tieteen termipankki. ”Oikeustiede: asemakaava”. <<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:asemakaava>>

87. Tieteen termipankki. ”Oikeustiede: rakennuskaava”. <<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:rakennuskaava>>
88. ”Tonttipörssi”. Tontit. Sievin kunta. <<https://kartta.jict.fi/infogis-pvp/index.php?link=xPYt5mjIbw>>
89. Tulvakeskus. 2024. Yleispiirteinen hulevesitulvakartta 2024 (testipavelu). Saatavilla <<https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aa63362413914688b20b29b98f14f456>>
90. ”Vapaat asunnot”. Sievin vuokrakodit. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/sievin-vuokrakodit/vapaat-asunnot>>
91. ”Vedenlaatu”. Sievin vesiosuuskunta, 2024. <<https://svok.fi/vedenlaatu/>>
92. ”Vesikolmio Oy – vesihuoltopalveluja Kalajokilaaksoon 55 vuotta”. Vesikolmio Oy.
93. ”Vireillä olevat kaavat”. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/vireilla-olevat-kaavat>>
94. ”Vuokra-asunnot”. Sievin vuokrakodit. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/sievin-vuokrakodit/asunnot>>
95. ”Vuokrahuoneistot ikäihmisille.” Sievin vuokrakodit. Sievin kunta. <<https://www.sievi.fi/sievinvuokrakodit/vuokrahuoneistot-ikaihmisille>>
96. Väylävirasto, 2024. Suomen väylät -karttatietopalvelu. <<https://suomenvaylat.vayla.fi/>>
97. Ympäristö.fi. 2024. Suomen ympäristökeskus SYKE. ”Ilmastonmuutos näkyy jo Suomen luonnossa”. <<https://www.ymparisto.fi/fi/ympariston-tila/ilmastonmuutos/ilmastonmuutos-etenee>>
98. Ympäristöministeriö, 2012. *Kyläyleiskaavoitus - Opas kaavoittajille, kunnille ja kylille*. Helsinki. Saatavilla <<https://helda.helsinki.fi/items/6833670c-fe7d-4c8a-8eaa-02aa8a55d9fe>>

Kuvalähteet

1. Geologian tutkimuskeskus GTK. (2024). Happamat sulfaattimaat. <<https://gtkdata.gtk.fi/hasu/>>
2. Geologian tutkimuskeskus GTK. (2024). Pohjatutkimukset. Maaperä. <<https://gtkdata.gtk.fi/pohjatutkimukset/>>
3. Kansalliskirjasto. 1856. Kalmbergin kartasto, Sievi. Julkaisuarkisto Doria. Saatavilla <<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/117507/fc20051276.jpg?sequence=2&isAllowed=y>>
4. Maanmittauslaitos. (2025). Paikkatietoikkuna. Historialliset ilmakuvat, Sievi; 1970, 2008, 2023. <<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>>
5. Museovirasto. 1961. Kaleva. JOKA Journalistin kuva-arkisto. <<https://www.finna.fi/Record/museovirasto.21C4036F8B6300EA32233EADB37FE2B9?sid=5009961797>>
6. Pohjois-Pohjanmaan liitto. 2022. Maakuntakaavan yhdistelmäkartta. Saatavilla <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2022/05/PP_maakuntakaavayhdistelma_www18052022.pdf>
7. Romppainen, Tapio. 2025. *Sieviläinen* (15/2025) s.3.
8. Sievin kunta. 2002. Kirkonkylän osayleiskaava 2020.
9. Sievin kunta. 2024. Asemakaavayhdistelmä.
10. Sievin kunta. (2024). Niemelänkangasta koskevat arkistot. Valmistusvuosi mainittu kuvan yhteydessä.
11. Sievin kunta. (2024). Kiinteistöjen omistajatiedot.
12. Sievin kunta. (2025). Ilmakuvat.
13. Tilastokeskus. (2025). Kuntien avainluvut. Sievi. Vuodet 1987, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, 2023. <https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut__uusin/kuntien_avainluvut_aikasarja.px/>
14. Tulvakeskus. (2025). Yleispiirteinen hulevesitulvakartta (testiversio). <<https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=aa63362413914688b20b-29b98f14f456>>

Sievin Niemelänkangas
Maankäyttösuunnitelma maaseutumaisemaan

Diplomityö Krista Rautaoja